

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 7.12.2011
COM(2011) 838 τελικό

2011/0404 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ II)

{SEC(2011) 1462 τελικό}
{SEC(2011) 1463 τελικό}

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η παρούσα πρόταση πρέπει να εξεταστεί στο πλαίσιο του συνόλου των προτεινόμενων χρηματοδοτικών μέσων για τις δημοσιονομικές προοπτικές 2014-2020, όπως αναλύονται στην ανακοίνωση «Προϋπολογισμός για την Ευρώπη 2020»¹. Η ανακοίνωση ορίζει το δημοσιονομικό πλαίσιο για τους μηχανισμούς εξωτερικής δράσης της ΕΕ βάσει του Τομέα 4 (Η Ευρώπη στον κόσμο), συμπεριλαμβανομένου του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ). Σε αυτή τη βάση, η Επιτροπή υποβάλλει σχέδιο κανονισμού που καθορίζει το νομοθετικό πλαίσιο για τον νέο ΜΠΒ, συνοδευόμενο από εκτίμηση επιπτώσεων των εναλλακτικών επιλογών για τον εν λόγω μηχανισμό.

Σύμφωνα με το άρθρο 49 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, κάθε ευρωπαϊκό κράτος που σέβεται τις αξίες της ΕΕ οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 2 της Συνθήκης και δεσμεύεται να τις προάγει μπορεί να υποβάλει αίτηση προσχώρησης στην Ένωση.

Τα τελευταία 50 έτη η ΕΕ επιδιώκει συγχρόνως την ολοκλήρωση και τη διεύρυνση, αυξάνοντας τα κράτη μέλη της από 6 σε 27 σήμερα και τον πληθυσμό της από λιγότερο από 200 εκατομμύρια σε περισσότερα από 500 εκατομμύρια κατοίκους. Σύμφωνα με ανασκόπηση² που πραγματοποιήθηκε πέντε χρόνια μετά την πέμπτη διεύρυνση της ΕΕ το 2004, οι τελευταίες διευρύνσεις επέφεραν μεγαλύτερη ευημερία για όλους τους πολίτες της ΕΕ και ισχυροποίησαν τη θέση της Ευρώπης στην παγκόσμια οικονομία· το θεσμικό και νομικό πλαίσιο και οι κοινές πολιτικές της ΕΕ συνέβαλαν καθοριστικά στη διασφάλιση της επιτυχίας· οι επιχειρηματίες και οι πολίτες αποκόμισαν καθαρά οφέλη και η διευρυμένη ΕΕ ήταν καλύτερα προετοιμασμένη να αντιμετωπίσει τις τρέχουσες και μελλοντικές προκλήσεις.

Το σκεπτικό για τη συνέχιση της διεύρυνσης της ΕΕ επισημάνθηκε τελευταία φορά στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 2010: *14*γαλύτερη ευημερία για όλους τους πολίτες της ΕΕ και ισχυροποίησαν τη θέση της Ευρώπης στην παγκόσμια οικονομία: «*Η διεύρυνση ενισχύει την ειρήνη, τη δημοκρατία και τη σταθερότητα στην Ευρώπη, εξυπηρετεί τα στρατηγικά συμφέροντα της ΕΕ και βοηθά την ΕΕ να επιτύχει καλύτερα τους πολιτικούς στόχους σε σημαντικούς τομείς, που έχουν καθοριστική σημασία για την οικονομική ανάκαμψη και τη βιώσιμη ανάπτυξη*». Τα συμπεράσματα του Συμβουλίου επανέλαβαν ότι, με την έναρξη της ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας, η ΕΕ μπορεί ταυτόχρονα να επιδιώκει το πρόγραμμα της διεύρυνσής της και να διατηρήσει τον κεκτημένο ρυθμό βαθύτερης ολοκλήρωσης.

Σήμερα, η ΕΕ διεξάγει διαπραγματεύσεις με 5 υποψήφιες χώρες³ και 4 δυνάμει υποψήφιες χώρες⁴. Μέχρι το 2014, προβλέπεται ότι μόνο η Κροατία θα γίνει κράτος μέλος. Με βάση

¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Προϋπολογισμός για την Ευρώπη 2020» COM(2011)500 τελικό της 29.6.2011

² «Πέντε έτη διευρυμένης ΕΕ - Οικονομικά επιτεύγματα και προκλήσεις» - Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών και την ΕΚΤ, της 20ής Φεβρουαρίου 2009

³ Κροατία, πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, Ισλανδία, Μαυροβούνιο και Τουρκία.

⁴ Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Σερβία, και Κοσσυφοπέδιο βάσει του Ψηφίσματος του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών αριθ. 1244/99

τους κοινωνικοοικονομικούς δείκτες, με εξαίρεση την Ισλανδία, οι χώρες της διεύρυνσης εξακολουθούν να βρίσκονται σε πολύ χαμηλότερο επίπεδο από τον μέσο όρο της ΕΕ και σε ακόμη χαμηλότερο επίπεδο από αυτό των πλέον αδύναμων κρατών μελών. Αυτό το χαμηλό επίπεδο κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης επιβάλλει να πραγματοποιηθούν σημαντικές επενδύσεις, ώστε να προσεγγίσουν αυτές οι χώρες τα πρότυπα της ΕΕ και να μπορέσουν να αναλάβουν τις υποχρεώσεις του μέλους και να αντέξουν τις ανταγωνιστικές πιέσεις της ενιαίας αγοράς. Ακόμη, οι χώρες αυτές πρέπει να προετοιμαστούν για να αντέξουν τις παγκόσμιες πιέσεις, όπως η κλιματική αλλαγή, και να συντονιστούν με τις προσπάθειες της ΕΕ για την αντιμετώπιση αυτού του σύνθετου θέματος. Μεταξύ των 5 πρωταρχικών στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για μια έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη περιλαμβάνονται και η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και οι στόχοι για τις ανανεώσιμες μορφές ενέργειας. Η ΕΕ έχει εμπιστοσύνη στο μοντέλο ανάπτυξης με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και αυτό πρέπει να προβάλλεται εξωτερικά, και στη διαδικασία της διεύρυνσης.

Επιπλέον, οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων εξακολουθούν να είναι σχετικά νέα κράτη που σχηματίστηκαν μετά τη διάλυση της πρώην Γιουγκοσλαβίας. Πρέπει να ενισχυθούν οι αρχές της πολιτικής σταθερότητας, της πλήρους καθιέρωσης των αρχών της δημοκρατίας και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της *χρηστής διακυβέρνησης*, που αποτελούν αξίες της ΕΕ.

Οι χώρες αυτές δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν μόνες τους σε όλες τις προσπάθειες και το κόστος που συνεπάγεται η ικανοποίηση των κριτηρίων ένταξης στην ΕΕ. Οι περισσότερες από αυτές δεν έχουν τη δυνατότητα να χρηματοδοτήσουν από μόνες τους τις θεσμικές μεταρρυθμίσεις και τις δημόσιες επενδύσεις που είναι αναγκαίες για τη σταθεροποίηση των κοινωνιών και οικονομιών τους, ώστε να εισέλθουν σε πορεία βιώσιμης ανάπτυξης.

Χορηγείται σήμερα τεχνική και χρηματοδοτική συνδρομή στις χώρες της διεύρυνσης μέσω του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ)⁵. Αυτός ο μηχανισμός θα λήξει στα τέλη του 2013. Ενόψει των μελλοντικών προσχωρήσεων, η ΕΕ πρέπει να συνεχίσει να παρέχει στις υποψήφιες και τις δυνάμει υποψήφιες χώρες τεχνική και χρηματοδοτική συνδρομή για να αντιμετωπίσουν τη δυσχερή κατάσταση στην οποία βρίσκονται και να αναπτύξουν τη βιωσιμότητα.

Ο νέος Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας πρέπει να συνεχίσει να εστιάζει στην *εφαρμογή της πολιτικής διεύρυνσης* που αποτελεί μία από τις βασικές προτεραιότητες της εξωτερικής δράσης της ΕΕ, συμβάλλοντας με αυτό τον τρόπο στην προώθηση της σταθερότητας, της ασφάλειας και της ευημερίας στην Ευρώπη. Προς το σκοπό αυτό, ο νέος μηχανισμός πρέπει να εξακολουθήσει να επιδιώκει τον γενικό πολιτικό στόχο της στήριξης των υποψηφίων και δυνάμει υποψηφίων χωρών να προετοιμαστούν για την προσχώρησή τους στην ΕΕ και να ευθυγραμμίσουν προοδευτικά τους θεσμούς και τις οικονομίες τους με τα πρότυπα και τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ανάλογα με τις ειδικές ανάγκες τους, σύμφωνα με τον προγραμματισμό διεύρυνσης με την κάθε χώρα. Με τον τρόπο αυτό, θα υπάρξει μεγαλύτερη συνοχή ανάμεσα στη χρηματοδοτική συνδρομή και τη συνολική πρόοδο που πραγματοποιείται κατά την εφαρμογή της προενταξιακής στρατηγικής.

Επιπλέον, η μελλοντική προενταξιακή βοήθεια πρέπει να έχει περισσότερο στρατηγικό χαρακτήρα, να είναι περισσότερο αποτελεσματική και στοχευμένη σε σχέση με τα μέχρι

⁵ Κανονισμός 1085/2006 του Συμβουλίου της 17^{ης} Ιουλίου 2006.

τώρα δεδομένα και να αποσκοπεί στην παραγωγή περισσότερο διατηρήσιμων αποτελεσμάτων βελτιώνοντας την ετοιμότητα των χωρών αυτών να προσχωρήσουν στην Ένωση. Ο νέος μηχανισμός πρέπει να λειτουργεί με μεγαλύτερη ευελιξία και να λειτουργεί ως μοχλός για την άντληση περισσότερων κεφαλαίων από άλλους χορηγούς ή από τον ιδιωτικό τομέα, χρησιμοποιώντας καινοτόμα μέσα χρηματοδότησης και επιδιώκοντας, παράλληλα, την απλούστευση και τη μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης σε σχέση με τη διαχείριση της χρηματοδοτικής συνδρομής.

Συνέπεια με άλλες πολιτικές

Η διαδικασία της διεύρυνσης επεκτείνει της εσωτερικές πολιτικές της ΕΕ στις δικαιούχες χώρες. Συμβάλλει στην επέκταση της εσωτερικής αγοράς, του ευρωπαϊκού χώρου δικαιοσύνης και ελευθερίας, των διευρωπαϊκών δικτύων ενέργειας και μεταφορών, στη δημιουργία περισσότερων ευκαιριών απασχόλησης, στην ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων, την εκπαίδευση και την κοινωνική ένταξη, τη μείωση της φτώχειας, την προστασία του περιβάλλοντος και τη μείωση της διασυννοριακής ρύπανσης του αέρα και των υδάτων, την προσέγγιση με τα νέα στοιχεία της τρέχουσας μεταρρύθμισης της κοινής γεωργικής πολιτικής και της κοινής αλιευτικής πολιτικής της ΕΕ, στις προσπάθειες για τη διαφοροποίηση των ενεργειακών πηγών⁶, την επίτευξη της επάρκειας των πόρων, τη μεγαλύτερη ανθεκτικότητα στις καταστροφές και την πρόληψη και διαχείριση κινδύνου και την επίτευξη μιας περισσότερο στρατηγικής προσέγγισης των θαλάσσιων πολιτικών, την επιστημονική αριστεία και το ψηφιακό θεματολόγιο, μεταξύ άλλων. Επιπλέον, η σύγκλιση με την πολιτική και τη νομοθεσία της ΕΕ για το κλίμα θα αποφέρει σημαντικά οφέλη στις δικαιούχες χώρες μέσω της ανάπτυξης με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και πιο «πράσινες» θέσεις απασχόλησης σε μια περιοχή πολύ ευάλωτη στην επίπτωση της κλιματικής αλλαγής.

Μέσω των συμφωνιών σταθεροποίησης και σύνδεσης και άλλων συμφωνιών με υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες χώρες, η ΕΕ ενθαρρύνει ενεργά τις χώρες της διεύρυνσης να δημιουργήσουν ανταγωνιστικά καθεστώτα. Η μελλοντική προενταξιακή βοήθεια θα διατεθεί επίσης για την ενίσχυση της ικανότητας έρευνας και καινοτομίας καθώς και στις τεχνολογίες των πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ), γεγονός που με τη σειρά του θα διευκολύνει τη δημιουργία της Ένωσης της καινοτομίας θα στηρίζει τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και τη συμμόρφωση με τις τεχνικές απαιτήσεις και τα πρότυπα της ΕΕ σε πολλούς άλλους τομείς πολιτικής (π.χ. για τη δημόσια υγεία, την επισιτιστική ασφάλεια, την κλιματική αλλαγή και το περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένης της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων).

Πρωταρχικός στόχος της ΕΕ είναι να γίνει η Ευρώπη ασφαλέστερος τόπος, όπως ορίζεται στο πρόγραμμα της Στοκχόλμης. Ο καλύτερος στρατηγικός προσανατολισμός της προενταξιακής χρηματοδοτικής συνδρομής θα συμβάλει στη στήριξη των χωρών της διεύρυνσης να αποτρέψουν και να καταπολεμήσουν το οργανωμένο έγκλημα και τη διαφθορά και να ενισχύσουν τις ικανότητες τους ως προς την επιβολή του νόμου, τη διαχείριση των συνόρων και τον έλεγχο της μετανάστευσης.

⁶ Σχετικά με την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού και τη διεθνή συνεργασία - «Η ενεργειακή πολιτική της ΕΕ: η συνεργασία με τους πέραν των συνόρων μας εταίρους», COM(2011) 539 της 7.09.2011.

Η διεύρυνση προσδίδει στην ΕΕ μεγαλύτερο κύρος και ενισχύει τη φωνή της στα διεθνή φόρουμ. Από τότε που τέθηκε σε ισχύ η Συνθήκη της Λισαβόνας, η ΕΕ διαθέτει πλέον τα μέσα να ενισχύσει το κύρος της στην παγκόσμια σκηνή. Η συμβολή της ΕΕ στην έκδοση του ψηφίσματος της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ για το Κοσσυφοπέδιο είναι παράδειγμα αυτής της δυναμικής. Η πέμπτη διεύρυνση έδωσε νέα ώθηση στις σχέσεις της ΕΕ με τις ανατολικές και νότιες γειτονικές χώρες της και της έδωσε τη δυνατότητα να διερευνήσει τρόπους ανάπτυξης πρωτοβουλιών στις περιοχές της Βαλτικής και του Ευξείνου Πόντου. Η διαδικασία προσχώρησης με χώρες των Δυτικών Βαλκανίων και την Τουρκία αναβαθμίζει περισσότερο το ενδιαφέρον και την επιρροή της ΕΕ στις περιοχές της Μεσογείου και του Ευξείνου Πόντου και της Λεκάνης του Δούναβη. Εφόσον ο ρόλος της Τουρκίας στη δική της περιοχή αναπτυχθεί με συμπληρωματικό τρόπο προς την ενταξιακή της διαδικασία και σε συντονισμό με την ΕΕ, τότε και τα δύο μέρη θα αποκτήσουν μεγαλύτερο κύρος στις διεθνείς υποθέσεις, τουλάχιστον στη Μέση Ανατολή και τον Νότιο Καύκασο. Μέσω της κοινής δράσης, η ΕΕ και η Τουρκία μπορούν να ενισχύσουν την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού, να αντιμετωπίσουν τις περιφερειακές συγκρούσεις και να αποτρέψουν την ανάπτυξη διαχωριστικών γραμμών με βάση την εθνότητα ή το θρήσκευμα και να βελτιώσουν τη συνεργασία στις θαλάσσιες υποθέσεις, ιδίως στον Εύξεινο Πόντο. Η Ισλανδία και η ΕΕ μπορούν από κοινού να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπιση ζητημάτων που αφορούν την ενέργεια, το περιβάλλον, την κλιματική αλλαγή, τις θαλάσσιες υποθέσεις και την ασφάλεια στην Αρκτική.

2. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Αποτελέσματα των διαβουλεύσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη και εκτίμηση επιπτώσεων

Η πρόταση για τον νέο Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας βασίζεται σε εκτενή διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη που άρχισε στη διάσκεψη με θέμα: «ΜΠΒ: διατηρήσιμα αποτελέσματα και αντίκτυπος», η οποία οργανώθηκε από την Επιτροπή στις Βρυξέλλες στις 6 και 7 Δεκεμβρίου 2010. Ακολούθησαν διαβουλεύσεις με ενδιαφερόμενους φορείς καθ' όλη τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2011, που τροφοδότησαν την *εκ των προτέρων* αξιολόγηση για τη στήριξη της προετοιμασίας του μελλοντικού Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας. Οι διαβουλεύσεις αυτές περιελάμβαναν:

- Μια **επιγραμμική έρευνα**, στα πλαίσια της οποίας υποβλήθηκαν 338 απαντήσεις από: εκπροσώπους κρατών μελών· δημόσιες υπηρεσίες και ενδιαφερόμενους φορείς εκτός του δημόσιου τομέα των υποψήφιων και δυνάμει υποψήφιων χωρών που είναι δικαιούχοι της συνδρομής του ΜΠΒ· υπαλλήλους της Επιτροπής· χορηγούς και διεθνείς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς· άλλους διεθνείς οργανισμούς· μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ), ερευνητές, εμπειρογνώμονες και ομάδες συμφερόντων.
- Ένα σύνολο **ομάδων εστίασης**, και συγκεκριμένα: μία ομάδα εργασίας υψηλού επιπέδου· τέσσερις κοινές ομάδες από υπαλλήλους της Επιτροπής και εξωτερικούς φορείς· τρεις ειδικές θεματικές ομάδες για τη συνδρομή του ΜΠΒ για τη διασυννοριακή συνεργασία, την περιφερειακή ανάπτυξη, την ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων και την αγροτική ανάπτυξη· δύο συνεδριάσεις με εκπροσώπους των κρατών μελών στο πλαίσιο της τεχνικής επιτροπής που υποβοηθά την Επιτροπή στην υλοποίηση της προενταξιακής βοήθειας· και μια συνεδρίαση με τις αρχές των

χωρών των Δυτικών Βαλκανίων με αντικείμενο τις επιλογές για τη μελλοντική διασυνοριακή συνεργασία στα εσωτερικά σύνορα των Δυτικών Βαλκανίων.

- **Διαβουλεύσεις** με: υπαλλήλους των κεντρικών υπηρεσιών της Επιτροπής και στις Αντιπροσωπείες της ΕΕ στις δικαιούχες χώρες σε ατομικό επίπεδο· μηχανισμούς παροχής τεχνικής βοήθειας ή πολιτικής υποστήριξης στις δικαιούχες χώρες· γραφεία των εθνικών συντονιστών του ΜΠΒ των δικαιούχων χωρών· πολυμερείς και διμερείς χορηγούς· διεθνείς και περιφερειακούς οργανισμούς (Οργανισμούς Ηνωμένων Εθνών, Συμβούλιο Περιφερειακής Συνεργασίας, ΟΑΣΕ, κ.α.) και ΜΚΟ (Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία για τη Σταθερότητα, Ομάδα Διεθνών Κρίσεων, Ίδρυμα για Ανοιχτή Κοινωνία κλπ.) σε επίπεδο ΕΕ.
- **Συνεδρίαση εργασίας** που οργάνωσε η Επιτροπή σε συνεργασία με την ουγγρική Προεδρία της ΕΕ στο Ζάγκρεμπ, στις 10-11 Μαΐου, όπου παρουσιάστηκαν και συζητήθηκαν με όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς του ΜΠΒ τα προκαταρκτικά αποτελέσματα της διαβούλευσης.

Από την ανάλυση των θέσεων που διατυπώθηκαν κατά τις διαβουλεύσεις των ενδιαφερόμενων φορέων, συνάγεται ότι υπήρξε στήριξη ως προς τα ακόλουθα:

- **συνέχιση της λειτουργίας του μηχανισμού** με παρόμοια επίπεδα πόρων που καλύπτουν τόσο τη θεσμική ανάπτυξη όσο και την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη·
- **προσαρμογή της βοήθειας** σε συνάρτηση με τις ανάγκες και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κάθε χώρας·
- **ενίσχυση της τομεακής προσέγγισης**, στο πλαίσιο μιας διαδικασίας πιο συνεπούς μακροπρόθεσμου σχεδιασμού που θα έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός στρατηγικού μέσου για τον συντονισμό των χορηγών και την καθοδήγηση των επενδύσεων του ιδιωτικού τομέα·
- **θέσπιση πολυετούς σχεδιασμού** που θα καλύπτει τη διάρκεια του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, με ενδιάμεση επανεξέταση και ανάπτυξη περαιτέρω **πολυετούς προγραμματισμού** για τη μεταβατική συνδρομή και δράσεις θεσμικής ανάπτυξης, σε συνδυασμό με την **καλύτερη συμμετοχή στον προγραμματισμό**, με πρωτοβουλία ισχυρότερων εθνικών αρχών που είναι υπεύθυνες για τον συντονισμό του ΜΠΒ·
- **ανταμοιβή των καλών επιδόσεων** με βάση την απορρόφηση και την επίτευξη στρατηγικών στόχων· **συστηματικότερη επιβολή αυστηρότερων όρων** σε επίπεδο χώρας, τομεακής στρατηγικής και έργου·
- η **πρόσβαση στους διάφορους τύπους βοήθειας** δεν υπόκειται πλέον στο καθεστώς υποψήφιας/δυνάμει υποψήφιας χώρας, αλλά θα εξαρτάται από την ετοιμότητα εφαρμογής, σε συνδυασμό με σταδιακή μετάβαση στην αποκεντρωμένη διαχείριση της βοήθειας·
- **επανεξέταση της τρέχουσας διάρθρωσης των στοιχείων**, συμπεριλαμβανομένου του καλύτερου συντονισμού μεταξύ των τομέων πολιτικής·
- συνέχιση του συντονισμού με τους ΔΧΟ και **μόγλευση** κεφαλαίων από ΔΧΟ και άλλους χορηγούς·

- **υιοθέτηση μιας προσέγγισης τριών βαθμίδων για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση**, την εκτίμηση της προόδου σε σχέση με i) την ενταξιακή πορεία, ii) τις εθνικές στρατηγικές και iii) την επίτευξη των αποτελεσμάτων στο επίπεδο προγραμμάτων, τομέων και μέτρων.

Εσωτερική διαβούλευση για τη μελλοντική προενταξιακή βοήθεια

Στο εσωτερικό της Επιτροπής, οι προετοιμασίες για τον νέο Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας μετά το 2013 περιείχαν εκτενείς συζητήσεις σε επίπεδο εργασίας στο εσωτερικό και μεταξύ τεσσάρων υπηρεσιών που εμπλέκονται στη διαχείριση της βοήθειας, δηλ. των Γενικών Διευθύνσεων: Διεύρυνσης· Περιφερειακής πολιτικής· Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης· και Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης, καθώς επίσης και με τις αντιπροσωπείες της ΕΕ ή το Γραφείο Συνδέσμου στην Ισλανδία, τα Δυτικά Βαλκάνια και την Τουρκία.

Δημόσια διαβούλευση για όλους τους μηχανισμούς εξωτερικής δράσης

Η μελλοντική προενταξιακή βοήθεια αποτέλεσε επίσης επίπεδο ευρύτερης δημόσιας διαβούλευσης σχετικά με τη μελλοντική χρηματοδότηση της εξωτερικής δράσης της ΕΕ, η οποία οργανώθηκε από την Επιτροπή από τις 26 Νοεμβρίου 2010 έως τις 31 Ιανουαρίου 2011. Η διαβούλευση βασιζόταν σε επιγραμμικό ερωτηματολόγιο το οποίο συνοδευόταν από έγγραφο αναφοράς με τίτλο «Τί είδους χρηματοδότηση για την εξωτερική δράση της ΕΕ μετά το 2013;» που συνέταξαν η Επιτροπή και οι αρμόδιες υπηρεσίες της ΕΥΕΔ. Υποβλήθηκαν 220 συνεισφορές που αντανακλούν τις ευρείες και ποικίλες διαρθρώσεις και τις απόψεις των φορέων εξωτερικής δράσης.

Από τις απαντήσεις οι οποίες κάλυπταν ειδικότερα την αναπτυξιακή βοήθεια, οι ακόλουθες αφορούσαν επίσης και την προενταξιακή βοήθεια:

- Οι περισσότερες απαντήσεις επιβεβαίωσαν ότι η παρέμβαση της ΕΕ παρέχει **ουσιαστική προστιθέμενη αξία** στους κύριους τομείς πολιτικής που χρηματοδοτούνται από τα χρηματοδοτικά μέσα της εξωτερικής δράσης⁷. Πολλοί από τους φορείς που απάντησαν επισήμαναν ότι η προστιθέμενη αξία της δράσης της ΕΕ αποτελεί τη βασική κινητήρια δύναμη για το μέλλον: η ΕΕ πρέπει να αξιοποιήσει το συγκριτικό της πλεονέκτημα που συνδέεται με την παρουσία της σε παγκόσμιο επίπεδο, την ευρείας κλίμακας πραγματογνωμοσύνη της, τον υπερεθνικό της χαρακτήρα, τη συμβολή της στη διευκόλυνση του συντονισμού και στην επίτευξη οικονομικών κλίμακας.
- Το σύνολο σχεδόν των φορέων που απάντησαν τάχθηκαν υπέρ μιας **περισσότερο διαφοροποιημένης προσέγγισης**, ειδικά προσαρμοσμένης στην κατάσταση των δικαιούχων χωρών, βάσει ασφαλών κριτηρίων και της συλλογής επαρκών δεδομένων που πρέπει να χρησιμοποιούνται με τρόπο που να αυξάνει την επίπτωση των χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ.

⁷ Δηλ. ειρήνη και ασφάλεια, μείωση της φτώχειας, ανθρωπιστική βοήθεια, επένδυση στη σταθερότητα και την ανάπτυξη στις χώρες της διεύρυνσης και τις γειτονικές χώρες, αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων, προώθηση των ενωσιακών και διεθνών προτύπων και αξιών και στήριξη της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας στο εξωτερικό.

- Όσον αφορά την απλούστευση των μέσων, σε σχέση με την ισορροπία ανάμεσα στα γεωγραφικά και θεματικά μέσα, οι γνώμες ήταν μεικτές όσον αφορά την επισκόπηση των θεματικών προγραμμάτων της ΕΕ και μια πιθανή μείωση του αριθμού τους. Σημαντικά μεγάλη πλειοψηφία των φορέων που απάντησαν τάχθηκε υπέρ της **μεγαλύτερης ευελιξίας των γεωγραφικών ορίων των μέσων της ΕΕ**, ως τρόπο για την αντιμετώπιση των διαπεριφερειακών προκλήσεων.

Χρήση της εμπειρογνωμοσύνης

Η ΓΔ Διεύρυνσης ανέθεσε την πραγματοποίηση δύο μελετών εμπειρογνομόνων για να αξιολογήσει τη λογική της παρέμβασης και την εξαγωγή συμπερασμάτων από το τρέχον πρόγραμμα του ΜΠΒ (μετα-αξιολόγηση ΜΠΒ) καθώς και για την προετοιμασία της εκ των προτέρων αξιολόγησης της μελλοντικής προενταξιακής βοήθειας μετά το 2013. Και οι δύο μελέτες είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο της ΓΔ Διεύρυνσης στην ακόλουθη διεύθυνση: http://ec.europa.eu/enlargement/how-does-it-work/fim.dncial-assistance/phare/evaluation/interim_en.htm

Εκτίμηση επιπτώσεων

Στο πλαίσιο της επεξεργασίας της πρότασης για τον νέο προενταξιακό μηχανισμό, η Επιτροπή πραγματοποίησε εκτίμηση επιπτώσεων η οποία εξέτασε τις ακόλουθες εναλλακτικές επιλογές:

Επιλογή 1 - «Καμία μεταβολή».

Επιλογή 2 - «Τροποποίηση του ισχύοντος κανονισμού», με τις ακόλουθες εναλλακτικές δυνατότητες:

- **Επιμέρους επιλογή 2.1** - «Περιορισμός του πεδίου και διατήρηση των ρυθμίσεων εφαρμογής», δίνοντας το κύριο βάρος στις αναγκαίες νομικές και θεσμικές μεταβολές που απαιτούνται για την ικανοποίηση των κριτηρίων προσχώρησης, χωρίς τη διάθεση σημαντικών κεφαλαίων για τη συγχρηματοδότηση δημόσιων επενδύσεων για την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη.
- **Επιμέρους επιλογή 2.2** - «Διατήρηση της διάρθρωσης των στοιχείων και μεγαλύτερη έμφαση στις επενδύσεις» για να αυξηθεί η κοινωνικοοικονομική επίπτωση στις δικαιούχες χώρες και να επιταχυνθεί η προετοιμασία τους για τη διαχείριση των Διαρθρωτικών Ταμείων, του Ταμείου Συνοχής και του Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης.
- **Επιμέρους επιλογή 2.3**: «Διατήρηση του πεδίου και προσαρμογή των ρυθμίσεων εφαρμογής», καλύπτοντας και τη συμμόρφωση με τα κριτήρια προσχώρησης και τη στήριξη της κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης. Επιπλέον, προσαρμογή στοιχείων των λεπτομερειών δημιουργίας και εφαρμογής του υφισταμένου ΜΠΒ.

Επιλογή 3: «Σχεδιασμός ενός νέου μηχανισμού». Η επιλογή αυτή δεν αναλύθηκε διεξοδικά.

Η **οικονομική επίπτωση** των διαφόρων επιλογών αξιολογήθηκε όσον αφορά τη πιθανότητα οι επιλογές αυτές: i) να καθυστερήσουν ή να επιταχύνουν τη διεύρυνση και, κατά συνέπεια, τη θετική οικονομική επίπτωση της επέκτασης της εσωτερικής αγοράς· ii) να συμβάλουν στη διατήρηση ή μείωση των δαπανών για την ΕΕ και τα κράτη μέλη σε όρους μέτρων ασφαλείας και κινδύνων, συνοριακών ελέγχων και παράνομης μετανάστευσης· iii) να δυσχεράνουν ή να

βελτιώσουν τις πιθανότητες καλύτερης οικονομικής ολοκλήρωσης, π.χ. μέσω της καλύτερης ένταξης στα Διευρωπαϊκά Δίκτυα· iv) να επηρεάσουν θετικά ή αρνητικά την εμπιστοσύνη χορηγών και επενδυτών στις δικαιούχες χώρες.

Η **κοινωνική επίπτωση** των διαφόρων επιλογών αξιολογήθηκε ως προς την πιθανή επίπτωσή τους στη φτώχεια και τον αποκλεισμό στις χώρες της διεύρυνσης, σε συνδυασμό με την πρόοδο προς την προσχώρηση και τη δημιουργία των όρων για καλύτερες οικονομικές επιδόσεις και μέτρα πολιτικής που θα μπορούσαν να αντιμετωπίσουν αυτά τα ζητήματα. Εξετάστηκαν επίσης οι πιθανές επιπτώσεις να τεθούν σε κίνδυνο στις δικαιούχες χώρες τα δικαιώματα στον χώρο δικαιοσύνης και κράτους δικαίου λόγω καθυστερήσεων στην πραγματοποίηση της προσχώρησης ή των κινδύνων που συνδέονται με αυτήν.

Η **περιβαλλοντική επίπτωση** των επιλογών αξιολογήθηκε σε σχέση με την πιθανότητα να καθυστερήσει ή να τεθεί σε κίνδυνο η διεύρυνση, επειδή στις δικαιούχες χώρες εφαρμόζονται χαμηλότερα περιβαλλοντικά πρότυπα για την απόκτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος ή/και καθυστερήσεων κατά την πραγματοποίηση των μεγάλων επενδύσεων που είναι αναγκαίες για την προσέγγιση με το περιβαλλοντικό *κεκτημένο* της ΕΕ.

Η **επιλογή 2.1** εκτιμήθηκε ότι θα έχει μάλλον **αρνητικές επιπτώσεις** από όλες τις απόψεις. Εκτιμάται ότι οι **επιλογές 2.2 και 2.3** θα έχουν **θετικές επιπτώσεις** σε σύγκριση με την επιλογή 1, με διαφορετικές επιδόσεις όσον αφορά τα επιμέρους στοιχεία. Εκτιμήθηκε ότι η βελτίωση των τρόπων χορήγησης της βοήθειας βάσει της επιλογής **2.3**, που αυξάνουν τη στόχευση, την επάρκεια, την αποτελεσματικότητα, τη μόχλευση και τον αντίκτυπο της συνδρομής, είναι πιθανό να έχει συνολικά περισσότερο θετικές επιπτώσεις από την αύξηση των επενδύσεων για την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη βάσει της επιλογής 2.2.

3. ΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η πολιτική της διεύρυνσης βασίζεται στο άρθρο 21 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, το οποίο προβλέπει ότι «Η δράση της Ένωσης στη διεθνή σκηνή έχει ως γνώμονα και σχεδιάζεται με στόχο να προωθεί στο ευρύτερο παγκόσμιο πλαίσιο τις αρχές που έχουν εμπνεύσει τη δημιουργία, την ανάπτυξη και τη διεύρυνσή της: τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου, την οικουμενικότητα και το αδιαίρετο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, τον σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, τις αρχές της ισότητας και της αλληλεγγύης και τον σεβασμό των αρχών του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και του διεθνούς δικαίου».

Η νομική βάση για την προενταξιακή χρηματοδοτική βοήθεια είναι το άρθρο 212 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η πρόταση για τον νέο Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας είναι σύμφωνη με τις αρχές της επικουρικότητας και αναλογικότητας που προβλέπει το άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σε όρους επικουρικότητας, η δράση στο επίπεδο της ΕΕ αποφέρει ουσιαστική προστιθέμενη αξία σε σχέση με ένα σύνολο παραγόντων:

- Οι διαδοχικές διευρύνσεις της ΕΕ αποτελούν από τη φύση τους **κοινό καθήκον** το οποίο μπορεί να επιδιωχθεί μόνο σε επίπεδο ΕΕ. Οι αποφάσεις για τις αιτήσεις προσχώρησης νέων υποψήφιων χωρών μπορούν να λαμβάνονται μόνο συλλογικά από τα κράτη μέλη. Η χορηγούμενη από τον προϋπολογισμό της ΕΕ προενταξιακή

βοήθεια έχει στόχο να βοηθήσει τις υποψήφιες/δυνάμει υποψήφιες χώρες να προετοιμαστούν για τη μελλοντική προσχώρησή τους: ο ΜΠΒ έχει σχεδιαστεί με τρόπο ώστε να δοθεί στις υποψήφιες χώρες η δυνατότητα μιας «δοκιμαστικής εφαρμογής» των υποχρεώσεων μέλους πριν από την προσχώρηση (όπως η λειτουργία θεσμών για τη διαχείριση κεφαλαίων της ΕΕ μετά την προσχώρηση ή/και η υιοθέτηση του κεκτημένου και των προτύπων της ΕΕ. Κανένας άλλος πολυμερής ή διμερής μηχανισμός δεν μπορεί να εξασφαλίσει ένα τόσο περιεκτικό σύνολο εργαλείων και, σε κάθε περίπτωση, μόνο η ΕΕ μπορεί να ορίσει τι είδους βοήθεια είναι αναγκαία κατά την προετοιμασία για την υιοθέτηση του κεκτημένου.

- Με την κοινή δράση των 27 κρατών μελών στο πλαίσιο κοινών πολιτικών και στρατηγικών, μόνο η ΕΕ διαθέτει το αναγκαίο κύρος μα αντιμετωπίσει τις παγκόσμιες προκλήσεις. Η δράση των κρατών μελών μπορεί να είναι περιορισμένη και κατακερματισμένη και τα υλοποιούμενα σχέδια είναι υπερβολικά μικρά για να μπορέσουν να προσδώσουν πραγματική βιωσιμότητα. Ο εξορθολογισμός της προσπάθειας των κρατών μελών μέσω της ΕΕ επιτρέπει τον καλύτερο συντονισμό και καθιστά το έργο της ΕΕ αποτελεσματικότερο.
- Τα τελευταία έτη, τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν μειώσει το επίπεδο της διμερούς βοήθειάς τους προς τις υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες χώρες, αναγνωρίζοντας ότι η συντονισμένη δράση στο επίπεδο της ΕΕ είναι αποτελεσματικότερη. Περίπου το ήμισυ της συνολικής χρηματοδοτικής συνδρομής της ΕΕ προς τις χώρες της διεύρυνσης το 2009 προερχόταν από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Οι πολυμερείς οργανισμοί χορηγών έχουν σε μεγάλο βαθμό διακόψει τη βοήθειά τους και όσοι εξακολουθούν να χορηγούν βοήθεια έχουν πλέον ευθυγραμμίσει τα προγράμματά τους με τις προτεραιότητες της ΕΕ. Επίσης, η συνεργασία με την ΕΕ είναι και λιγότερο δαπανηρή. Οι διοικητικές δαπάνες είναι χαμηλότερες από τις μέσες διοικητικές δαπάνες των κύριων χορηγών διμερούς βοήθειας.
- Η προενταξιακή βοήθεια αποτελεί επένδυση στο μέλλον της ΕΕ, στηρίζοντας τη σταθερότητα και την ευημερία στις γειτονικές χώρες και διασφαλίζοντας την πραγματική ικανότητα των υποψήφιων χωρών να εφαρμόσουν το κεκτημένο μετά την προσχώρησή τους και να διαχειρίζονται τα Διαρθρωτικά Ταμεία, το Ταμείο Συνοχής, το Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας καθώς και τις πολιτικές της Ένωσης. Η τεχνική και χρηματοδοτική βοήθεια επιταχύνει τη διαδικασία προετοιμασίας και δημιουργεί κίνητρα για τον αναγκαίο μετασχηματισμό της κοινωνίας, του νομικού συστήματος και της οικονομίας. Η βοήθεια αυτή συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων των εσωτερικών πολιτικών της ΕΕ, δημιουργεί ευκαιρίες για τις επιχειρήσεις της ΕΕ και παρέχει απτή απόδοση των επενδύσεων. Χωρίς την εντατική συμμετοχή και τη στενότερη συνεργασία που εμπεριέχει η προενταξιακή βοήθεια, η ΕΕ θα έπρεπε αναμφίβολα να πραγματοποιεί μεγαλύτερες δαπάνες για την καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης, τη διασφάλιση των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ, της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού καθώς και της εισαγωγής ασφαλών και υγιεινών τροφίμων για τους πολίτες της και για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και της ρύπανσης.

Με βάση την αρχή της αναλογικότητας, ο προτεινόμενος κανονισμός δεν υπερβαίνει το αναγκαίο για την επίτευξη των στόχων του.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Στην ανακοίνωσή της του Ιουνίου 2011, «Προϋπολογισμός για την Ευρώπη 2020», η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε τη χορήγηση ποσού 110 100 000 ευρώ (σε τρέχουσες τιμές) στον νέο Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας για την περίοδο 2014-2020.

Η αναλυτική εκτίμηση δημοσιονομικής επίπτωσης της πρότασης παρουσιάζεται στο νομοθετικό δημοσιονομικό δελτίο που προσαρτάται στην παρούσα πρόταση. Οι ενδεικτικές ετήσιες δημοσιονομικές αναλήψεις υποχρεώσεων* παρουσιάζονται στον κατωτέρω πίνακα.

Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014- 2020
	1898.0	1935.9	1974.6	2014.1	2054.4	2095.5	2137.4	14110.1

* Τρέχουσες τιμές σε εκατ. €

Για να εξασφαλιστεί η προβλεψιμότητά της, η χρηματοδότηση για δραστηριότητες της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε τρίτες χώρες στο πλαίσιο του προγράμματος «Erasmus για όλους» θα διατίθεται, σύμφωνα με τους στόχους της εξωτερικής δράσης της ΕΕ, μέσω 2 πολυετών χρηματοδοτήσεων που καλύπτουν μόνο τα πρώτα 4 έτη και τα υπόλοιπα 3 έτη αντίστοιχα. Η χρηματοδότηση αυτή θα αποτυπώνεται στα έγγραφα πολυετούς ενδεικτικής στρατηγικής του ΜΠΒ, σύμφωνα με τις εντοπιζόμενες ανάγκες και προτεραιότητες των οικείων χωρών. Οι χορηγήσεις μπορούν να επανεξετάζονται στην περίπτωση σοβαρών απρόβλεπτων περιστάσεων ή σημαντικών πολιτικών αλλαγών σύμφωνα με τις εξωτερικές προτεραιότητες της ΕΕ. Οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. ... του «Erasmus για όλους» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του κανονισμού «Erasmus για όλους»⁸ εφαρμόζονται για τη χρήση όλων αυτών των ταμείων.

Η χρηματοδοτική συνδρομή στην τουρκοκυπριακή κοινότητα θα εξακολουθήσει να χορηγείται μέχρι να πραγματοποιηθεί η προσαρμογή που προβλέπεται στο άρθρο 11 του κανονισμού του Συμβουλίου για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 2014-2020. Η εν λόγω χρηματοδοτική συνδρομή θα εξακολουθήσει να διέπεται από τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 389/2006 του Συμβουλίου, της 27ης Φεβρουαρίου 2006, για τη σύσταση μέσου χρηματοδοτικής στήριξης για την προαγωγή της οικονομικής ανάπτυξης της τουρκοκυπριακής κοινότητας. Οι χρηματοδοτικές ανάγκες για τη στήριξη της τουρκοκυπριακής κοινότητας θα καλύπτονται από τις συνολικές πιστώσεις που διατίθενται στον Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας.

5. ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Απλούστευση

Προτεραιότητα της Επιτροπής σε αυτόν τον νέο κανονισμό, όπως και σε άλλα προγράμματα βάσει του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ), είναι να απλουστευθεί το κανονιστικό πλαίσιο και να διευκολυνθεί η βοήθεια της Ένωσης στις δικαιούχες χώρες και περιοχές, στις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, τις ΜΜΕ κλπ.

⁸ ΕΕ L ...

Η παρούσα πρόταση επιδιώκει την απλούστευση κυρίως μέσω του *εξορθολογισμού της διάρθρωσης στοιχείων με άξονα τους κύριους τομείς πολιτικής*. Αυτό συνεπάγεται απλούστευση του νομοθετικού πλαισίου για τον μηχανισμό και τις μελλοντικές εκτελεστικές διατάξεις, με απλουστευμένες διατάξεις. Σε συνδυασμό με τον εξορθολογισμό της διάρθρωσης των στοιχείων, η *μη διαφοροποιούμενη* πρόσβαση στη βοήθεια στο πλαίσιο κάθε τομέα πολιτικής θα έχει ως αποτέλεσμα να μην είναι αναγκαίος ο ξεχωριστός προσδιορισμός των δικαιούχων χωρών στη νομική βάση του μηχανισμού. Ως εκ τούτου, δεν θα είναι πλέον αναγκαίο να ακολουθείται επαχθής διαδικασία για να αποτυπωθεί η μεταβολή καθεστώτος μιας δικαιούχου χώρας, μειώνοντας με αυτόν τον τρόπο το κενό ανάμεσα στις πολιτικές αποφάσεις για τη χορήγηση της χρηματοδοτικής συνδρομής και την υλοποίησή της στην πράξη. Παρομοίως, όταν μια νέα χώρα κρίνεται δυνάμει υποψήφια για προσχώρηση στην ΕΕ, θα ήταν σημαντικά απλούστερες οι διαδικαστικές απαιτήσεις για να περιληφθεί η εν λόγω χώρα στους δικαιούχους της ενίσχυσης.

Οι διάφορες υπηρεσίες της Επιτροπής θα εξακολουθήσουν να είναι αρμόδιες για τη διαχείριση και την υλοποίηση της βοήθειας που αφορά διάφορους τομείς πολιτικής. Εντούτοις, ο συντονισμός, η επικοινωνία και η εφαρμογή στην πράξη θα βελτιωθούν περισσότερο μέσω της απλούστευσης ορισμένων στοιχείων, όπως η *στενότερη από κοινού παρακολούθηση* της προόδου της εφαρμογής στις δικαιούχες χώρες και η *μείωση των διαδικασιών διαπίστευσης* και η μεταβίβαση διαχειριστικών αρμοδιοτήτων. Επίσης, η αύξηση της συνοχής της δράσης της Επιτροπής θα μειώσει ουσιαστικά το κόστος και τον φόρτο εργασίας για τον συντονισμό από τις δικαιούχες χώρες σε σχέση με τους διάφορους διαύλους επικοινωνίας και τις διαδικασίες που ακολουθεί η Επιτροπή.

Η πρόταση προβλέπει επίσης οι στρατηγικές αποφάσεις για τη χορήγηση της ενίσχυσης να λαμβάνονται στο πλαίσιο συνολικών εγγράφων εθνικών και διακρατικών πολυετών στρατηγικών που καλύπτουν ολόκληρη την περίοδο του νέου δημοσιονομικού πλαισίου (2014-2020) με μία ενδιάμεση επανεξέταση, αντικαθιστώντας το ισχύον σύστημα των τριετών ενδεικτικών εγγράφων σχεδιασμού, τα οποία αναθεωρούνται κάθε έτος. Αυτό θα μειώσει για όλους τους εμπλεκόμενους φορείς τη διοικητική επιβάρυνση που συνδέεται με την ετήσια επανεξέταση του κάθε εγγράφου και τις πιθανές συνακόλουθες αναθεωρήσεις. Παρομοίως, η θέσπιση του πολυετούς προγραμματισμού θα περιορίσει τη διοικητική επιβάρυνση για όλους και θα συμβάλει στην ταχύτερη χορήγηση της βοήθειας, όσον αφορά τη μεταβατική βοήθεια και για τη βοήθεια για τη δημιουργία ικανοτήτων.

Η μεγαλύτερη απλούστευση θα είναι επίσης αποτέλεσμα της εισαγωγής, για εκείνους τους τομείς στους οποίους θα έχουν ικανοποιηθεί οι όροι, μιας τομεακής προσέγγισης για την κατανομή της βοήθειας. Πέρα από τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και του αντίκτυπου της βοήθειας, η μέθοδος αυτή μπορεί να επιφέρει μείωση του αριθμού των έργων/συμβάσεων, περιορίζοντας με αυτόν τον τρόπο τη διοικητική επιβάρυνση σε σχέση με τη διαχείριση έργων/συμβάσεων. Εάν το επιτρέψουν οι συνθήκες, η τομεακή προσέγγιση θα μπορούσε επίσης να οδηγήσει στη χρησιμοποίηση δημοσιονομικής στήριξης, μειώνοντας και σε αυτή την περίπτωση τη σχετική διοικητική επιβάρυνση σε σύγκριση με τη στήριξη του έργου.

Λεπτομερείς διατάξεις για την κοινή παρακολούθηση και τη διαδικασία διαπίστευσης θα ορίζονται σε χωριστούς κανόνες εφαρμογής. Οι κανόνες αυτοί θα επιδιώκουν περαιτέρω απλούστευση σε σχέση με τη διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ υποψήφιων και δυνάμει υποψήφιων χωρών, περαιτέρω ευθυγράμμιση του προγραμματισμού και της εφαρμογής με τη μέθοδο των Διαρθρωτικών Ταμείων.

Η απλούστευση και οι ευέλικτες διαδικασίες εφαρμογής του νέου κανονισμού θα διευκολύνουν τη λήψη μέτρων εφαρμογής και την υλοποίηση της βοήθειας της ΕΕ. Επιπλέον, η αναθεώρηση του δημοσιονομικού κανονισμού, και ιδίως η ειδική διάταξη για τις εξωτερικές δράσεις, θα διευκολύνει τη συμμετοχή οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και μικρών επιχειρήσεων σε προγράμματα χρηματοδότησης, παραδείγματος χάρη με την απλούστευση κανόνων, τη μείωση των δαπανών συμμετοχής και την επιτάχυνση των διαδικασιών ανάθεσης. Κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή θα εφαρμόζει τις απλουστευμένες διαδικασίες που προβλέπονται στον νέο δημοσιονομικό κανονισμό.

Αναλυτική εξήγηση ειδικών διατάξεων της πρότασης

Συνολικά, η παρούσα πρόταση και οι σχετικοί μελλοντικοί κανόνες εφαρμογής προβλέπουν τις ακόλουθες αναθεωρήσεις του σχεδιασμού του μηχανισμού και των λεπτομερειών εφαρμογής του (εκτός από τα ήδη προαναφερθέντα, σε σχέση με την απλούστευση):

1. Η παροχή της βοήθειας θα είναι περισσότερο συνεπής, στρατηγικού χαρακτήρα και προσανατολισμένη προς την παραγωγή αποτελεσμάτων μέσω:
 - Της αντιμετώπισης τομέων πολιτικής με **συνολικά έγγραφα πολυετούς στρατηγικής ανά χώρα (και για πολλές δικαιούχες χώρες)**, που αποτυπώνουν τις πολιτικές προτεραιότητες της στρατηγικής για τη διεύρυνση και καλύπτουν για κάθε επιλεγμένο τομέα πολιτικής, όλες τις αναγκαίες δράσεις θεσμικής ανάπτυξης, εφαρμογής του κεκτημένου και επενδύσεων· το πεδίο θα βασίζεται σε εκτίμηση αναγκών και θα προσαρμόζεται στην κατάσταση της κάθε χώρας.
 - Της ενίσχυσης της (συν)χρηματοδότησης **συμφωνημένων τομεακών στρατηγικών** που συμβάλλουν στους στόχους πολιτικής, σε αντίθεση με τα μεμονωμένα έργα, εγκαταλείποντας με τον τρόπο αυτό τη μέθοδο αποκλειστικής χρηματοδότησης έργων με επιχορήγηση και αυξάνοντας το ποσοστό της βοήθειας που χρηματοδοτείται με ενίσχυση σε τομεακό επίπεδο (συμπεριλαμβανομένης της τομεακής δημοσιονομικής στήριξης για επιλεγμένους τομείς πολιτικής βάσει αποτελεσματικά στοχευμένων προϋποθέσεων). Παρόλα αυτά, η στήριξη για τη συμμόρφωση με το κεκτημένο θα εξακολουθεί να διατίθεται μέσω της χρηματοδότησης έργου ή άλλων τρόπων εφαρμογής, όπως ειδικές διευκολύνσεις, όταν δεν καλύπτονται από βασικές τομεακές στρατηγικές.
 - Του συστηματικότερου **πολυετούς προγραμματισμού** επίσης για τους στόχους πολιτικής που επιδιώκονται από τη βοήθεια για μετάβαση και δημιουργία θεσμών (π.χ. μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης· μεταρρύθμιση των δικαστικών συστημάτων κλπ.), στηρίζοντας την αποτελεσματική εφαρμογή των σχετικών τομεακών στρατηγικών και, σε τελική ανάλυση, την επίτευξη των συναφών στόχων.
 - Της υπαγωγής της χρηματοδοτικής βοήθειας πιο άμεσα **σε προϋποθέσεις βελτίωσης της διακυβέρνησης και μεγαλύτερης οικειοποίησης** από τις δικαιούχες χώρες. Η εισαγωγή στοιχείων ευελιξίας για την ικανοποίηση των αναγκών που ανακύπτουν και παροχή κινήτρων για τη βελτίωση της **επίδοσης**.
2. Η **παροχή της βοήθειας** θα είναι **περισσότερο ευέλικτη και προσαρμοσμένη στις ειδικές ανάγκες**, μέσω:

- Της δυνατότητας **μη διαφοροποιούμενης πρόσβασης στη βοήθεια** (ανεξάρτητα από το καθεστώς υποψήφιας ή δυνάμει υποψήφιας χώρας), αν και με διαφορετικό πεδίο εφαρμογής ή ένταση της βοήθειας, βάσει των αναγκών και της τεχνικής και διοικητικής ικανότητας. Οι ανάγκες των δικαιούχων χωρών θα αποτελέσουν το σημείο εκκίνησης για τον καθορισμό των τομέων/πολιτικών που θα λάβουν βοήθεια.
- Της πρόβλεψης μιας **περισσότερο σταδιακής, κλιμακούμενης προσέγγισης της διαχείρισης της χρηματοδοτικής βοήθειας**, με διαχείριση από την Επιτροπή ή από τη δικαιούχο χώρα, με ή χωρίς εκ των προτέρων ελέγχους από την Επιτροπή, σε συνάρτηση με το καθεστώς /προοπτική για προσχώρηση, τον τομέα /πολιτική της βοήθειας, τη διοικητική, τεχνική και διαχειριστική ικανότητα. Η δημιουργία μηχανισμών διαχείρισης και διαδικασιών αποτύπωσης αυτών που πρέπει να τεθούν σε λειτουργία μετά την προσχώρηση θα συνεχίσει να αποτελεί στόχο των συναφών τομέων κατά την προετοιμασία για προσχώρηση.
- Της **σύνδεσης της προόδου κατά τα διάφορα στάδια διαχείρισης με την επίτευξη των πολιτικών προτεραιοτήτων**, όπως αποτυπώνεται στις εκθέσεις προόδου, την επίτευξη των οροσήμων της διαπραγματεύσεως ή τις επιδόσεις κατά την εφαρμογή των συμφωνιών σύνδεσης.
- Μεγαλύτερης ευελιξίας μεταξύ προτεραιοτήτων για χορήγηση της βοήθειας δίνοντας μεγαλύτερη βαρύτητα στα αποτελέσματα, παρέχοντας τη **δυνατότητα μεταφοράς πιστώσεων μεταξύ τομέων πολιτικής**, με δυνατότητα **μεταφοράς κεφαλαίων από ένα έτος σε άλλο**, εφόσον το επιτρέπει ο νέος δημοσιονομικός κανονισμός.

3. *Αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη* χρησιμοποίηση της βοήθειας μέσω:

- Της επιδίωξης καλύτερου εντοπισμού και χρήσης **καινοτόμων χρηματοδοτικών μέσων** που θα μπορούσαν να μοχλεύσουν περισσότερα ιδιωτικά κεφάλαια και εξετάζοντας τη δυνατότητα αξιοποίησης συνεργειών με καινοτόμα χρηματοδοτικά μέσα που αναπτύσσονται για τις χρηματοδοτικές πολιτικές, βάσει μιας συντονισμένης προσέγγισης και συντονισμένων κανόνων για τη χρησιμοποίηση πόρων από τον προϋπολογισμό της ΕΕ σε αυτά τα μέσα.
- Επίσης, στο πλαίσιο ενός ενισχυμένου προσανατολισμού προς τη στήριξη σε τομεακό επίπεδο, **της βελτίωσης της συνεργασίας με άλλους χορηγούς και διεθνείς και άλλους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς σε στρατηγικό επίπεδο**, βάσει συμφωνίας για τις προτεραιότητες πολιτικής και σαφέστερης κατανομής εργασιών.
- Της συνέχισης της **στήριξης περιφερειακών προγραμμάτων/έργων** που επιφέρουν προστιθέμενη αξία για την ενθάρρυνση της ανταλλαγής γνώσεων και εμπειριών, της εναρμόνισης πολιτικών, της έγκρισης κοινών προτεραιοτήτων και της οικοδόμησης αμοιβαίας εμπιστοσύνης. Τα περιφερειακά προγράμματα έχουν επίσης τη δυναμική να βελτιώνουν την αποτελεσματικότητα των πολιτικών, π.χ. στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας, του περιβάλλοντος, της κλιματικής αλλαγής, των στατιστικών, της καταπολέμησης του οργανωμένου εγκλήματος και της μετανάστευσης.
- Του **εξορθολογισμού των κανόνων για την παροχή βοήθειας για την αδελφοποίηση** και την εισαγωγή μηχανισμών για την ενίσχυση της καταλληλότητας

των εμπειρογνομόνων, παρέχοντας επίσης την ευκαιρία άντλησης κεφαλαίων από μια ειδική διευκόλυνση για την αντιμετώπιση των αναγκών όταν ανακύπτουν.

Κατ' εξουσιοδότηση πράξεις

Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι κατά τη διακριτική ευχέρεια πολιτικές αποφάσεις που συνδέονται με το καθεστώς υποψήφιων χωρών πρέπει να λαμβάνονται σε άλλο επίπεδο, προτείνεται οι τροποποιήσεις του καταλόγου των δικαιούχων χωρών στο παράρτημα Ι του προτεινόμενου κανονισμού βάσει αυτών των αποφάσεων, να εγκρίνονται με κατ' εξουσιοδότηση πράξη, σύμφωνα με το άρθρο 290 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον οι τροποποιήσεις αυτές δεν επηρεάσουν πράγματι κάποιο βασικό στοιχείο του κανονισμού.

Προτείνεται επίσης να εξουσιοδοτηθεί η Επιτροπή να εκδίδει λεπτομερείς διατάξεις για τη θέσπιση ενιαίων όρων εφαρμογής του προτεινόμενου κανονισμού, ιδίως όσον αφορά τους μηχανισμούς και τις διαδικασίες διαχείρισης. Οι διατάξεις αυτές είναι αναγκαίες για τη συμπλήρωση των κοινών κανόνων και διαδικασιών εφαρμογής των μηχανισμών εξωτερικής δράσης της Ένωσης που θεσπίζονται από τον κοινό εκτελεστικό κανονισμό. Οι εν λόγω αναλυτικοί κανόνες πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα συμπεράσματα της εμπειρίας από τη διαχείριση και υλοποίηση της προενταξιακής βοήθειας στο παρελθόν και να προσαρμόζονται στην εξέλιξη της κατάστασης στις δικαιούχες χώρες.

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ II)**

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 212 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών²,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στην ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Προϋπολογισμός για την Ευρώπη 2020»³, η Επιτροπή ορίζει το δημοσιονομικό πλαίσιο για τους μηχανισμούς εξωτερικής δράσης της Ένωσης, περιλαμβανομένου του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ).
- (2) Επειδή ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1085/2006 του Συμβουλίου, της 17ης Ιουλίου 2006, για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ)⁴ λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2013, και για να καταστεί αποτελεσματικότερη η εξωτερική δράση της Ένωσης, πρέπει να διατηρηθεί ένα πλαίσιο προγραμματισμού και εφαρμογής της εξωτερικής βοήθειας για την περίοδο 2014-2020. Η πολιτική διεύρυνσης της Ένωσης πρέπει να εξακολουθήσει να στηρίζεται από έναν ειδικό χρηματοδοτικό μηχανισμό. Πρέπει, συνεπώς, να ανανεωθεί ο Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ).

¹ ΕΕ C , , σ. .

² ΕΕ C , , σ. .

³ Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή Περιφερειών «Προϋπολογισμός για την Ευρώπη 2020» - COM (2011)500 τελικό της 29.6.2011.

⁴ ΕΕ L 210 της 31.07.2006, σ. 82.

- (3) Το άρθρο 49 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση προβλέπει ότι κάθε ευρωπαϊκό κράτος που υιοθετεί τις αξίες του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μπορεί να ζητήσει να γίνει μέλος της Ένωσης.
- (4) Ένα ευρωπαϊκό κράτος που έχει υποβάλει αίτηση προσχώρησης στην Ένωση μπορεί να γίνει μέλος μόνο εφόσον επιβεβαιωθεί ότι πληροί τα κριτήρια μέλους που συμφωνήθηκαν στη Σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Κοπεγχάγης τον Ιούνιο του 1993 και υπό την προϋπόθεση ότι η προσχώρηση δεν θέτει σε δοκιμασία την ικανότητα της Ένωσης να εντάξει το νέο μέλος. Τα κριτήρια αυτά συνδέονται με τη σταθερότητα θεσμών που εγγυώνται τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου, τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τον σεβασμό και την προστασία των μειονοτήτων, την ανάπτυξη της οικονομίας η οποία πρέπει να είναι ικανή να αντέξει την ανταγωνιστική πίεση στην εσωτερική αγορά και την ικανότητά της να αναλάβει όχι μόνο τα δικαιώματα αλλά και τις υποχρεώσεις βάσει των συνθηκών.
- (5) Η διαδικασία προσχώρησης βασίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια και στην εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης όλων των υποψήφιων χωρών. Η πρόοδος προς την προσχώρηση εξαρτάται από την προθυμία και ικανότητα της αιτούσας χώρας να πραγματοποιήσει τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις για την ευθυγράμμιση του πολιτικού, θεσμικού, νομικού, διοικητικού και οικονομικού συστήματός της με τους κανόνες, τα πρότυπα, τις πολιτικές και τις πρακτικές της Ένωσης.
- (6) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έχει αποδώσει το καθεστώς της υποψήφιας χώρας στην Ισλανδία, το Μαυροβούνιο, την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και την Τουρκία. Έχει επιβεβαιώσει την ευρωπαϊκή προοπτική της Αλβανίας, της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, της Σερβίας και του Κοσσυφοπεδίου⁵, οι οποίες θεωρούνται δυνάμει υποψήφιες χώρες.
- (7) Η χρηματοδοτική συνδρομή βάσει του παρόντος κανονισμού πρέπει να χορηγείται τόσο στις υποψήφιες όσο και στις δυνάμει υποψήφιες χώρες («δικαιούχες χώρες») που απαριθμούνται στο παράρτημα του παρόντος κανονισμού, ανεξάρτητα από το καθεστώς τους.
- (8) Η συνδρομή βάσει του παρόντος κανονισμού πρέπει να χορηγείται σύμφωνα με το πλαίσιο της πολιτικής διεύρυνσης που ορίζεται από την Ένωση για κάθε δικαιούχο χώρα και αποτυπώνεται στην ετήσια δέσμη μέτρων της Επιτροπής για τη διεύρυνση, συμπεριλαμβανομένων των εκθέσεων προόδου και της στρατηγικής για τη διεύρυνση, στις συμφωνίες σταθεροποίησης και σύνδεσης και στις ευρωπαϊκές εταιρικές σχέσεις ή τις εταιρικές σχέσεις προσχώρησης. Η βοήθεια πρέπει κυρίως να εστιάζεται σε περιορισμένο αριθμό τομέων πολιτικής που θα βοηθήσουν τις δικαιούχες χώρες να ενισχύσουν τους δημοκρατικούς θεσμούς και το κράτος δικαίου, να μεταρρυθμίσουν το δικαστικό σύστημα και τη δημόσια διοίκηση, να σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα και να προωθούν την ισότητα των φύλων και να εξαλείψουν τις διακρίσεις. Πρέπει επίσης να βελτιώσει την οικονομική και κοινωνική τους ανάπτυξη, προωθώντας μια έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, σύμφωνα με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020», και να συμμορφώνεται σταδιακά με τα κριτήρια της Κοπεγχάγης. Πρέπει να ενισχυθεί η συνέπεια ανάμεσα στη χρηματοδοτική συνδρομή

⁵

Βάσει του Ψηφίσματος 1244/99 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών.

και τη συνολική πρόοδο που σημειώνεται κατά την εφαρμογή της προενταξιακής στρατηγικής.

- (9) Οι υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες χώρες πρέπει να είναι καλύτερα προετοιμασμένες να αντέξουν τις παγκόσμιες προκλήσεις, όπως η βιώσιμη ανάπτυξη και η κλιματική αλλαγή, και να συντονιστούν με τις προσπάθειες της Ένωσης για την αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων. Η συνδρομή της Ένωσης βάσει του παρόντος κανονισμού πρέπει επίσης να συμβάλει στην επίτευξη του στόχου να αυξηθεί το ποσοστό του προϋπολογισμού της Ένωσης που διατίθεται για την κλιματική αλλαγή τουλάχιστον στο 20%.
- (10) Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίσουν τον συντονισμό, τη συνοχή και τη συμπληρωματικότητα της ενίσχυσής τους, ιδίως με τακτικές διαβουλεύσεις και συχνές ανταλλαγές των σχετικών πληροφοριών κατά τα διάφορα στάδια του κύκλου της βοήθειας.
- (11) Για να εξασφαλιστεί η συνέπεια ανάμεσα στη διαδικασία προσχώρησης και την προβλεπόμενη από τον παρόντα κανονισμό χρηματοδοτική και τεχνική βοήθεια και για να επιτευχθούν οι στόχοι του θεματολογίου της προσχώρησης, η Επιτροπή οφείλει να θεσπίσει ένα κοινό πλαίσιο στρατηγικής για τη χρησιμοποίηση του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας. Το πλαίσιο αυτό πρέπει να καθορίζει, μεταξύ άλλων, τον κατάλογο των βασικών δράσεων που μπορούν να χρηματοδοτηθούν βάσει του παρόντος κανονισμού και τα κριτήρια κατανομής των κεφαλαίων. Το κοινό πλαίσιο στρατηγικής πρέπει να συνιστά το πλαίσιο αναφοράς για τα εθνικά και πολυεθνικά έγγραφα στρατηγικής.
- (12) Οι στόχοι της βοήθειας πρέπει να καθορίζονται σε εθνικά και πολυεθνικά έγγραφα στρατηγικής που θεσπίζονται από την Επιτροπή για τη διάρκεια του εφαρμοστέου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου της Ένωσης, σε συνεργασία με τις δικαιούχες χώρες, βάσει των ειδικών αναγκών τους και του θεματολογίου της διεύρυνσης. Τα έγγραφα στρατηγικής πρέπει να εντοπίζουν τους τομείς πολιτικής προς ενίσχυση και, με την επιφύλαξη των προνομίων της αρμόδιας για τον προϋπολογισμό αρχής, να παραθέτουν την ενδεικτική κατανομή ανά Ταμείο και ανά τομέα πολιτικής, με ετήσια ανάλυση, περιλαμβανομένης εκτίμησης των δαπανών που συνδέονται με το κλίμα. Πρέπει να υπάρχει επαρκής ευελιξία για την ικανοποίηση των αναγκών που ανακύπτουν και για την παροχή κινήτρων για τη βελτίωση των επιδόσεων. Τα έγγραφα στρατηγικής πρέπει να διασφαλίζουν τη συνοχή και τη συνέπεια με τις προσπάθειες των δικαιούχων χωρών, όπως αποτυπώνονται στον εθνικό προϋπολογισμό τους, και να λαμβάνουν υπόψη τη στήριξη που παρέχουν άλλοι χορηγοί. Για να ληφθούν υπόψη οι εσωτερικές και εξωτερικές εξελίξεις, τα πολυετή ενδεικτικά έγγραφα στρατηγικής πρέπει να αναθεωρούνται, όταν είναι απαραίτητο.
- (13) Η Ένωση έχει συμφέρον να στηρίζει τις προσπάθειες των δικαιούχων χωρών να μεταρρυθμίσουν τα συστήματά τους για να τα ευθυγραμμίσουν με τα συστήματα της Ένωσης. Εφόσον ο στόχος του παρόντος κανονισμού δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη και μπορεί να επιτευχθεί καλύτερα στο επίπεδο της Ένωσης, η Ένωση μπορεί να λαμβάνει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως ορίζεται στο ίδιο άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει το αναγκαίο για την επίτευξη αυτού του στόχου.

- (14) Για να είναι δυνατό να αποτυπώνονται με ταχύτητα στον παρόντα κανονισμό τα αποτελέσματα των πολιτικών αποφάσεων που λαμβάνει το Συμβούλιο, πρέπει να εξουσιοδοτηθεί η Επιτροπή να εκδίδει πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 290 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά τροποποιήσεις του καταλόγου των δικαιούχων χωρών στο παράρτημα του παρόντος κανονισμού.
- (15) Ενώ ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. .../... του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της ...⁶ (εφεξής «κοινός εκτελεστικός κανονισμός») θεσπίζει κοινούς κανόνες και διαδικασίες εφαρμογής των μηχανισμών εξωτερικής δράσης της Ένωσης, πρέπει να εξουσιοδοτηθεί η Επιτροπή να εκδίδει λεπτομερείς διατάξεις για τη θέσπιση ενιαίων όρων εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, ιδίως όσον αφορά τις διαρθρώσεις και τις διαδικασίες διαχείρισης. Οι εν λόγω αναλυτικοί κανόνες πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα συμπεράσματα της εμπειρίας από τη διαχείριση και υλοποίηση της προενταξιακής βοήθειας στο παρελθόν και να προσαρμόζονται στην εξέλιξη της κατάστασης στις δικαιούχες χώρες.
- (16) Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να διεξάγει η Επιτροπή τις κατάλληλες διαβουλεύσεις κατά τις προπαρασκευαστικές εργασίες, μεταξύ άλλων, σε επίπεδο εμπειρογνομόνων. Η Επιτροπή, κατά την επεξεργασία και κατάρτιση των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, πρέπει να διασφαλίζει την ταυτόχρονη, έγκαιρη και σωστή διαβίβαση των σχετικών εγγράφων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.
- (17) Για τη διαχείριση της βοήθειας πρέπει να συνεχιστεί η χρήση των μηχανισμών και μέσων η αξία των οποίων αποδείχτηκε κατά την προενταξιακή διαδικασία. Η μετάβαση από την άμεση διαχείριση από την Επιτροπή στην αποκεντρωμένη διαχείριση που μεταβιβάζεται στις δικαιούχες χώρες πρέπει να γίνεται σταδιακά και σύμφωνα με τις ικανότητες της κάθε δικαιούχου χώρας.
- (18) Οι εκτελεστικές αρμοδιότητες σχετικά με το κοινό στρατηγικό πλαίσιο ΜΠΒ και τα έγγραφα στρατηγικής πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή⁷. Λαμβάνοντας υπόψη τη φύση αυτών των εκτελεστικών πράξεων, και ιδίως τον πολιτικό προσανατολισμό τους ή τις δημοσιονομικές επιπτώσεις τους, πρέπει για την έκδοσή τους να εφαρμόζεται καταρχήν η διαδικασία εξέτασης, με εξαίρεση τα τεχνικά μέτρα εφαρμογής μικρότερης δημοσιονομικής κλίμακας.
- (19) Οι επιτροπές που συγκροτούνται βάσει του παρόντος κανονισμού πρέπει επίσης να είναι αρμόδιες για πράξεις που αφορούν την εφαρμογή προηγούμενου Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας καθώς και την εφαρμογή της χρηματοδοτικής βοήθειας προς την Τουρκοκυπριακή Κοινότητα.
- (20) Όταν μία δικαιούχος χώρα παραβιάζει τις αρχές στις οποίες βασίζεται η Ένωση ή δεν τηρεί τις δεσμεύσεις που περιέχουν οι σχετικές συμφωνίες οι οποίες έχουν συναφθεί με την Ένωση, ή δεν σημειώνει επαρκή πρόοδο ως προς την τήρηση των κριτηρίων

⁶ EE L

⁷ EE L 55 της 28.02.2011, σ. 13.

προσχώρησης, το Συμβούλιο, κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής, πρέπει να είναι σε θέση να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για τη διόρθωση της κατάστασης.

- (21) Λόγω των στόχων και του πεδίου της βοήθειας που χορηγείται βάσει του παρόντος κανονισμού, πρέπει να ζητηθεί πριν από την έκδοσή του η γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής και της Επιτροπής των Περιφερειών,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΤΙΤΛΟΣ Ι

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Γενικοί στόχοι

Ο Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας («ΜΠΒ») αποσκοπεί στη στήριξη των υποψήφιων και δυνάμει υποψήφιων χωρών («δικαιούχες χώρες») που απαριθμούνται στο παράρτημα να εφαρμόσουν τις πολιτικές, θεσμικές, νομικές, διοικητικές, κοινωνικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις που είναι αναγκαίες για να προσεγγίσουν οι εν λόγω χώρες τις αξίες της Ένωσης και να ευθυγραμμιστούν σταδιακά με τους κανόνες, τα πρότυπα και τις πολιτικές και τις πρακτικές της Ένωσης, ώστε να καταστούν μέλη της Ένωσης.

Άρθρο 2

Ειδικοί στόχοι

4. Η βοήθεια βάσει του παρόντος κανονισμού επιδιώκει τους ακόλουθους ειδικούς στόχους, σύμφωνα με τις ανάγκες της κάθε δικαιούχου χώρας και του θεματολογίου διεύρυνσης για την κάθε χώρα:
- α) Στήριξη των πολιτικών μεταρρυθμίσεων, μεταξύ άλλων:
- i). ενίσχυση των δημοκρατικών θεσμών και του κράτους δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής του·
 - ii). προώθηση και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, μεγαλύτερος σεβασμός των δικαιωμάτων των μειονοτήτων, προάσπιση της ισότητας των φύλων, εξάλειψη των διακρίσεων, ελευθερία του τύπου καθώς και σχέσεις καλής γειτονίας·
 - iii). καταπολέμηση της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος·
 - iv). μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης και χρηστή διακυβέρνηση·
 - v). ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών και του κοινωνικού διαλόγου·
 - vi). συμφιλίωση, οικοδόμηση της ειρήνης και μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης.

- β) Στήριξη της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής ανάπτυξης με στόχο τη βιώσιμη, έξυπνη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, μεταξύ άλλων μέσω:
- i). της επίτευξης των προτύπων της Ένωσης στην οικονομία και την οικονομική διακυβέρνηση·
 - ii) των οικονομικών μεταρρυθμίσεων που είναι αναγκαίες για την αντιμετώπιση της ανταγωνιστικής πίεσης και των δυνάμεων της αγοράς στο εσωτερικό της Ένωσης, με την επιδίωξη οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών στόχων·
 - iii). της ενίσχυσης της απασχόλησης και της ανάπτυξης του ανθρώπινου κεφαλαίου·
 - iv). της κοινωνικής και οικονομικής ένταξης, ιδίως των μειονοτήτων και των ευάλωτων ομάδων·
 - v). της ανάπτυξης του φυσικού κεφαλαίου, της βελτίωσης των συνδέσεων με την ΕΕ και των περιφερειακών δικτύων.
- γ) Ενίσχυση της ικανότητας των δικαιούχων χωρών να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις του μέλους, στηρίζοντας τη σταδιακή ευθυγράμμιση με το κοινοτικό κεκτημένο καθώς και την έκδοση, την εφαρμογή και την επιβολή του κοινοτικού κεκτημένου και των Διαρθρωτικών Ταμείων, του Ταμείου Συνοχής και του Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης και των πολιτικών της Ένωσης.
- δ) Περιφερειακή ολοκλήρωση και εδαφική συνεργασία με τη συμμετοχή των δικαιούχων χωρών, των κρατών μελών και, κατά περίπτωση, τρίτων χωρών εντός του πεδίου του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. [...] για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας⁸.
5. Η πρόοδος προς την επίτευξη των ειδικών στόχων που ορίζονται στην παράγραφο 1 αξιολογείται με δείκτες οι οποίοι καλύπτουν μεταξύ άλλων:
- την πρόοδο στους τομείς της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, του σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, του συστήματος απονομής δικαιοσύνης και του επίπεδου διοικητικής ικανότητας·
 - την πρόοδο των οικονομικών μεταρρυθμίσεων· την ορθότητα και αποτελεσματικότητα των στρατηγικών κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης, την πρόοδο προς μια έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, που περιλαμβάνει και τις χρηματοδοτούμενες από τον ΜΠΒ δημόσιες επενδύσεις·
 - το μέρος της νομοθεσίας που έχει ευθυγραμμιστεί με το κεκτημένο· την πρόοδο της θεσμικής μεταρρύθμισης που συνδέεται με την Ένωση, συμπεριλαμβανομένης της μετάβασης στην αποκεντρωμένη διαχείριση της βοήθειας που χορηγείται βάσει του παρόντος κανονισμού·

⁸

EE L ...

- τη συνάφεια των πρωτοβουλιών περιφερειακής και εδαφικής συνεργασίας και την εξέλιξη των εμπορικών ροών.

Οι δείκτες χρησιμοποιούνται για την παρακολούθηση, αξιολόγηση και επανεξέταση των επιδόσεων, κατά περίπτωση.

Άρθρο 3

Τομείς πολιτικής

1. Η βοήθεια που χορηγείται βάσει του παρόντος κανονισμού αφορά κυρίως τους ακόλουθους τομείς πολιτικής:
 - α) τη διαδικασία μετάβασης προς την προσχώρηση στην Ένωση και τη δημιουργία ικανοτήτων·
 - β) την περιφερειακή ανάπτυξη·
 - γ) την απασχόληση, τις κοινωνικές πολιτικές και ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων·
 - δ) τη γεωργία και αγροτική ανάπτυξη·
 - ε) την περιφερειακή και εδαφική συνεργασία.
2. Η βοήθεια βάσει των τομέων πολιτικής που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στηρίζει τις δικαιούχες χώρες να επιτύχουν τους γενικούς και ειδικούς στόχους που ορίζονται στα άρθρα 1 και 2.
3. Η βοήθεια βάσει των τομέων πολιτικής που αναφέρονται στα στοιχεία β) έως δ) της παραγράφου 1 μπορεί μεταξύ άλλων να περιλαμβάνει τη χρηματοδότηση δράσεων που προβλέπονται από τον κανονισμό (ΕΕ) XXXX/201X του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της MM/HH/EEEE σχετικά με τις ειδικές διατάξεις για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το στόχο της επένδυσης στην ανάπτυξη και την απασχόληση⁹, τον κανονισμό (ΕΕ) XXXX/201X του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της MM/HH/EEEE για το Ταμείο Συνοχής¹⁰, τον κανονισμό (ΕΕ) XXXX/201X του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της MM/HH/EEEE για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο¹¹, τον κανονισμό (ΕΕ) XXXX/201X του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της MM/HH/EEEE σχετικά με τις ειδικές διατάξεις για τη στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης του στόχου της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας¹² και τον κανονισμό (ΕΕ) XXXX/201X του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της MM/HH/EEEE για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)¹³.

⁹ EE L

¹⁰ EE L

¹¹ EE L

¹² EE L

¹³ EE L

4. Η βοήθεια βάσει του τομέα πολιτικής που αναφέρεται στην παράγραφο 1, στοιχείο ε) μπορεί, συγκεκριμένα, να χρηματοδοτεί δράσεις πολλών χωρών ή οριζόντιου χαρακτήρα καθώς και δράσεις διασυνοριακής, διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας.

Άρθρο 4

Συμμόρφωση, συνέπεια και συμπληρωματικότητα

1. Η χρηματοδοτική συνδρομή δυνάμει του παρόντος κανονισμού είναι συνεπής με τις πολιτικές της Ένωσης. Τηρεί τις συμφωνίες που συνάπτει η Ένωση με τις δικαιούχες χώρες και τις δεσμεύσεις βάσει πολυμερών συμφωνιών στις οποίες η Ένωση είναι συμβαλλόμενο μέρος.
2. Η Επιτροπή, τα κράτη μέλη και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων διασφαλίζουν τη συνέπεια ανάμεσα στη βοήθεια που χορηγείται δυνάμει του παρόντος κανονισμού και τη βοήθεια που χορηγείται από την Ένωση, τα κράτη μέλη και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.
3. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν τον συντονισμό των αντίστοιχων προγραμμάτων βοήθειάς τους, με στόχο τη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα της βοήθειας και την πρόληψη διπλής χρηματοδότησης, σύμφωνα με τις θεσπισθείσες διατάξεις για την ενίσχυση του επιχειρησιακού συντονισμού στον τομέα της εξωτερικής βοήθειας και για την εναρμόνιση των πολιτικών και διαδικασιών. Ο συντονισμός επιβάλλει τακτικές διαβουλεύσεις και συχνές ανταλλαγές συναφών πληροφοριών κατά τα διάφορα στάδια του κύκλου της βοήθειας, ιδίως στο πεδίο της δράσης, και αποτελεί καθοριστικό στοιχείο της διαδικασίας προγραμματισμού των κρατών μελών και της Ένωσης.
4. Για την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη υλοποίηση της βοήθειας και για την πρόληψη διπλής χρηματοδότησης, η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα για να διασφαλίσει τον σωστό συντονισμό, την εναρμόνιση και τη συνεργασία με πολυμερείς και περιφερειακούς οργανισμούς και οντότητες, όπως οι διεθνείς χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, οι Οργανισμοί, τα Ταμεία και Προγράμματα των Ηνωμένων Εθνών και με χορηγούς εκτός της Ένωσης.
5. Κατά την προετοιμασία, εφαρμογή και παρακολούθηση της βοήθειας βάσει του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή ενεργεί καταρχήν στο πλαίσιο εταιρικής σχέσης με τις δικαιούχες χώρες. Η εταιρική σχέση συνεπάγεται, κατά περίπτωση, τη συμμετοχή των αρμόδιων εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών, των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων, των φορέων της κοινωνίας των πολιτών και μη κρατικών παραγόντων.

ΤΙΤΛΟΣ II

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Κοινό πλαίσιο στρατηγικής ΜΠΒ

1. Η Επιτροπή θεσπίζει ένα κοινό πλαίσιο στρατηγικής για τον μηχανισμό προενταξιακής βοήθειας. Το κοινό πλαίσιο στρατηγικής ΜΠΒ εξειδικεύει τις πολιτικές προτεραιότητες της πολιτικής για τη διεύρυνση σε βασικές δράσεις οι οποίες μπορούν να χρηματοδοτηθούν βάσει του παρόντος κανονισμού.
2. Το κοινό πλαίσιο στρατηγικής ΜΠΒ περιλαμβάνει μεταξύ άλλων:
 - στ) τα κριτήρια που πρέπει να εφαρμόζονται για τη διάθεση των κεφαλαίων στις δικαιούχες χώρες καθώς και για τις δράσεις πολυεθνικής και εδαφικής συνεργασίας·
 - ζ) τους τύπους δράσεων που μπορούν να χρηματοδοτούνται από το ΜΠΒ·
 - η) τις κοινές κατευθυντήριες γραμμές για τη διαχείριση και εφαρμογή του ΜΠΒ.
3. Η Επιτροπή εγκρίνει το κοινό πλαίσιο στρατηγικής ΜΠΒ και κάθε αναθεώρησή του σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που ορίζεται στο άρθρο 15 παράγραφος 3 του κοινού εκτελεστικού κανονισμού.

Έγγραφα στρατηγικής

1. Η βοήθεια στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού χορηγείται βάσει εθνικών ή πολυεθνικών εγγράφων στρατηγικής (στο εξής «έγγραφα στρατηγικής»), τα οποία θεσπίζονται από την Επιτροπή σε συνεργασία με την εκάστοτε δικαιούχο ή δικαιούχες χώρες, για τη διάρκεια του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου της Ένωσης.
2. Τα έγγραφα στρατηγικής προσδιορίζουν τον κατάλληλο συνδυασμό τομέων πολιτικής που αναφέρονται στο άρθρο 3 στους οποίους θα χορηγηθεί χρηματοδοτική συνδρομή βάσει του παρόντος κανονισμού, με βάση τις ανάγκες και τις προτεραιότητες, σύμφωνα με τους στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 2, με το κοινό πλαίσιο στρατηγικής ΜΠΒ που αναφέρεται στο άρθρο 5 και με τις εθνικές στρατηγικές, κατά περίπτωση.
3. Τα έγγραφα στρατηγικής περιλαμβάνουν την ενδεικτική κατανομή των κεφαλαίων της Ένωσης ανά τομέα πολιτικής, κατά περίπτωση, ανά έτος, σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στο αναφερόμενο στο άρθρο 5 κοινό πλαίσιο στρατηγικής του ΜΠΒ. Η ενδεικτική κατανομή των κεφαλαίων λαμβάνει δεόντως υπόψη τις ανάγκες, την ικανότητα απορρόφησης και τη διοικητική ικανότητα των δικαιούχων χωρών. Επιτρέπει επίσης να αντιμετωπιστούν οι ανακύπτουσες ανάγκες και περιλαμβάνει κίνητρα για τη βελτίωση της επίδοσης των δικαιούχων χωρών όσον αφορά τους στόχους που ορίζονται στις πολυετείς ενδεικτικές στρατηγικές.

4. Πραγματοποιείται ενδιάμεση επανεξέταση και αναθεώρηση, κατά περίπτωση, των εγγράφων στρατηγικής. Τα έγγραφα στρατηγικής μπορούν να αναθεωρούνται ανά πάσα στιγμή με πρωτοβουλία της Επιτροπής
5. Η Επιτροπή εγκρίνει τα έγγραφα στρατηγικής και κάθε αναθεώρησή τους, σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης του άρθρου 15 παράγραφος 3 του κοινού εκτελεστικού κανονισμού.

ΤΙΤΛΟΣ III

ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Άρθρο 7

Γενικό πλαίσιο

Η βοήθεια της Ένωσης βάσει του παρόντος κανονισμού υλοποιείται μέσω προγραμμάτων και μέτρων που αναφέρονται στα άρθρα 2 και 3 του κοινού εκτελεστικού κανονισμού και σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις για τη θέσπιση ενιαίων όρων εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, ιδίως όσον αφορά τους μηχανισμούς και τις διαδικασίες διαχείρισης, οι οποίες εκδίδονται από την Επιτροπή σύμφωνα με τα άρθρα 10 και 11 του παρόντος κανονισμού. Η εφαρμογή έχει κατά κανόνα τη μορφή ετήσιων ή πολυετών, εθνικών ή πολυεθνικών προγραμμάτων που καταρτίζονται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 6 έγγραφα στρατηγικής, τα οποία συντάσσονται από τις δικαιούχες χώρες ή/και την Επιτροπή, κατά περίπτωση.

Άρθρο 8

Συμφωνίες - πλαίσια και επικουρικές συμφωνίες

1. Η Επιτροπή και οι δικαιούχες χώρες συνάπτουν συμφωνίες-πλαίσια για την εφαρμογή της βοήθειας.
2. Η Επιτροπή και η δικαιούχος χώρα ή οι αρμόδιες αρχές εφαρμογής της, κατά περίπτωση, μπορούν να συνάπτουν επικουρικές συμφωνίες σχετικά με την εφαρμογή της βοήθειας.

Άρθρο 9

Διατάξεις που αφορούν τη σχέση με διάφορους μηχανισμούς

1. Σε δεόντως αιτιολογημένες περιστάσεις, για τη διασφάλιση της συνοχής και της αποτελεσματικότητας της χρηματοδοτικής βοήθειας της Ένωσης ή για την ενίσχυση της περιφερειακής συνεργασίας, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει να επεκτείνει την επιλεξιμότητα των προγραμμάτων και μέτρων που αναφέρονται στο άρθρο 7 σε χώρες, εδάφη και περιοχές οι οποίες διαφορετικά δεν θα ήταν επιλέξιμες, όταν το προς εφαρμογή πρόγραμμα ή μέτρο έχει παγκόσμιο, περιφερειακό ή διασυνοριακό χαρακτήρα.

2. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης συνεισφέρει στα προγράμματα ή μέτρα διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ δικαιούχων χωρών και κρατών μελών, τα οποία θεσπίζονται και υλοποιούνται βάσει του παρόντος κανονισμού. Το ποσό της συνεισφοράς του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της ... σχετικά με τις ειδικές διατάξεις για τη στήριξη του στόχου της Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης. Για τη χρησιμοποίηση της εν λόγω συνεισφοράς εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού.
3. Κατά περίπτωση, ο ΜΠΒ μπορεί να συνεισφέρει σε προγράμματα ή μέτρα διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας που θεσπίζονται και υλοποιούνται βάσει των διατάξεων του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. ... [σχετικά με τις ειδικές διατάξεις για τη στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης του στόχου της Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας] και στα οποία συμμετέχουν οι δικαιούχες χώρες του ΜΠΒ.
4. Κατά περίπτωση, ο ΜΠΒ μπορεί να συνεισφέρει σε προγράμματα ή μέτρα διασυνοριακής συνεργασίας που θεσπίζονται και υλοποιούνται βάσει των διατάξεων του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. ... του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της ..., για τη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας στον οποίο συμμετέχουν οι δικαιούχες χώρες του ΜΠΒ.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 10

Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στην Επιτροπή

Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 11 για την τροποποίηση του παραρτήματος του παρόντος κανονισμού και τη συμπλήρωση του κοινού εκτελεστικού κανονισμού με ειδικές διατάξεις για τη θέσπιση ενιαίων όρων εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 11

Άσκηση των αρμοδιοτήτων που μεταβιβάζονται στην Επιτροπή

1. Μεταβιβάζεται στην Επιτροπή η αρμοδιότητα έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων με την επιφύλαξη των όρων που ορίζονται στο παρόν άρθρο.
2. Η προβλεπόμενη στο άρθρο 20 εξουσιοδότηση ανατίθεται στην Επιτροπή για την περίοδο ισχύος του παρόντος κανονισμού.
3. Η μεταβίβαση αρμοδιοτήτων μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο. Απόφαση ανάκλησης περατώνει τη μεταβίβαση εξουσιών που προσδιορίζονται στην εν λόγω απόφαση. Αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην *Επίσημη Εφημερίδα της*

Ευρωπαϊκής Ένωσης, ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία την οποία ορίζει. Δεν θίγει την εγκυρότητα κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που έχουν ήδη τεθεί σε ισχύ.

4. Μόλις εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή την κοινοποιεί συγχρόνως στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.
5. Μια κατ' εξουσιοδότηση πράξη τίθεται σε ισχύ μόνο εφόσον δεν διατυπώνεται αντίρρηση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο εντός προθεσμίας δύο μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης της εν λόγω πράξης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ή εάν, πριν τη λήξη αυτής της περιόδου, τόσο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όσο και το Συμβούλιο ενημερώσουν την Επιτροπή ότι δεν θα εγείρουν αντιρρήσεις. Με πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου, η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί κατά δύο μήνες.

Άρθρο 12

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή συνεπικουρείται από την επιτροπή που ΜΠΒ. Η επιτροπή αυτή είναι επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2001.
2. Για προγράμματα που αφορούν τους αναφερόμενους στα στοιχεία β) και γ) του άρθρου 3 τομείς πολιτικής και εφαρμόζονται έμμεσα από τις δικαιούχες χώρες, η Επιτροπή συνεπικουρείται από τη συντονιστική επιτροπή των Ταμείων η οποία αναφέρεται στο άρθρο 143 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. [...] του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας που καλύπτονται από το Κοινό Πλαίσιο Στρατηγικής και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006¹⁴. Για προγράμματα που αφορούν τον αναφερόμενο στο στοιχείο δ) του άρθρου 3 τομέα πολιτικής και εφαρμόζεται έμμεσα από τις δικαιούχες χώρες, η Επιτροπή συνεπικουρείται από την Επιτροπή Αγροτικής Ανάπτυξης η οποία αναφέρεται στο άρθρο 91 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. [...] του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της ... **για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)**¹⁵. Στις εν λόγω περιπτώσεις, η επιτροπή του ΜΠΒ ενημερώνεται άμεσα για τη γνώμη που διατυπώνουν οι άλλες επιτροπές.
3. Οι αναφερόμενες στις παραγράφους 1 και 2 επιτροπές είναι αρμόδιες για τις νομικές πράξεις και αναλήψεις υποχρεώσεων βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1085/2006 της 17ης Ιουλίου 2006 για τη δημιουργία του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας¹⁶. Επιπλέον, η επιτροπή του ΜΠΒ είναι αρμόδια για την εφαρμογή του άρθρου 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 389/2006 του Συμβουλίου, της 27ης Φεβρουαρίου 2006, για τη σύσταση μέσου χρηματοδοτικής στήριξης για την

¹⁴ ΕΕ L ...

¹⁵ ΕΕ L ...

¹⁶ ΕΕ L 210 της 31.07.2006, σ. 82-93.

προαγωγή της οικονομικής ανάπτυξης της τουρκοκυπριακής κοινότητας και για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2667/2000 σχετικά με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ανασυγκρότησης¹⁷.

Άρθρο 13

Αναστολή της στήριξης της Ένωσης

Με την επιφύλαξη των σχετικών με την αναστολή της ενίσχυσης διατάξεων των συμφωνιών εταιρικής σχέσης και συνεργασίας με χώρες και περιοχές εταίρους, όταν μια δικαιούχος χώρα δεν σέβεται τις αρχές της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, τα ανθρώπινα δικαιώματα, τα δικαιώματα των μειονοτήτων και τις θεμελιώδεις ελευθερίες, ή δεν τηρεί τις δεσμεύσεις που περιέχονται στις σχετικές συμφωνίες οι οποίες συνάπτονται με την Ένωση, ή όταν η πρόοδος προς την επίτευξη των κριτηρίων προσχώρησης είναι ανεπαρκής, η Ένωση καλεί τη δικαιούχο χώρα σε διαβουλεύσεις με στόχο την εξεύρεση αποδεκτής λύσης και από τα δύο μέρη, με εξαίρεση τις περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης. Όταν οι διαβουλεύσεις με τη δικαιούχο χώρα δεν καταλήξουν σε λύση αποδεκτή και από τα δύο μέρη, ή σε περίπτωση απόρριψης των διαβουλεύσεων ή σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, το Συμβούλιο μπορεί να λάβει τα αναγκαία μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 215 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα οποία μπορεί να περιλαμβάνουν ολική ή μερική αναστολή της συνδρομής της Ένωσης. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενημερώνεται πλήρως και άμεσα για κάθε σχετική απόφαση.

Άρθρο 14

Ποσό δημοσιονομικής αναφοράς

1. Το ποσό δημοσιονομικής αναφοράς για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού την περίοδο από το 2014 έως το 2020 είναι 14 110 100 000 ευρώ (σε τρέχουσες τιμές). Ποσοστό μέχρι 3% του δημοσιονομικού ποσού αναφοράς διατίθεται σε προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ δικαιούχων χωρών και κρατών μελών της ΕΕ.
2. Οι ετήσιες πιστώσεις εγκρίνονται από την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή εντός των ορίων του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου της Ένωσης.
3. Όπως αναφέρεται στο άρθρο 13 παράγραφος 2 του κανονισμού «Erasmus για όλους», για την προώθηση της διεθνούς διάστασης της ανώτατης εκπαίδευσης, ένα ενδεικτικό ποσό 1 812 100 000 ευρώ από διάφορους μηχανισμούς εξωτερικής δράσης (Μηχανισμός Αναπτυξιακής Συνεργασίας, Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Γειτονίας, Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας, Μηχανισμός Εταιρικής Σχέσης και Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης) θα χορηγηθεί σε δράσεις κινητικότητας της μάθησης προς και από χώρες μη μέλη της ΕΕ, και δράσεις συνεργασίας και πολιτικού διαλόγου με αρχές/οργανισμούς/οργανώσεις από αυτές τις χώρες. Οι διατάξεις του κανονισμού «Erasmus για όλους» εφαρμόζονται στη χρήση αυτών των κεφαλαίων.

¹⁷

EE L 65 της 7.3.2006, σ. 5

Η χρηματοδότηση θα καταστεί διαθέσιμη μέσω 2 πολυετών χορηγήσεων που θα καλύπτουν μόνο τα πρώτα 4 χρόνια και τα υπόλοιπα 3 χρόνια αντίστοιχα. Η χρηματοδότηση αυτή θα καταγραφεί στον πολυετή ενδεικτικό προγραμματισμό αυτών των μηχανισμών, σύμφωνα με τις ανάγκες και τις προτεραιότητες που θα επισημαίνονται στις ενδιαφερόμενες χώρες. Οι χορηγήσεις μπορούν να επανεξετάζονται στην περίπτωση σοβαρών απρόβλεπτων περιστάσεων ή σημαντικών πολιτικών αλλαγών σύμφωνα με τις εξωτερικές προτεραιότητες της ΕΕ.

Άρθρο 15

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2014.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

- Αλβανία
- Βοσνία-Ερζεγοβίνη
- Ισλανδία
- Κοσσυφοπέδιο*
- Μαυροβούνιο
- Σερβία
- Τουρκία
- Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας

*Βάσει του Ψηφίσματος 1244/1999 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΓΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ/ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

- 1.1. Τίτλος της πρότασης/πρωτοβουλίας
- 1.2. Σχετικός(οί) τομέας(είς) πολιτικής στη δομή ΔΒΔ/ΠΒΔ
- 1.3. Χαρακτήρας της πρότασης/πρωτοβουλίας
- 1.4. Στόχος(οι)
- 1.5. Πολλά από τα «αποτελέσματα» του μελλοντικού προγράμματος, όπως η πρόοδος προς την ικανοποίηση των πολιτικών κριτηρίων για την προσχώρηση, θα είναι από τη φύση τους δύσκολο να μετρηθούν: σε σχετικό βαθμό, οι στόχοι του μηχανισμού μπορεί να επιτευχθούν μέσω του καθεστώτος που θα αποδοθεί στον δικαιούχο όσο και μέσω των αποτελεσμάτων των χρηματοδοτικών παρεμβάσεων της ΕΕ.
- 1.6. Διάρκεια και δημοσιονομικές επιπτώσεις
- 1.7. Προβλεπόμενος(οι) τρόπος(οι) διαχείρισης

2. ΜΕΤΡΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

- 2.1. Διατάξεις για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων
- 2.2. Σύστημα διαχείρισης και ελέγχου
- 2.3. Μέτρα για την πρόληψη της απάτης και των παρατυπιών

3. ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ/ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

- 3.1. Τομέας(είς) του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και γραμμή(ές) των δαπανών του προϋπολογισμού που επηρεάζονται
- 3.2. Εκτιμώμενες επιπτώσεις στις δαπάνες
 - 3.2.1. Συνοπτική παρουσίαση των εκτιμώμενων επιπτώσεων στις δαπάνες
 - 3.2.2. Εκτιμώμενη επίπτωση στις επιχειρησιακές πιστώσεις
 - 3.2.3. Εκτιμώμενη επίπτωση στις πιστώσεις διοικητικής φύσεως
 - 3.2.4. Συμβατότητα με το ισχύον πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο
 - 3.2.5. Συμμετοχή τρίτων στη χρηματοδότηση
- 3.3. Εκτιμώμενες επιπτώσεις στα έσοδα

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ/ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

1.1. Τίτλος της πρότασης/πρωτοβουλίας

Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ)

1.2. Σχετικός(οί) τομέας(είς) πολιτικής στη δομή ΔΒΔ/ΠΒΔ²⁶

Διεύρυνση

1.3. Χαρακτήρας της πρότασης/πρωτοβουλίας

☒ Η πρόταση/πρωτοβουλία αφορά **νέα δράση**

☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία αφορά **νέα δράση μετά από πιλοτικό έργο/προπαρασκευαστική δράση**²⁷

☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία αφορά την **επέκταση υφιστάμενης δράσης**

☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία αφορά **δράση προσανατολισμένη προς νέα δράση**

1.4. Στόχοι

1.4.1. Πολυετής(-είς) στρατηγικός(-οί) στόχος(-οι) της Επιτροπής τους οποίους αφορά η πρόταση/πρωτοβουλία

Ο γενικός πολιτικός στόχος της διεύρυνσης είναι η εφαρμογή του άρθρου 49 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, το οποίο προσφέρει μια ευρωπαϊκή προοπτική σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες που σέβονται τις θεμελιώδεις αξίες της ΕΕ και έχουν δεσμευθεί να τις προασπίζουν.

Η πολιτική διεύρυνσης προάγει τη σταθερότητα, την ασφάλεια και την ευημερία στην Ευρώπη και αυξάνει το κύρος της ΕΕ στη διεθνή σκηνή.

Η πολιτική διεύρυνσης συμβάλλει στην εδραίωση της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου στην Ευρώπη. Αυξάνει τις οικονομικές ευκαιρίες και αναβαθμίζει το βάρος της ΕΕ ως προς την αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων, όπως η κλιματική αλλαγή, η ανταγωνιστικότητα και η ρύθμιση και εποπτεία των χρηματοπιστωτικών αγορών, και συμβάλλει στη συγκέντρωση των κοινών προσπάθειών για την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η διεργασία διεύρυνσης αποτελεί ισχυρό κίνητρο για πολιτική και οικονομική μεταρρύθμιση.

Η στενότερη ολοκλήρωση μέσω της διεργασίας διεύρυνσης βοηθά επίσης την ΕΕ να επιτύχει τους στόχους της σε ορισμένους τομείς που είναι βασικοί για την κοινωνική και οικονομική μεταρρύθμιση την έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, όπως η ενέργεια, οι μεταφορές, η προστασία

²⁶

ΔΒΔ: Διαχείριση βάσει δραστηριοτήτων – ΠΒΔ: Προϋπολογισμός βάσει δραστηριοτήτων.

²⁷

Όπως αναφέρεται στο άρθρο 49 παράγραφος 6 στοιχείο α) ή β) του δημοσιονομικού κανονισμού.

του περιβάλλοντος, η ανθεκτικότητα στις καταστροφές και οι προσπάθειες αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής. Οι νέες αιτήσεις προσχώρησης αποδεικνύουν την ελκτική δύναμη της ΕΕ και τον ρόλο της στην προαγωγή της σταθερότητας, της ασφάλειας και της ευημερίας.

Η πολιτική διεύρυνσης της ΕΕ προβλέπει μια προσεκτικά διεξαγόμενη διεργασία, όπου οι υποψήφιοι και οι δυνάμει υποψήφιοι χώρες προσεγγίζουν την ΕΕ ανάλογα με τον ρυθμό των πολιτικών και οικονομικών τους μεταρρυθμίσεων, καθώς και με την ικανότητα ανάληψης των υποχρεώσεων του μέλους, σύμφωνα με τα κριτήρια της Κοπεγχάγης. Στα Δυτικά Βαλκάνια, η περιφερειακή συνεργασία παραμένει καίρια και αποτελεί κεντρικό στοιχείο της Διαδικασίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης.

Όταν το Συμβούλιο λάβει απόφαση να αρχίσουν διαπραγματεύσεις προσχώρησης με μια υποψήφια χώρα, η πρόοδος της υποψήφιας χώρας ως προς την ικανοποίηση των ευρωπαϊκών προτύπων αποτυπώνεται στο άνοιγμα και το κλείσιμο των κεφαλαίων του κεκτημένου.

Κατά την τελευταία πενταετία, η διευρυμένη ΕΕ απέδειξε ότι είναι ικανή να συνεργάζεται για τη διευθέτηση των σημαντικών προβλημάτων με τα οποία βρίσκεται αντιμέτωπη. Κατά την εν λόγω περίοδο, χάρη στην πρόοδο των μεταρρυθμίσεων, οι χώρες της διεύρυνσης μπόρεσαν να περάσουν από τα διαδοχικά στάδια της διαδικασίας προσχώρησης.

Ο ρυθμός προόδου της διαδικασίας διεύρυνσης της ΕΕ καθορίζεται σε μεγάλο βαθμό από την ικανότητα των υποψήφιων χωρών να αναλάβουν τις υποχρεώσεις μέλους. Για τον σκοπό αυτό, απαιτούνται διαρκείς μεταρρυθμίσεις και αξιόπιστες και πειστικές προσαρμογές του νομοθετικού και θεσμικού πλαισίου. Όταν οι ενδιαφερόμενες χώρες ικανοποιήσουν τα κριτήρια που έχουν καθοριστεί και ιδίως αυτά που αφορούν τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες, η ΕΕ αναλαμβάνει τη δέσμευση να συνεργαστεί με αυτές, ώστε να προχωρήσουν στα επόμενα στάδια της διαδικασίας.

Ως χρηματοδοτικός πυλώνας της στρατηγικής για τη διεύρυνση προτείνεται ένας ενιαίος ολοκληρωμένος Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας που καλύπτει όλες τις διαστάσεις των εσωτερικών πολιτικών και τα θεματικά πεδία.

Στόχος είναι να διασφαλιστεί ότι οι υποψήφιοι και οι δυνάμει υποψήφιοι χώρες είναι πλήρως προετοιμασμένες για ενδεχόμενη προσχώρηση. Δίνεται έμφαση στη χρηστή διακυβέρνηση, τη διοικητική ικανότητα, την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη, την περιφερειακή συνεργασία, την υιοθέτηση και εφαρμογή του κεκτημένου και την προετοιμασία για τη διαχείριση των εσωτερικών πολιτικών μετά την προσχώρηση. Θα υλοποιείται μέσω εθνικών προγραμμάτων και προγραμμάτων πολλαπλών δικαιούχων σε συμφωνία με τους δικαιούχους και θα λαμβάνει επίσης υπόψη τα Διαρθρωτικά Ταμεία, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), δίνοντας βαρύτητα στην παροχή δημόσιων αγαθών.

Επιπλέον, θα τίθενται στη διάθεση των χωρών της διεύρυνσης, όταν είναι απαραίτητο, μέσα αντιμετώπισης πολιτικών και χρηματοπιστωτικών κρίσεων (Μακροοικονομική Χρηματοδοτική Συνδρομή, Μηχανισμός Σταθερότητας).

1.4.2. Ειδικός(οί) στόχος(οι) και σχετική(ές) δραστηριότητα(ες) ΔΒΔ/ΠΒΔ

Ειδικός στόχος αριθ. ...

- α) Στήριξη πολιτικών μεταρρυθμίσεων.

- β) Στήριξη της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής ανάπτυξης και των μεταρρυθμίσεων που αποσκοπούν στη βιώσιμη, έξυπνη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.
- γ) Βελτίωση της ικανότητας των δικαιούχων χωρών να τηρούν τις υποχρεώσεις μέλους, στηρίζοντας τη σταδιακή προσέγγιση, την έγκριση, την εφαρμογή και επιβολή του κοινοτικού κεκτημένου, περιλαμβανομένης της προετοιμασίας για την εφαρμογή και τη διαχείριση των Διαρθρωτικών ταμείων, του Ταμείου Συνοχής, του Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης της ΕΕ.
- δ) Περιφερειακή ολοκλήρωση και εδαφική συνεργασία.

Οικείες δραστηριότητες ΔΒΔ/ΠΒΔ

04.06 Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ) — Ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων

05.05 Προενταξιακά μέτρα στον τομέα της γεωργίας και αγροτικής ανάπτυξης

13.05 Προενταξιακές πράξεις που συνδέονται με τις διαρθρωτικές πολιτικές

22.02 Διαδικασία και στρατηγική διεύρυνσης

22.04.02 Προγράμματα πληροφόρησης και επικοινωνίας για μη κράτη μέλη.

1.4.3. Προσδοκώμενα αποτελέσματα και επιπτώσεις

Προσδιορίζονται τα αποτελέσματα που αναμένεται να έχει η πρόταση/πρωτοβουλία όσον αφορά τους(τις) στοχευόμενους(ες) δικαιούχους/ομάδες.

Ο νέος προενταξιακός μηχανισμός θα εξακολουθήσει να εστιάζει στην υλοποίηση της πολιτικής για τη διεύρυνση που αποτελεί μία από τις βασικές προτεραιότητες της εξωτερικής δράσης της ΕΕ, συμβάλλοντας στην προώθηση της σταθερότητας, της ασφάλειας και της ευημερίας στην Ευρώπη. Για τον σκοπό αυτό, ο νέος μηχανισμός θα επιδιώξει τον γενικό πολιτικό στόχο της στήριξης των υποψήφιων και δυνάμει υποψήφιων χωρών κατά την προετοιμασία τους να προσχωρήσουν ως μέλη στην ΕΕ και την προοδευτική προσέγγιση των εθνικών συστημάτων / οικονομιών τους με τα πρότυπα και τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τις ειδικές ανάγκες τους και θα είναι προσαρμοσμένο στο θεματολόγιο της διεύρυνσης για την κάθε χώρα.

Σε όρους αποτελεσμάτων και επιπτώσεων που πρέπει να επιτευχθούν, ο νέος μηχανισμός θα αντιμετωπίσει i) το αναπτυξιακό κενό και τις προκλήσεις στις δικαιούχες χώρες, ii) την περιορισμένη ικανότητα να ξεπεραστούν αυτά με ίδιους πόρους και τους ασθενείς δημόσιους θεσμούς ή/και διοικητική ικανότητα στις δικαιούχες χώρες, και iii) θα μειώσει τις ανισότητες μεταξύ των δικαιούχων χωρών, μέσω της επίτευξης:

α) της καλύτερης λειτουργίας των δημοκρατικών θεσμών, ιδίως για να διασφαλιστεί ο σεβασμός του κράτους δικαίου και των ανθρώπινων δικαιωμάτων και η ένταξη των μειονοτήτων· της μείωσης της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος· της μεταρρύθμισης και του εκσυγχρονισμού της δημόσιας διοίκησης·

ii) των προτύπων της ΕΕ στην οικονομία και την οικονομική διακυβέρνηση· της βελτιωμένης ικανότητας ανταγωνισμού στο εσωτερικό των δυνάμεων της αγοράς στην Ένωση· της αύξησης των

ποσοστών απασχόλησης, της αύξησης των δεξιοτήτων των ανθρώπινων πόρων και της μείωσης των κοινωνικών ανισοτήτων· της αύξησης της ικανότητας έρευνας και καινοτομίας·

(iii) της σταδιακής ευθυγράμμισης της νομοθεσίας με το κεκτημένο της ΕΕ και της έκδοσης και εφαρμογής νόμων· της βελτίωσης της ικανότητας εφαρμογής και διαχείρισης των Διαρθρωτικών Ταμείων και του Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης της ΕΕ· της αυξημένης συμμετοχής σε επιλεγμένα προγράμματα και οργανισμούς της ΕΕ·

(iv) της μεγαλύτερης οικονομικής ολοκλήρωσης στην ευρύτερη περιοχή, και μέσω της διασυνοριακής υποδομής ενέργειας και των δικτύων μεταφοράς, των στενότερων και ενισχυμένων σχέσεων γειτονίας μεταξύ των δικαιούχων χωρών και με την ΕΕ.

Η πρόοδος σε αυτούς τους ειδικούς στόχους πολιτικής θα συμβάλει και στην εφαρμογή των ευρύτερων πλαισίων πολιτικής, όπως η Στρατηγική «Ευρώπη 2020», η δέσμη μέτρων της ΕΕ σχετικά με την ενέργεια και τις κλιματικές αλλαγές και η Ένωση Καινοτομίας.

1.4.4. Δείκτες αποτελεσμάτων και επιπτώσεων

Προσδιορίζονται οι δείκτες για την παρακολούθηση της υλοποίησης της πρότασης/πρωτοβουλίας.

Η πρόοδος προς την επίτευξη των ειδικών στόχων του νέου μηχανισμού μπορεί να αξιολογηθεί με τη βοήθεια τριών κύριων μακροοικονομικών δεικτών:

- Της προόδου προς την επίτευξη των ορόσημων της προσχώρησης (άνοιγμα/κλείσιμο κεφαλαίων) ή ικανοποιητικές επιδόσεις ως προς την εφαρμογή των συμφωνιών σύνδεσης, όπως αυτό αποτυπώνεται στις θετικές εκθέσεις προόδου, τους δείκτες βάσει ερευνών που καταρτίζονται από διεθνείς οργανισμούς κύρους σε θέματα όπως η αποτελεσματική διακυβέρνηση, η πολιτική σταθερότητα, και η απουσία βίας, καθώς και το κράτος δικαίου•
- **Της κοινωνικοοικονομικής εξέλιξης**, όπως μετράται με τους δείκτες επιπτώσεων, όπως ο δείκτης ανθρώπινης ανάπτυξης του UNDP ως γενικό μέτρο ευημερίας· ποσοστά ανεργίας· οι άμεσες ξένες επενδύσεις τα εμπορικά ισοζύγια.
- **Της περιφερειακής συνεργασίας και ολοκλήρωσης**, όπως μετράται με δείκτες βάσει ερευνών που αποτυπώνουν τους τρόπους πρόσληψης (τάσεις) της ασφάλειας και της σταθερότητας· τις πολιτικές, οικονομικές και πολιτισμικές αλληλεπιδράσεις.

Οι σχετικοί στόχοι και τα ορόσημα που συνδέονται με αυτούς τους μακροοικονομικούς δείκτες μπορεί να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: παραλαβή της αίτησης προσχώρησης στην ΕΕ, έκδοση από την Επιτροπή θετικής γνώμης για την αίτηση ή σύστασης για την απονομή του καθεστώτος υποψήφιας χώρας, συστάσεις για την έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων, το άνοιγμα ή προσωρινό κλείσιμο των κεφαλαίων διαπραγματεύσεως, το συνολικό κλείσιμο των ενταξιακών διαπραγματεύσεων, τον βαθμό συμμόρφωσης με τα κριτήρια της Κοπεγχάγης, την έναρξη της ισχύος της ελευθέρωσης του καθεστώτος θεωρήσεων και της συμφωνίας επανεισδοχής, τη μεταβίβαση αρμοδιοτήτων διαχείρισης της βοήθειας του ΜΠΒ, την απαλλαγή από τη διενέργεια εκ των προτέρων ελέγχων για τη διαχείριση της βοήθειας του ΜΠΒ, την έναρξη ισχύος της τελωνειακής/εμπορικής συμφωνίας και την άρση των εμποδίων/τεχνικών φραγμών στις συναλλαγές, τη συμμετοχή σε περιφερειακές πρωτοβουλίες, την επίλυση διμερών ζητημάτων, την πρόοδο της ολοκλήρωσης των Διευρωπαϊκών Δικτύων.

Σε επιχειρησιακό επίπεδο, η πρόοδος θα μπορούσε να μετρηθεί σε σχέση με τους *επιχειρησιακούς στόχους* που αντιστοιχούν στους ειδικούς στόχους που αναφέρονται στα σημεία i. έως iv., οι οποίοι έχουν καθοριστεί για τον μελλοντικό Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας. Οι επιχειρησιακοί στόχοι περιλαμβάνουν:

- α) τη βελτίωση της εικόνας που έχουν οι πολίτες για τη δημοκρατία και το δικαστικό σύστημα και σε σχέση με τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις μη διακρίσεις· τη μείωση των εκκρεμών δικαστικών υποθέσεων και του αριθμού των παραβιάσεων των θεμελιωδών δικαιωμάτων· τη βελτίωση των ικανοτήτων επιβολής του νόμου και της γενικής διοικητικής ικανότητας, τη μείωση της εναλλαγής προσωπικού·
- β) την ανάπτυξη ασφαλών και αποτελεσματικών στρατηγικών κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης· τη βελτίωση των δεξιοτήτων και των επιπέδων ειδίκευσης και την ενίσχυση των υπηρεσιών της αγοράς εργασίας· στήριξη των δημοσίων επενδύσεων· δημιουργία μηχανισμών διαχείρισης των Διαρθρωτικών Ταμείων, του Ταμείου Συνοχής και του Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης της ΕΕ μετά την προσχώρηση, επιτυγχάνοντας τη διαπίστευση και τη μεταβίβαση της διαχείρισης·
- γ) τη βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου· την ευθυγράμμιση της νομοθεσίας με το κεκτημένο· τη δημιουργία και ενίσχυση θεσμών και μηχανισμών επιβολής του νόμου· την ένταξη και τη μεγαλύτερη συμμετοχή σε προγράμματα της ΕΕ·
- δ) ενθάρρυνση της στενότερης συνεργασίας.

Οι επιχειρησιακοί στόχοι πρέπει να είναι προσαρμοσμένοι στην κατάσταση του κάθε δικαιούχου και να καθορίζονται στα έγγραφα προγραμματισμού με βάση εντοπισμένες προκλήσεις.

Η εκ των προτέρων αξιολόγηση επισήμανε επίσης την ανάγκη αναλυτικής καθοδήγησης και δημιουργίας ικανοτήτων στις δικαιούχες χώρες για τη συστηματική συλλογή των απαραίτητων δεδομένων που θα είναι αναγκαία για την αξιολόγηση της προόδου στο επιχειρησιακό επίπεδο. Οι προηγούμενες διευρύνσεις είχαν ως αποτέλεσμα να δοθεί μεγαλύτερη προτεραιότητα στην παρακολούθηση σε επίπεδο προγράμματος και την αξιολόγηση και «τεκμηριωμένη» διαμόρφωση πολιτικής στα νέα κράτη μέλη. Η μεταστροφή σε μια μέθοδο κατανομής των πόρων βάσει των επιδόσεων και της τήρησης των όρων καθώς και των αναγκών πρέπει επίσης να ενθαρρύνει μια παρόμοια τάση στις υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες χώρες.

Όσον αφορά την ένταξη της κλιματικής διάστασης στον κεντρικό προγραμματισμό, θα τεθεί σε εφαρμογή ένα σύστημα ιχνηλάτησης για να εντοπίζεται αν τα προγράμματα προωθούν τη δράση για το κλίμα ή είναι ενεργειακά αποδοτικά, έτσι ώστε να είναι σε θέση η ΕΕ να γνωρίζει με σαφήνεια τι ποσοστό των δαπανών της συνδέεται με αυτά τα ζητήματα. Θα θεσπιστούν σαφή ορόσημα και κανόνες παρακολούθησης και αναφοράς. Η παρακολούθηση της πορείας των δαπανών που συνδέονται με το κλίμα θα πραγματοποιείται βάσει της καθιερωμένης μεθοδολογίας του ΟΟΣΑ («συστήματα δεικτών του Ρίο»). Σύμφωνα με τη γενικότερη δέσμευση της Επιτροπής για την ένταξη στον προγραμματισμό, θα εφαρμοστεί επίσης το σύστημα δεικτών ΟΟΣΑ/EAB για την παρακολούθηση της προόδου όσον αφορά την ένταξη των ζητημάτων της βιοποικιλότητας και της ερημοποίησης στον προγραμματισμό».

Η μελλοντική παρακολούθηση και οι αξιολογήσεις θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη ότι τα αποτελέσματα και οι επιπτώσεις θα παρουσιάζουν αποκλίσεις μεταξύ των δικαιούχων χωρών, λόγω των διαφορών τους και των διαφορετικών αναγκών και της θέσης τους στην πορεία προσχώρησης.

Εφόσον ο μηχανισμός θα συνεχίζει να λειτουργεί παράλληλα με τη διαδικασία πολιτικής διαπραγμάτευσης και άλλες παρεμβάσεις που έχουν επίπτωση στην προσχώρηση, θα είναι δύσκολο να εντοπιστεί το μερίδιο της προόδου που οφείλεται αποκλειστικά στον μηχανισμό, με εξαίρεση το επίπεδο των συγκεκριμένων δραστηριοτήτων. Πολλά από τα «αποτελέσματα» του μελλοντικού προγράμματος, όπως η πρόοδος προς την ικανοποίηση των πολιτικών κριτηρίων για την προσχώρηση, θα είναι από τη φύση τους δύσκολο να μετρηθούν: σε σχετικό βαθμό, οι στόχοι του μηχανισμού μπορεί να επιτευχθούν μέσω του καθεστώτος που θα αποδοθεί στον δικαιούχο όσο και μέσω των αποτελεσμάτων των χρηματοδοτικών παρεμβάσεων της ΕΕ.

1.5. Αιτιολόγηση της πρότασης/πρωτοβουλίας

1.5.1. Βραχυπρόθεσμη ή μακροπρόθεσμη κάλυψη αναγκών

Οι δικαιούχοι της συνδρομής είναι υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες χώρες των Δυτικών Βαλκανίων για προσχώρηση στην ΕΕ, η Ισλανδία και η Τουρκία.

Το 1999, η ΕΕ όρισε μια προοπτική για τις σχέσεις μεταξύ της ΕΕ και των Δυτικών Βαλκανίων, μεταβάλλοντας την προηγούμενη περιφερειακή προσέγγισή της σε ένα νέο εργαλείο, τη Διαδικασία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης (ΔΣΣ). Πέραν του ότι αποσκοπεί στην πολιτική και οικονομική σταθερότητα και την περιφερειακή συνεργασία, η ΔΣΣ έχει σταδιακά ενσωματώσει τους μηχανισμούς διεύρυνσης, με στόχο να προσεγγίσουν οι χώρες της περιοχής τις αξίες και τα πρότυπα της ΕΕ.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Φέιρα του Ιουνίου 2000 αναγνώρισε ότι οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων που συμμετέχουν στη Διαδικασία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης είναι «εν δυνάμει υποψήφια κράτη μέλη» της ΕΕ. Η ευρωπαϊκή προοπτική αυτών των χωρών επιβεβαιώθηκε περαιτέρω από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Θεσσαλονίκης του Ιουνίου 2003, το οποίο προσυπέγραψε το «Θεματολόγιο της Θεσσαλονίκης για τα Δυτικά Βαλκάνια». Το θεματολόγιο αυτό εξακολουθεί να αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της πολιτικής της ΕΕ γι' αυτή την περιοχή. Στην υπουργική σύνοδο ΕΕ-Δυτικών Βαλκανίων που πραγματοποιήθηκε στο Σεράγεβο στις 2 Ιουνίου 2010, η ΕΕ επαναβεβαίωσε τη δέσμευσή της για την ευρωπαϊκή προοπτική των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων και τόνισε ότι το μέλλον των χωρών αυτών βρίσκεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Από τις χώρες που εντάχθηκαν αρχικά στη ΔΣΣ, η Κροατία, η Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και, πρόσφατα, το Μαυροβούνιο απέκτησαν το καθεστώς της υποψήφιας χώρας, ενώ η Αλβανία, η Βοσνία-Ερζεγοβίνη, το Κοσσυφοπέδιο²⁸ και η Σερβία είναι εν δυνάμει υποψήφιες χώρες. Άλλες χώρες στις οποίες δόθηκε η προοπτική προσχώρησης στην ΕΕ είναι η Τουρκία, η οποία είχε ήδη υποβάλει αίτηση το 1987 και στην οποία παραχωρήθηκε το καθεστώς της υποψήφιας χώρας το 1999, και η Ισλανδία, η οποία υπέβαλε αίτηση το 2009 και απέκτησε το καθεστώς της υποψήφιας χώρας το 2010.

Οι τρεις βασικές απαιτήσεις για την προσχώρηση ορίζονται στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Κοπεγχάγης του 1993 (τα αποκαλούμενα «Κριτήρια της Κοπεγχάγης»). Τα κριτήρια αυτά είναι:

i) η σταθερότητα των θεσμών που εγγυώνται τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου, τα δικαιώματα του ανθρώπου και τον σεβασμό και την προστασία των μειονοτήτων·

²⁸

Βάσει του Ψηφίσματος 1244/1999 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών.

ii) η ύπαρξη λειτουργούσας οικονομίας της αγοράς, καθώς και η ικανότητα αντιμετώπισης της ανταγωνιστικής πίεσης και των δυνάμεων της αγοράς στο εσωτερικό της Ένωσης·

iii) η ικανότητα των υποψηφίων χωρών να αναλάβουν τις υποχρεώσεις του μέλους, μεταξύ των οποίων και την υιοθέτηση των στόχων της πολιτικής, οικονομικής και νομισματικής ένωσης.

Επίσης, τον Δεκέμβριο του 1995, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Μαδρίτης αναφέρθηκε στην ανάγκη «να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις προοδευτικής και αρμονικής ένταξης των [υποψήφιων] χωρών, ιδίως χάρη στην ανάπτυξη της οικονομίας της αγοράς, στην προσαρμογή των διοικητικών τους δομών και στη δημιουργία ενός σταθερού οικονομικού και νομισματικού περιβάλλοντος.»

Τα εν δυνάμει μέλη πρέπει να ικανοποιούν τα κριτήρια της Κοπεγχάγης πριν αρχίσουν οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις. Για τη συμμόρφωση των δικαιούχων με τα κριτήρια προσχώρησης απαιτούνται σημαντικές προσπάθειες σε όρους δημόσιων επενδύσεων και πρόσβασης σε διεξοδική γνώση και εμπειρογνωμοσύνη. Η στήριξη που παρέχει η ΕΕ είναι σχεδιασμένη για να βοηθήσει τις υποψήφιες χώρες να μπορέσουν να ικανοποιήσουν αυτά τα κριτήρια.

1.5.2. Προστιθέμενη αξία της συμμετοχής της ΕΕ

Η πολιτική διεύρυνσης αποτελεί μέρος της εξωτερικής δράσης και συμβάλλει στην επίτευξη των κοινών στόχων σε όρους παγκόσμιων προκλήσεων, παγκόσμιας αντιμετώπισης και παγκόσμιας ηγετικής θέσης.

Οι διαδοχικές διευρύνσεις της ΕΕ αποτελούν από τη φύση τους **κοινό καθήκον** το οποίο μπορεί να επιδιωχθεί μόνο σε επίπεδο ΕΕ. Λήψη αποφάσεων για τις αιτήσεις προσχώρησης νέων υποψήφιων χωρών είναι δυνατό να πραγματοποιείται μόνο στο πλαίσιο συλλογικής δράσης των κρατών μελών. Η προενταξιακή βοήθεια που χορηγείται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ έχει στόχο να βοηθήσει τις υποψήφιες/δυνάμει υποψήφιες χώρες να προετοιμαστούν για τη μελλοντική προσχώρησή τους: η δομή του ΜΠΒ παρέχει στις υποψήφιες χώρες τη δυνατότητα «δοκιμαστικής εφαρμογής» των υποχρεώσεων μέλους πριν από την προσχώρηση (όπως η λειτουργία θεσμών για τη διαχείριση κεφαλαίων της ΕΕ μετά την προσχώρηση ή/και η υιοθέτηση του κεκτημένου και των προτύπων της ΕΕ). Κανένας άλλος πολυμερής ή διμερής μηχανισμός δεν μπορεί να εξασφαλίσει ένα τόσο περιεκτικό σύνολο εργαλείων και, σε κάθε περίπτωση, μόνο η ΕΕ μπορεί να ορίσει τι είδους βοήθεια είναι αναγκαία κατά την προετοιμασία για την υιοθέτηση του κεκτημένου.

Η προενταξιακή βοήθεια αποτελεί επένδυση στο μέλλον της ΕΕ, στηρίζοντας τη σταθερότητα και την ευημερία στις γειτονικές χώρες και διασφαλίζοντας την πραγματική ικανότητα των υποψήφιων χωρών να εφαρμόσουν το κεκτημένο μετά την προσχώρησή τους. Η τεχνική και χρηματοδοτική συνδρομή επιταχύνει τη διαδικασία προετοιμασίας και δημιουργεί κίνητρα για τον αναγκαίο μετασχηματισμό της κοινωνίας, των νομικών συστημάτων και της οικονομίας. Η βοήθεια αυτή συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων των εσωτερικών πολιτικών της ΕΕ, δημιουργεί ευκαιρίες για τις επιχειρήσεις της ΕΕ και παρέχει απτή απόδοση των επενδύσεων. Χωρίς την εντατική συμμετοχή και τη στενότερη συνεργασία που εμπεριέχει η προενταξιακή βοήθεια, η ΕΕ θα έπρεπε αναμφίβολα να πραγματοποιεί μεγαλύτερες δαπάνες για την καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης, τη διασφάλιση των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ, της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού και της εισαγωγής ασφαλών και υγιεινών τροφίμων για τους πολίτες της, καθώς και για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και της ρύπανσης, αντιμετωπίζοντας τις διασυννοριακές επιπτώσεις των καταστροφών και εκδηλώνοντας την αλληλεγγύη της ΕΕ σε χώρες με χαμηλό επίπεδο ανθεκτικότητας σε καταστροφές.

Τα τελευταία έτη, τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν μειώσει το επίπεδο της διμερούς βοήθειάς τους προς τις υπονήφειες και δυνάμει υπονήφειες χώρες, αναγνωρίζοντας ότι η συντονισμένη δράση στο επίπεδο της ΕΕ είναι αποτελεσματικότερη. Περίπου το ήμισυ της συνολικής χρηματοδοτικής συνδρομής της ΕΕ προς τις χώρες της διεύρυνσης το 2009 προερχόταν από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Οι πολυμερείς οργανισμοί χορηγών έχουν σε μεγάλο βαθμό διακόψει τη βοήθειά τους και όσοι εξακολουθούν να χορηγούν βοήθεια έχουν πλέον ευθυγραμμίσει τα προγράμματά τους με τις προτεραιότητες της ΕΕ. Πρέπει να επισημανθεί ότι, λόγω των ειδικών αναπτυξιακών στόχων και της επίπτωσής της, η προενταξιακή βοήθεια υπολογίζεται και ως επίσημη αναπτυξιακή βοήθεια της ΕΕ (ΕΑΒ).

1.5.3. Διδάγματα από ανάλογες εμπειρίες του παρελθόντος

Ενδιάμεση μετα-αξιολόγηση του ΜΠΒ που ολοκληρώθηκε τον Φεβρουάριο του 2011 και εστιάζονταν κυρίως στο στρατηγικό πλαίσιο ΜΠΒ (ΕΠΕΣ) και τον προγραμματισμό (κυρίως στην τεχνική βοήθεια και το σκέλος της δημιουργίας θεσμών) αξιολόγησε τη λογική της παρέμβασης και την επίδοση (πραγματική ή αναμενόμενη) της βοήθειας, ιδίως όσον αφορά τη συνάφεια, την αποδοτικότητα, την αποτελεσματικότητα, την επίπτωση και τη διατηρησιμότητά της.

Όσον αφορά τη λογική της παρέμβασης (π.χ. με ποιον τρόπο σχεδιάζεται και προγραμματίζεται η βοήθεια), η αξιολόγηση έκρινε ότι τα έγγραφα πολυετούς ενδεικτικού σχεδιασμού (ΕΠΕΣ) αποτελούν βασικά έγγραφα προγραμματισμού που παρέχουν ουσιαστική κατεύθυνση και εστιάζουν στη διαδικασία προγραμματισμού και είναι σαφώς καλύτερα από τα αντίστοιχα έγγραφα προγραμματισμού των παλαιότερων προγραμμάτων προενταξιακής βοήθειας. Η αξιολόγηση διαπίστωσε επίσης ότι η ποιότητα των στόχων και των δεικτών στα ΕΠΕΣ και τα έγγραφα προγραμματισμού βελτιώθηκε με την πάροδο στο χρόνο. Παρόλα αυτά, διατυπώθηκαν συστάσεις για περαιτέρω βελτιώσεις.

Η αξιολόγηση έκρινε ότι ο ΜΠΒ παρήγε καλά και χρήσιμα αποτελέσματα. Διαπιστώθηκε ότι είχε μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα σε τομείς που συνδέονται με το κεκτημένο, ενώ ορισμένοι τομείς οριζόντιου χαρακτήρα, όπως η μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης κρίθηκαν ιδιαίτερα απαιτητικοί. Οι χρηματοδοτικές ανάγκες των δικαιούχων χωρών, ιδίως για υποδομές, σαφώς υπερβαίνουν τη διαθέσιμη χρηματοδότηση από τον ΜΠΒ (και άλλους χορηγούς). Ως εκ τούτου, μια βασική πρόκληση για το μέλλον είναι η αποτελεσματική χρήση των κεφαλαίων του ΜΠΒ, ώστε να λειτουργούν ως μοχλός για την εξασφάλιση και άλλων πηγών χρηματοδότησης. Διαπιστώθηκε επίσης ότι η στόχευση των σχεδίων ήταν γενικά ικανοποιητική ως προς τις απαιτήσεις προσχώρησης στην ΕΕ, αλλά η συγκέντρωση της βοήθειας για τη δημιουργία θεσμών σε λιγότερους τομείς προτεραιότητας θα είχε μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και αντίκτυπο. Η αξιολόγηση διαπίστωσε ότι οι μηχανισμοί συντονισμού των χορηγών και η εναρμόνιση της βοήθειας ήταν καλά εδραιωμένοι και ο καθοριστικός παράγοντας σε όρους επίτευξης του αντίκτυπου και της βιωσιμότητας ήταν η οικειοποίηση από τις δικαιούχες χώρες του προγράμματος μεταρρυθμίσεων και η ικανότητα της δημόσιας διοίκησης τους, η οποία πρέπει να ενισχυθεί.

Η αξιολόγηση έκρινε ότι η υιοθέτηση μιας πολυετούς/τομεακής προσέγγισης (SBA)²⁹ για τον σχεδιασμό και τον προγραμματισμό θα διευκολύνει την ιεράρχηση προτεραιοτήτων και τους τρόπους καταβολής της βοήθειας, τον συντονισμό των χορηγών και θα βελτιώσει τον βαθμό αποδοχής από τις δικαιούχες χώρες.

²⁹ Μια τομεακή προσέγγιση του σχεδιασμού και προγραμματισμού της βοήθειας βασίζεται σε εθνικές τομεακές στρατηγικές, συνδυάζει πόρους από διάφορους χορηγούς και αποσκοπεί στην επίτευξη ευρύτερων πολιτικών στόχων.

Τον Μάιο του 2011 ολοκληρώθηκε **ενδιάμεση αξιολόγηση** δύο σταδίων **των πρώτων οκτώ προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας του ΜΠΒ** στα εσωτερικά σύνορα των Δυτικών Βαλκανίων. Η αξιολόγηση έκρινε ότι οι εμπλεκόμενοι φορείς θεωρούν ότι το πρόγραμμα είχε ως αποτέλεσμα να βελτιωθούν οι σχέσεις γειτονίας τους και το θεωρούν θεμελιώδες για τη μελλοντική συνεργασία και ότι οι συνθήκες ήταν ώριμες για αυξημένη συνεργασία. *Η αξιολόγηση διατύπωσε τη σύσταση να ενισχυθεί η κοινωνικοοικονομική ανάλυση με μια πιο επίκαιρη στατιστική βάση, καλύτερη εξήγηση των χρησιμοποιούμενων κριτηρίων και μεγαλύτερη ευθυγράμμιση με τα στατιστικά πεδία.* Πρότεινε επίσης τον εξορθολογισμό και την απλούστευση του μηχανισμού εφαρμογής και της διαδικασίας αξιολόγησης.

Διενεργήθηκαν **εκ των προτέρων αξιολογήσεις των επιχειρησιακών προγραμμάτων περιφερειακής και αγροτικής ανάπτυξης και ανάπτυξης των ανθρώπινων πόρων**, για τη στήριξη και την απλούστευση της διαδικασίας προγραμματισμού. Οι συστάσεις για την ενίσχυση της ανάλυσης σχετικά με τον προσανατολισμό των προγραμμάτων καθώς και για την περαιτέρω βελτίωση των δεικτών εκροών, αποτελεσμάτων και επιπτώσεων ήταν κοινές για όλα τα προγράμματα. Συνεχίζονται οι ενδιάμεσες αξιολογήσεις.

Η **εκ των προτέρων αξιολόγηση των μηχανισμών προενταξιακής βοήθειας για την περίοδο μετά το 2013** έκρινε ότι υπάρχουν σοβαροί λόγοι να συνεχιστεί η χρηματοδοτική βοήθεια σε επίπεδο ΕΕ για τη στήριξη της διαδικασίας διεύρυνσης. Αναδείχθηκε σαφώς η ανάγκη να διασφαλιστεί η **συνέχεια** με τον υφιστάμενο μηχανισμό, εφόσον οι μηχανισμοί και τα συστήματα που είναι αναγκαία για τη διαχείριση της βοήθειας της ΕΕ έχουν ήδη δημιουργηθεί. Εντούτοις, λόγω των διαφορών μεταξύ των δικαιούχων χωρών (σε όρους κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης και ανάπτυξης των θεσμών και της δημόσιας διοίκησης και προοπτικής προσχώρησής τους), η διαβούλευση έκρινε ότι απαιτείται μια **προσέγγιση ειδικά προσαρμοσμένη στις ανάγκες τους, η απλούστευση των κανόνων εφαρμογής, μεγαλύτερη ευελιξία και περισσότερο στρατηγικός προσανατολισμός** στην κατανομή της βοήθειας και περισσότερο συστηματική χρήση του **πολυετούς προγραμματισμού**.

1.5.4. Συνέπεια και ενδεχόμενη συνέργεια με άλλα συναφή μέσα

Η πρόταση διατηρεί ένα ειδικό και ολοκληρωμένο Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας ως χρηματοδοτικό πυλώνα της στρατηγικής για τη διεύρυνση, που περιλαμβάνει όλες τις διαστάσεις των εσωτερικών πολιτικών και τους θεματικούς τομείς. Αυτό αποδίδεται στο γεγονός ότι η πολιτική διεύρυνσης έχει ως πρωταρχικό στόχο να βοηθά τους εταίρους να υιοθετούν σταδιακά το κεκτημένο και οι σχέσεις της ΕΕ με τις υποψήφιες και τις δυνάμει υποψήφιες χώρες να καλύπτουν πρακτικά όλους τους θεματικούς τομείς (ενημερία, ασφάλεια, εμπόριο, ανθρώπινα δικαιώματα κλπ.). Για λόγους συνοχής, αποδοτικότητας, αποτελεσματικότητας και αντίκτυπου, οι εσωτερικές πολιτικές και οι θεματικοί τομείς πρέπει να ενταχθούν σε συνεπείς εθνικές στρατηγικές και να επιτευχθούν μέσω εθνικών, πολυεθνικών ή διασυνοριακών προγραμμάτων σε συμφωνία με τις δικαιούχες χώρες. Σύμφωνα με τη συνέπεια της πολιτικής της ΕΕ για το αναπτυξιακό θεματολόγιο, το γεγονός ότι ο ΜΠΒ καλύπτει όλες τις εσωτερικές πολιτικές επιτρέπει να λαμβάνονται περισσότερο υπόψη οι εξωτερικές επιπτώσεις των εσωτερικών πολιτικών στις υποψήφιες για προσχώρηση χώρες όσον αφορά τους αναπτυξιακούς στόχους της ΕΕ. Αυτό είναι σημαντικό ιδίως σε τομείς όπως το εμπόριο, η κλιματική αλλαγή, η μετανάστευση ή η ενέργεια.

Εντούτοις, όταν το επιβάλλει η φύση της δράσης (δηλ. τεχνικός χαρακτήρας, παγκόσμια εμβέλεια, σε αντίθεση με πρωταρχικά ενταξιακή εστίαση), όταν μια δικαιούχος χώρα δεν συμμορφώνεται με τις θεμελιώδεις ευρωπαϊκές αξίες (όπως ο σεβασμός των ανθρώπινων δικαιωμάτων), ή όταν ένα μέσο

εσωτερικής πολιτικής έχει ιδιαίτερα σημαντική εξωτερική διάσταση, θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν και άλλοι μηχανισμοί στην περιοχή της διεύρυνσης (π.χ. το ευρωπαϊκό μέσο για τη δημοκρατία και τα δικαιώματα του ανθρώπου, ο μηχανισμός συνεργασίας στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας, ο μηχανισμός σταθερότητας και μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής, η διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη»...).

1.6. Διάρκεια και δημοσιονομικές επιπτώσεις

- ☒ Πρόταση/πρωτοβουλία **περιορισμένης διάρκειας**
- ☒ Πρόταση/πρωτοβουλία περιορισμένης διάρκειας
- ☒ Πρόταση/πρωτοβουλία που θα τεθεί σε εφαρμογή από 01/01/2014
- ☐ Πρόταση/πρωτοβουλία **απεριόριστης διάρκειας**
 - Περίοδος σταδιακής εφαρμογής από το ΕΕΕΕ μέχρι το ΕΕΕΕ,
 - και στη συνέχεια λειτουργία με κανονικό ρυθμό.

1.7. Προβλεπόμενος(-οι) τρόπος(-οι) διαχείρισης³⁰

- ☒ **Κεντρική άμεση διαχείριση** από την Επιτροπή
- ☒ **Κεντρική έμμεση διαχείριση** με ανάθεση καθηκόντων εκτέλεσης σε:
 - ☒ εκτελεστικούς οργανισμούς
 - ☐ οργανισμούς που δημιουργούνται από τις Κοινότητες³¹
 - ☒ εθνικούς δημόσιους οργανισμούς/ οργανισμούς με αποστολή δημόσιας υπηρεσίας
 - ☐ πρόσωπα επιφορτισμένα με την εκτέλεση συγκεκριμένων δράσεων δυνάμει του τίτλου V της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως προσδιορίζονται στην αντίστοιχη βασική πράξη κατά την έννοια του άρθρου 49 του δημοσιονομικού κανονισμού
- ☒ **Επιμερισμένη διαχείριση** με τα κράτη μέλη προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ και των δικαιούχων χωρών του ΜΠΒ θα εφαρμόζονται από τις διαχειριστικές αρχές των κρατών μελών της ΕΕ στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης.
- ☒ **Αποκεντρωμένη διαχείριση** με τρίτες χώρες

³⁰ Οι επεξηγήσεις σχετικά με τους τρόπους διαχείρισης, και οι παραπομπές στον δημοσιονομικό κανονισμό δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

³¹ Όπως αναφέρονται στο άρθρο 185 του δημοσιονομικού κανονισμού.

☒ Από κοινού διαχείριση με διεθνείς οργανισμούς στην κοινή διαχείριση θα συμμετέχουν κατά κύριο λόγο διεθνείς χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί (όπως η ΕΤΕπ, η ΕΤΑΑ, η Παγκόσμια Τράπεζα, CoEDB) καθώς και ειδικευμένοι οργανισμοί των Ηνωμένων Εθνών, κατά περίπτωση.

Αν αναφέρονται περισσότεροι τρόποι διαχείρισης, παρακαλείστε να τους διευκρινίσετε στο τμήμα «Παρατηρήσεις».

Παρατηρήσεις

Ο τελικός στόχος του κανονισμού είναι η διαχείριση της βοήθειας να ασκείται υπό την πλήρη ευθύνη των δικαιούχων χωρών βάσει της αποκεντρωμένης διαχείρισης. Εντούτοις, ο στόχος αυτός θα υλοποιείται σταδιακά, σε συνάρτηση με την εξέλιξη της διοικητικής ικανότητας των δικαιούχων χωρών και την ικανοποίηση των όρων για τη μεταβίβαση διαχειριστικών αρμοδιοτήτων. Κατά τα αρχικά στάδια, η Επιτροπή θα διατηρήσει τον διαχειριστικό έλεγχο ή/και θα αναθέσει την εφαρμογή σε ειδικευμένους φορείς στο πλαίσιο έμμεσης ή κοινής διαχείρισης, κατά περίπτωση. Για τα πολυεθνικά προγράμματα η κύρια μέθοδος εφαρμογής θα είναι η κεντρική διαχείριση.

Θα χρησιμοποιείται επίσης η κοινή διαχείριση για δράσεις με διεθνείς και ευρωπαϊκούς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, με στόχο τη δημιουργία συμπληρωματικής χρηματοδότησης, κυρίως για επενδύσεις στην αναγκαία κοινωνική ή οικονομική υποδομή.

Τέλος, η επιμερισμένη διαχείριση θα εξακολουθήσει να χρησιμοποιείται για τον στόχο της εδαφικής συνεργασίας με τη συμμετοχή των κρατών μελών της ΕΕ.

2. ΜΕΤΡΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

2.1. Ρυθμίσεις παρακολούθησης και αξιολόγησης

Προσδιορίζονται η συχνότητα και οι όροι.

Οι ρυθμίσεις παρακολούθησης και αξιολόγησης θα ενισχυθούν σε σύγκριση με την τρέχουσα κατάσταση, με μεγαλύτερη έμφαση στην παραγωγή αποτελεσμάτων. Θα προβλέπουν τον καθορισμό ειδικών, μετρήσιμων και εφικτών στόχων καθώς και των κατάλληλων δεικτών.

Τα συστήματα παρακολούθησης και αξιολόγησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εστιάζονται ήδη ολοένα και περισσότερο στα αποτελέσματα. Στα συστήματα αυτά συμμετέχουν εσωτερικό προσωπικό καθώς και εξωτερικοί εμπειρογνώμονες. Οι υπεύθυνοι ομάδων στις αντιπροσωπείες της ΕΕ και στις κεντρικές υπηρεσίες παρακολουθούν συνεχώς την εφαρμογή των σχεδίων και προγραμμάτων με διάφορους τρόπους, και εφόσον είναι δυνατό με επιτόπιες επισκέψεις. Η παρακολούθηση παρέχει πολύτιμες πληροφορίες σχετικά με την πρόοδο, βοηθάει τους διαχειριστές να εντοπίζουν τα τρέχοντα και δυνητικά εμπόδια και να λαμβάνουν έγκαιρα διορθωτικά μέτρα, εάν είναι απαραίτητο.

Ακόμη, προσλαμβάνονται εξωτερικοί, ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες για την αξιολόγηση της επίδοσης των εξωτερικών δράσεων της ΕΕ μέσω διαφόρων συμπληρωματικών συστημάτων. Οι αξιολογήσεις αυτές συμβάλλουν στη λογοδοσία και τη βελτίωση των παρεμβάσεων που βρίσκονται σε εξέλιξη· εξάγουν επίσης συμπεράσματα από την εμπειρία του παρελθόντος για την τεκμηρίωση των

μελλοντικών πολιτικών και δράσεων. Τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται είναι σύμφωνα με τα διεθνώς αναγνωρισμένα κριτήρια αξιολόγησης ΕΑΒ/ΟΟΣΑ, περιλαμβανομένης του (δυναμικού) αντίκτυπου.

Η Επιτροπή στηρίζει επίσης τις δικαιούχες χώρες να δημιουργήσουν τη δική τους ικανότητα να παρακολουθούν και να αξιολογούν τις δαπάνες. Στο πλαίσιο του νέου μηχανισμού, η ευθύνη για την παρακολούθηση και αξιολόγηση θα μεταβιβάζεται περισσότερο στις δικαιούχες χώρες. Συγκεκριμένα, όταν η Επιτροπή διαχειρίζεται τη βοήθεια για λογαριασμό του δικαιούχου, θα διατηρεί η ίδια την πρωταρχική ευθύνη για την παρακολούθηση και αξιολόγηση. Από την άλλη πλευρά, όταν οι δικαιούχες χώρες διαχειρίζονται τη βοήθεια με δική τους ευθύνη (αποκεντρωμένη διαχείριση), η Επιτροπή θα ασκεί κυρίως εποπτικό ρόλο (με εξαίρεση τις εκ των προτέρων και εκ των υστέρων αξιολογήσεις) και η δικαιούχος χώρα θα έχει την πρωταρχική ευθύνη.

Η παρακολούθηση σε επίπεδο έργου αναφέρει την πρόοδο σε σχέση με τον προγραμματισμό, ιδίως όσον αφορά: (i) τις αναθέσεις συμβάσεων/επιχορηγήσεων και (ii) την παραγωγή αποτελεσμάτων. Οι υπεύθυνοι καθιζόντων στηρίζονται επίσης από το σύστημα παρακολούθησης βάσει αποτελεσμάτων (ROM) το οποίο προβλέπει στοχευμένη εξέταση της ποιότητας δείγματος των παρεμβάσεων. Με τη χρησιμοποίηση μιας αναλυτικής και τυποποιημένης μεθοδολογίας, οι ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες του ROM εφαρμόζουν σύστημα βαθμολόγησης που επισημαίνει τα πλεονεκτήματα και τις αδυναμίες του σχεδίου και διατυπώνει συστάσεις για τους τρόπους βελτίωσης της αποτελεσματικότητας.

Εκτός από την παρακολούθηση, μπορούν να πραγματοποιούνται και αξιολογήσεις σε επίπεδο σχεδίου υπό τη διαχείριση της Αντιπροσωπείας της ΕΕ ή υπηρεσιών που είναι υπεύθυνες για το σχέδιο. Σκοπός των αξιολογήσεων σχεδίου είναι να συμπληρωθούν τα υφιστάμενα συστήματα παρακολούθησης και να παρέχουν αναλυτικότερη σε βάθος ανάλυση. Πρέπει επίσης να βοηθούν τους υπεύθυνους σχεδίου να βελτιώνουν τις τρέχουσες παρεμβάσεις ή να επιβεβαιώνουν τα αποτελέσματα και την διατηρησιμότητά τους.

Σε επίπεδο τομέα και προγράμματος, οι επιτροπές παρακολούθησης στις οποίες η προεδρία ασκείται από κοινού από τις δικαιούχες χώρες και την Επιτροπή παρέχουν τον μηχανισμό για την αξιολόγηση της προόδου σε σχέση με τον προγραμματισμό. Οι επιτροπές αυτές στηρίζονται από τα συμπεράσματα των εκθέσεων παρακολούθησης και αξιολόγησης. Στο πλαίσιο του νέου μηχανισμού, ο ρόλος των επιτροπών παρακολούθησης θα ενισχυθεί τόσο για τις υποψήφιες χώρες όσο και για τις δυνάμει υποψήφιες χώρες, ώστε να εξασφαλιστεί ότι η εκτέλεση της χρηματοδοτικής βοήθειας εντάσσεται σωστά στον πολιτικό διάλογο και ότι τα συμπεράσματα και οι συστάσεις των επιτροπών ακολουθούνται και τηρούνται.

Οι αξιολογήσεις σε επίπεδο ανώτερο από αυτό του σχεδίου (σε επίπεδο τομέα, προγράμματος, στρατηγικής, θεματικής ενότητας κλπ.) διεξάγονται κατά κύριο λόγο από τις υπηρεσίες της Επιτροπής. Ορισμένες αξιολογήσεις, ιδίως οι ενδιάμεσες αξιολογήσεις που αποσκοπούν στη στήριξη της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, μεταβιβάζονται σταδιακά στις δικαιούχες χώρες, για τους σκοπούς της οικειοποίησης και της δημιουργίας ικανοτήτων.

Τα συμπεράσματα των αξιολογήσεων ή τα συνοπτικά πορίσματα κοινοποιούνται σε τακτά διαστήματα στην επιτροπή του ΜΠΒ, στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ως μέρος της ετήσιας έκθεσης για τον ΜΠΒ και δημοσιεύονται στον διαδικτυακό τόπο της Επιτροπής.

2.2. Σύστημα διαχείρισης και ελέγχου

2.2.1. Κίνδυνος(οι) που έχει(ουν) εντοπιστεί

Το πλαίσιο λειτουργίας του ΜΠΒ χαρακτηρίζεται από τους ακόλουθους κινδύνους ως προς την επίτευξη των στόχων του μηχανισμού:

- πρωταρχικός σκοπός του ΜΠΒ είναι να λειτουργεί βάσει του τρόπου της αποκεντρωμένης διαχείρισης, ως αναπόσπαστο μέρος προετοιμασιών για προσχώρηση στην ΕΕ. Αυτό ενέχει υψηλότερο βαθμό κινδύνου, διότι ο έσχατος διαχειριστής (η Επιτροπή) δεν έχει άμεση εξουσία στον μηχανισμό εφαρμογής του αποκεντρωμένου διαχειριστή·
- τακτικές μεταβολές του πλαισίου εφαρμογής οι οποίες είναι εγγενείς των διαδικασιών προσχώρησης, π.χ. μετάβαση από την κεντρική στην αποκεντρωμένη διαχείριση, στη συνέχεια απαλλαγή από εκ των προτέρων ελέγχους, επιβολή ασυνήθιστα μεγάλων απαιτήσεων ως προς τον οργανωτικό συντονισμό καθώς και την ικανότητα προσαρμογής του προσωπικού, την κατάρτιση και τη λήψη αποφάσεων, διότι με τη σειρά τους αυτά απαιτούν τακτικές αλλαγές στο επίπεδο του εσωτερικού ελέγχου και της οργανωτικής διάταξης από την πλευρά της Επιτροπής·
- πολυμορφία δυνητικών δικαιούχων των οποίων τα διαφορετικά συστήματα εσωτερικού ελέγχου και οι ικανότητες μπορούν να κατακερματίσουν, και ως εκ τούτου, να μειώσουν τους διαθέσιμους πόρους της Επιτροπής για τη στήριξη και παρακολούθηση της εφαρμογής·
- ελλείψεις της θεσμικής και διοικητικής ικανότητας στις δικαιούχες χώρες μπορούν να οδηγήσουν σε χρονοβόρες διαδικασίες αποκέντρωσης, θέτοντας σε κίνδυνο την έγκαιρη χρησιμοποίηση των αναληφθέντων κεφαλαίων ή/και σε δυσκολίες και καθυστερήσεις στον σχεδιασμό και την υλοποίηση των επιμέρους παρεμβάσεων·
- η ανεπαρκής ποιότητα και ποσότητα των διαθέσιμων δεδομένων σχετικά με τα αποτελέσματα και την επίπτωση της προενταξιακής βοήθειας στις δικαιούχες χώρες μπορεί να περιορίσει την ικανότητα της Επιτροπής να υποβάλει εκθέσεις και να λογοδοτεί για τα αποτελέσματα·
- οικονομικές/πολιτικές δυσκολίες μπορεί να επιφέρουν δυσκολίες και καθυστερήσεις στον σχεδιασμό και την υλοποίηση παρεμβάσεων, ιδίως στις δικαιούχες χώρες, όπου οι θεσμοί είναι ακόμη νέοι και ασταθείς·
- ανεπίλυτα συνταγματικά, θεσμικά και διασυνοριακά προβλήματα στο εσωτερικό και μεταξύ δικαιούχων χωρών μπορεί να δημιουργήσουν εμπλοκή στην εφαρμογή βασικών σχεδίων βοήθειας και να έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια σημαντικών κεφαλαίων·
- η έλλειψη διοικητικών πιστώσεων μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την ανεπάρκεια των πόρων για την ορθή διαχείριση του μηχανισμού.

2.2.2. Προβλεπόμενη(ες) μέθοδος(οι) ελέγχου

Η μέθοδος εσωτερικού ελέγχου/διαχείρισης των αρμόδιων για τον ΜΠΒ ΓΔ είναι σχεδιασμένη ώστε να παρέχει εύλογη διασφάλιση όσον αφορά την επίτευξη των στόχων για την αποτελεσματικότητα,

αποδοτικότητα και οικονομία των πράξεών της, την αξιοπιστία της δημοσιονομικής αναφοράς και της συμμόρφωσης με το σχετικό νομοθετικό και διαδικαστικό πλαίσιο.

Για να διασφαλίσει την αποτελεσματικότητα, επάρκεια και οικονομία των πράξεών της (και για να περιορίσει το υψηλό επίπεδο κινδύνου του προενταξιακού περιβάλλοντος), εκτός από όλα τα στοιχεία της ευρείας στρατηγικής πολιτικής και της διαδικασίας προγραμματισμού της Επιτροπής, το πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου και άλλες απαιτήσεις των προτύπων εσωτερικού ελέγχου της Επιτροπής, η ΓΔ ELARG (οι άλλες ΓΔ που είναι αρμόδιες για τον ΜΠΒ χρησιμοποιούν παρόμοιες ή ελαφρώς τροποποιημένες ρυθμίσεις ελέγχου που έχουν βελτιστοποιηθεί για τη μετάβαση στο πλαίσιο ελέγχου για τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Γεωργικό Ταμείο της ΕΕ) θα διατηρήσει ένα ειδικά προσαρμοσμένο πλαίσιο διαχείρισης της χρηματοδοτικής βοήθειας για όλους τους μηχανισμούς της, το οποίο περιγράφεται σε ένα έγγραφο σχετικά με τη στρατηγική εσωτερικού ελέγχου, το οποίο επικαιροποιείται σε τακτά διαστήματα. Αυτό περιλαμβάνει:

- αποκεντρωμένη διαχείριση από εθνικούς εκτελεστικούς οργανισμούς, στους οποίους η Επιτροπή αναθέτει διαχειριστικές αρμοδιότητες μετά από προσεκτική διαδικασία καθορισμού αυστηρών προτύπων διαχείρισης και αξιολόγησής τους με συνολικούς ελέγχους συστημάτων·
- εκ των προτέρων ελέγχους από τις επιτόπου Αντιπροσωπείες της ΕΕ για όλα τα προγράμματα συνδρομής που εγκρίνονται από τα εθνικά συστήματα εφαρμογής, μέχρις ότου κριθεί ότι τα συστήματα αυτά είναι έτοιμα και ώριμα για να εξαιρεθούν με ασφάλεια από αυτούς τους εκ των προτέρων ελέγχους. Αυτή η αξιολόγηση της μέχρι τώρα επίδοσης των εθνικών συστημάτων συνεπάγεται, μεταξύ άλλων, τις τάσεις ως προς τα ποσοστά απόρριψης φακέλων·
- σαφείς γραμμές δημοσιονομικής ευθύνης και αποτελεσμάτων από τα εθνικά συστήματα εφαρμογής στον δευτερεύοντα διατάκτη της Επιτροπής (Διευθυντή) από τον κύριο διατάκτη, συμπεριλαμβανομένης της αναφοράς παρατυπιών, ετήσιας δήλωσης αξιοπιστίας από τους εθνικούς διατάκτες και γνωμοδοτήσεις ελέγχου από τις εθνικές ελεγκτικές αρχές·
- πρόγραμμα ελέγχων οικοσυστημάτων που διενεργούνται από τους ελεγκτές της Επιτροπής για να επαληθευθεί η συνέχιση της συμμόρφωσης με τα διαχειριστικά πρότυπα μετά την ανάθεση της διαχείρισης·
- καθορισμένες διαδικασίες εκκαθάρισης λογαριασμών, συμπεριλαμβανομένων πρόσθετων επαληθεύσεων και μιας συγκεκριμένης πολιτικής για δημοσιονομική διόρθωση πράξεων και συστημικών σφαλμάτων που διαπιστώνονται από τους εθνικούς ελεγκτές και τους ελεγκτές της Επιτροπής·
- τη μεταβίβαση της διαχείρισης του κύριου όγκου της προενταξιακής βοήθειας στις επιτόπου Αντιπροσωπείες της ΕΕ μέχρι να είναι δυνατή η ανάθεση διαχειριστικών αρμοδιοτήτων στους εθνικούς οργανισμούς εφαρμογής·
- σαφείς γραμμές δημοσιονομικής ευθύνης για τη διαχείριση που μεταβιβάζεται στις Αντιπροσωπείες της ΕΕ με υπεξουσιοδότηση από τον δευτερεύοντα διατάκτη (Διευθυντή) των κεντρικών υπηρεσιών προς τον προϊστάμενο της Αντιπροσωπείας·
- καθορισμός και ετήσια επικαιροποίηση στρατηγικών αξιοπιστίας από τις Αντιπροσωπείες της ΕΕ προς τους δευτερεύοντες διατάκτες τους (Διευθυντές) που περιλαμβάνουν αναλυτικά σχέδια ελέγχου και λογιστικού ελέγχου βάσει εκτίμησης κινδύνου·

- τακτική υποβολή εκθέσεων από τις Αντιπροσωπείες της ΕΕ στις κεντρικές υπηρεσίες (AOSD /εκθέσεις διαχείρισης) σχετικά με την εφαρμογή της βοήθειας και τις στρατηγικές αξιοπιστίας, συμπεριλαμβανομένης της ετήσιας δήλωσης αξιοπιστίας από τους δευτερεύοντες διατάκτες / προϊσταμένους Αντιπροσωπειών·
- τακτικούς εσωτερικούς ελέγχους αντιπροσωπειών, τόσο των αντιπροσωπειών που εποπτεύουν την αποκεντρωμένη εφαρμογή όσο και αντιπροσωπειών στις οποίες έχουν μεταβιβαστεί αρμοδιότητες·
- εκ των υστέρων ελέγχους περατωθέντων προγραμμάτων για να εξακριβωθεί ότι όλα τα επίπεδα των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου ικανοποιούν τα απαιτούμενα πρότυπα·
- εφαρμογή ουσιαστικού προγράμματος κατάρτισης προσωπικού στις κεντρικές υπηρεσίες και τις αντιπροσωπείες·
- σημαντική στήριξη και καθοδήγηση στις κεντρικές υπηρεσίες/αντιπροσωπείες (περιλαμβανομένου του διαδικτύου)·
- μεθοδολογία διαχείρισης κύκλου έργων και προγραμμάτων που περιλαμβάνει:
- εργαλεία στήριξης της ποιότητας για τον σχεδιασμό της παρέμβασης, τη μέθοδο υλοποίησής της, τον μηχανισμό χρηματοδότησης, το σύστημα διαχείρισης, την αξιολόγηση και επιλογή φορέων εφαρμογής κλπ.
- διαχείριση προγράμματος και σχεδίου, εργαλεία παρακολούθησης και αναφοράς για την αποτελεσματική εφαρμογή, περιλαμβανομένης της τακτικής εξωτερικής επιτόπου παρακολούθησης έργων·
- σημαντική αξιολόγηση και στοιχεία ελέγχου.

Η ΓΔ ELARG θα συνεχίσει να επιδιώκει τα υψηλότερα πρότυπα λογιστικής και δημοσιονομικής αναφοράς για να διασφαλίσει μια συνεχή ανεπιφύλακτη γνώμη των εξωτερικών ελεγκτών της (του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου) με τη χρησιμοποίηση του λογιστικού ελέγχου σε δεδουλευμένη βάση (ABAC) της Επιτροπής, καθώς και των ειδικών εργαλείων εξωτερικής βοήθειας, όπως το Κοινό Σύστημα πληροφόρησης Relex (CRIS).

Αναφορικά με τη συμμόρφωση με το σχετικό νομοθετικό και διαδικαστικό πλαίσιο, οι μέθοδοι ελέγχου ορίζονται στο τμήμα 1.3 (Μέτρα για την πρόληψη της απάτης και των παρατυπιών).

2.2.3. Κόστος και ωφέλειες των προβλεπόμενων ελέγχων

2.2.3.1. Κόστος του ελέγχου

Η προτεινόμενη για τον νέο μηχανισμό ΜΠΒ διάταξη ελέγχου δεν διαφέρει σημαντικά από αυτήν που εφαρμόζεται στο πλαίσιο του υφιστάμενου μηχανισμού. Η διάρθρωση του κόστους του θα είναι συνεπώς παρόμοια. Παρόλα αυτά, ο ανασχεδιασμός του μηχανισμού εκτιμάται ότι θα μειώσει σε σημαντικό βαθμό την πιθανότητα σφαλμάτων συμμόρφωσης. Ζητήματα όπως ο περισσότερο εύελκτος προγραμματισμός που επιτρέπει τη βέλτιστη επιλογή έργου και την ευρύτερη χρήση

καινοτόμων μηχανισμών χρηματοδότησης (π.χ. συγκέντρωση κεφαλαίων από ΔΧΟ και άλλους χορηγούς) πρέπει να συμβάλει σε αυτό.

Το εκτιμώμενο κόστος των ελέγχων που παρουσιάζεται στη συνέχεια βασίζεται σε τρέχουσες τιμές και στις ακόλουθες παραδοχές:

- Ο σημερινός αριθμός απασχολούμενων της ΓΔ που είναι αρμόδιες για το ΜΠΒ θα παραμείνει σταθερός κατά την εξεταζόμενη περίοδο.
- Μέσο κόστος δημοσίου υπαλλήλου = 127.000 € (διπλάσιο για τις μετατάξεις σε Αντιπροσωπείες της ΕΕ).
- Μέσο κόστος συμβασιούχου υπαλλήλου = 64.000 €.

Δεν περιλαμβάνονται δαπάνες των εθνικών συστημάτων σε χώρες που υλοποιούν τον ΜΠΒ στο πλαίσιο αποκεντρωμένης διαχείρισης. Πρέπει να επισημανθεί ότι σημαντικό μέρος της επένδυσης και των δαπανών κατάρτισης που πραγματοποιούνται για τη δημιουργία παρόμοιων συστημάτων χρηματοδοτείται από τις λειτουργικές δαπάνες του ΜΠΒ.

	Εκατ. €
Συνολικά ετήσια έξοδα διαχείρισης και ελέγχου του ΜΠΒ (προσωπικό: που αποσπάται στο πρόγραμμα ή για τη δημοσιονομική διαχείριση και την καταπολέμηση της απάτης)	
Πάγια έξοδα (σε τρέχοντα και σχεδιαζόμενα επίπεδα λειτουργικών δαπανών)	
Υπάλληλοι στις κεντρικές υπηρεσίες της ΓΔ ELARG	
Συμβασιούχοι υπάλληλοι στις κεντρικές υπηρεσίες της ΓΔ ELARG	11,2
Υπάλληλοι σε Αντιπροσωπείες της ΕΕ	7,3
Συμβασιούχοι υπάλληλοι σε Αντιπροσωπείες της ΕΕ	9,4
Κόστος τοπικών υπαλλήλων, τοπικά έξοδα για συμβασιούχους υπαλλήλους και άλλα λειτουργικά έξοδα Αντιπροσωπειών	6,5
	28,5
Υπάλληλοι και συμβασιούχοι υπάλληλοι σε άλλες ΓΔ αρμόδιες για τον ΜΠΒ	
Εξωτερικό προσωπικό από άλλες ΓΔ αρμόδιες για τον ΜΠΒ σε Αντιπροσωπείες της ΕΕ	2,0
Μεταβλητό κόστος (εκτίμηση του τρέχοντος συνολικού ετήσιου κόστους)	6,0
Κόστος ανάθεσης ελέγχου και εκ των υστέρων ελέγχου	
Κόστος κατ' ανάθεση εξουσιοδότησης	
Κόστος κατ' ανάθεση παρακολούθησης (ROM)	1,0
Πιστοποιητικά ελέγχου (που πραγματοποιούνται από δικαιούχους)	3,0

Επιτόπιοι έλεγχοι και άλλοι κατ' ανάθεση συμπληρωματικοί έλεγχοι ως μέρος των ελέγχων του χρηματοπιστωτικού κυκλώματος	2,0
	2,0
Σύνολο δαπανών ελέγχου (ΜΠΒ) ετησίως	0,8
	79,7

Οι δαπάνες που παρουσιάζονται στον πίνακα είναι δαπάνες διαχείρισης και ελέγχου και ανέρχονται περίπου σε 80 εκατ. ευρώ ή στο 4% της ετήσιας δαπάνης που προγραμματίζεται για την περίοδο 2014-2020. Με ένα πιο συσταλτικό ορισμό του ελέγχου που δεν περιλαμβάνει μόνο το κόστος των ελέγχων που έχει άμεση επίπτωση στην κανονικότητα των πράξεων, οι συνολικές δαπάνες θα μειώνονταν περίπου κατά 30 εκατ. €, δηλ. θα ανέρχονταν περίπου σε 50 εκατ. € (περίπου στο 2,5% των προγραμματισμένων ετήσιων δαπανών για την περίοδο 2014-2020).

Οι τελευταίες πέντε σειρές είναι μεταβλητές δαπάνες. Η ετήσια τιμή τους θα εξαρτηθεί από την ένταση των ελέγχων που αποφασίζουν οι δευτερεύοντες διατάκτες στις στρατηγικές αξιοπιστίας. Η ένταση του ελέγχου βασίζεται σε αυστηρή εκτίμηση κινδύνου όλων των εκκρεμών συμβάσεων, λαμβάνοντας υπόψη τους διαθέσιμους δημοσιονομικούς πόρους. Οι ετήσιες τιμές που αναφέρονται στον πίνακα βασίζονται στην τρέχουσα πρακτική.

Για τις μεταβλητές δαπάνες εφαρμόζεται το ακόλουθο κατά προσέγγιση μέσο κόστος κατά μονάδα των ενεργειών μεμονωμένου κατ' ανάθεση ελέγχου:

Πιστοποιητικά ελέγχου:

Κατά προσέγγιση μέσο κόστος ελέγχου ανά επιχορήγηση: 0,2% της αξίας της

Κατά προσέγγιση μέσο κόστος ελέγχου ανά σύμβαση υπηρεσίας: 0,1% της αξίας της

Εκ των υστέρων έλεγχοι:

Μέσο κόστος εκ των υστέρων ελέγχου που καλύπτει κατά μέσο όρο υποκείμενες πράξεις αξίας 22 εκατ. € (17 εκατ. € χρηματοδότηση της ΕΕ): 50.000 € = 2.300 € /3.000 € ανά ελεγχθέν εκατομμύριο).

Για τους επιτόπου ελέγχους:

Μέσο κόστος σύμβασης για μια κάλυψη υποκείμενων πράξεων αξίας 175 εκατ. €: 75.000 € (430 € ανά ελεγχόμενο εκατομμύριο).

2.2.3.2. Οφέλη του ελέγχου

Η διάταξη ελέγχου που χρησιμοποιείται για τα προγράμματα πριν από τον ΜΠΒ και προγράμματα του ΜΠΒ παρουσιάζει συστηματικά ποσοστά σφάλματος κατώτερα του 2% των δαπανών. Μέχρι τα τέλη

του 2010, οι αθροιστικές ανακτήσεις από περατωθέντα προγράμματα αποκεντρωμένης διαχείρισης ανήλθαν σε 29 εκατ. € επί συνολικού ελεγχθέντος ποσού 3.500 εκατ. € (0,82%).

Μια πιθανή μέθοδος για την εκτίμηση της ωφέλειας από το υφιστάμενο σύστημα ελέγχου στην περίπτωση της αποκεντρωμένης διαχείρισης είναι να χρησιμοποιούνται οι αξίες και οι τάσεις του δείκτη ποσοστού απόρριψης. Όσο τα εθνικά συστήματα ωριμάζουν και μπορούν να θεωρηθούν κατάλληλα να εξαιρεθούν από τους εκ των προτέρων ελέγχους στις συμβάσεις προμηθειών, το ποσοστό των φακέλων που απορρίπτονται από την Αντιπροσωπεία της ΕΕ σε αυτούς τους εκ των προτέρων ελέγχους θα πρέπει να μειωθεί σε πολύ χαμηλό επίπεδο.

Σε μια χώρα που είναι τώρα έτοιμη να προσχωρήσει (Κροατία), τα ποσοστά απόρριψης μειώθηκαν το 2010 σε επίπεδα μεταξύ 14% και 20% (ανάλογα με τον τύπο του φακέλου). Σε μια χώρα στην οποία πρέπει να συνεχιστούν για κάποιο διάστημα οι εκ των προτέρων έλεγχοι πριν μπορέσει να εξεταστεί το ενδεχόμενο εξαίρεσης από τους εκ των προτέρων ελέγχους (Τουρκία), τα ποσοστά κυμαίνονται από 19% έως και άνω του 60%.

Η απόρριψη φακέλων μπορεί να οφείλεται σε διάφορους λόγους: συνήθως, αλλά όχι πάντα, σε ζητήματα νομιμότητας και κανονικότητας. Με βάση την παραδοχή ότι οι μισές απορρίψεις οφείλονται σε λόγους κανονικότητας των δαπανών, μπορεί εύλογα να συναχθεί από την εμπειρία ότι ο εκ των προτέρων έλεγχος για συμβάσεις προμηθειών επιτρέπει να μειωθεί το επίπεδο σφάλματος από 10% έως 30% σε ποσοστό κάτω του 2%. Αυτό δεν λαμβάνει υπόψη τις διαφορές που θα μπορούσαν να προκύψουν, εάν στην ανάλυση χρησιμοποιούνταν οι αξίες των συμβάσεων και όχι οι αριθμοί των συμβάσεων. Παρόλα αυτά, είναι ασφαλές να ληφθεί ως παραδοχή ότι η τρέχουσα διάταξη ελέγχου στην αποκεντρωμένη διαχείριση είναι σχεδόν σωστά ισορροπημένη, ώστε να διατηρούνται τα ποσοστά σφάλματος εντός του στόχου του εσωτερικού ελέγχου της Επιτροπής να μην υπερβαίνουν το 2%.

Μολονότι, σχεδιάζεται να υπαχθεί ο ΜΠΒ σε αποκεντρωμένη διαχείριση το συντομότερο δυνατό, η κεντρική διαχείριση μπορεί να αντιπροσωπεύει σημαντικό ποσοστό της συνολικής δαπάνης του ΜΠΒ, εάν η μεταβίβαση της διαχείρισης καθυστερεί ταυτόχρονα σε περισσότερες χώρες. Αυτό συνέβη το 2010/11 και είναι πιθανό να παραμείνει η κατάσταση παρόμοια μέχρι το 2013.

Το 2010, πραγματοποιήθηκαν 350 διορθώσεις (μειώσεις ή ανακτήσεις) σε πληρωμές βάσει κεντρικής και κοινής διαχείρισης στην ΓΔ ELARG, αξίας περίπου 6 εκατ. €. Αυτό αντιπροσωπεύει περίπου το 1% του συνόλου των πληρωμών που πραγματοποιήθηκαν το 2010 σε κεντρικό επίπεδο και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως κατά προσέγγιση δείκτης της ωφέλειας που προκύπτει από πρόσθετους ελέγχους εντός και επιπλέον από τους βασικούς ελέγχους δημοσιονομικού κυκλώματος.

Όπως με την αποκεντρωμένη διαχείριση, αυτό είναι σύμφωνο με την έννοια ότι η διάταξη ελέγχου που χρησιμοποιείται σήμερα για τον ΜΠΒ είναι ισορροπημένη για τον καθορισθέντα στόχο του εσωτερικού ελέγχου.

2.2.3.3. Αναμενόμενο επίπεδο μη συμμόρφωσης με τους εφαρμοστέους κανόνες

Μέχρι το 2006, το Ελεγκτικό Συνέδριο έκρινε σταθερά ότι οι προενταξιακές συναλλαγές δεν ενείχαν ουσιώδη σφάλματα (ποσοστό σφάλματος κάτω του 2%), επιβεβαιώνοντας τις απόψεις των διαχειριστών σχετικά με την αποτελεσματικότητα της χρησιμοποιούμενης διάταξης ελέγχου.

Από το 2007, το Συνέδριο έπαψε να ελέγχει τις προενταξιακές συναλλαγές ως χωριστό, πλήρως αντιπροσωπευτικό δείγμα. Από εκείνο το έτος, ο έλεγχος του Ελεγκτικού Συνεδρίου έχει συγχωνεύσει

τον προενταξιακό πληθυσμό με αυτόν των άλλων μηχανισμών εξωτερικής βοήθειας. Κατά συνέπεια, δεν είναι έκτοτε δυνατό να γίνει στατιστική παρέκταση ειδικά για την προενταξιακή πολιτική και τη διάταξη ελέγχου.

Συνολικά, το Συνέδριο έχει διαπιστώσει αθροιστικά σφάλματα της τάξης του 2% έως 5% για τους μηχανισμούς εξωτερικής βοήθειας κατά το διάστημα που μεσολάβησε.

Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία που αναφέρονται ανωτέρω στο σημείο 2.2.3.2, είναι εύλογο να αναμένεται ότι η χρησιμοποιούμενη για τον προενταξιακό μηχανισμό διάταξη ελέγχου διατηρεί σωστή ισορροπία ανάμεσα στο κόστος και τα οφέλη των ελέγχων και πρέπει να εξασφαλίσει ότι θα τηρείται με συνέπεια στο μέλλον ο στόχος του εσωτερικού ελέγχου, δηλ. το ποσοστό σφάλματος να μην υπερβαίνει το 2% των συνολικών δαπανών.

Επιπλέον, τα στοιχεία της απλούστευσης και η προτεινόμενη πρόσθετη ευελιξία για τον νέο μηχανισμό θα ενισχύσουν αυτή την παραδοχή, διότι περιορίζουν την πιθανότητα σφαλμάτων συμμόρφωσης.

Αντίθετα, θα προκύψουν νέοι κίνδυνοι τα επόμενα έτη, όταν τεθεί το ζήτημα της μεταβίβασης της διαχείρισης σε χώρες με σχετικά ασθενή διοικητική ικανότητα.

Μολονότι είναι δύσκολο να προσδιοριστεί ποσοτικά η συνδυασμένη επίπτωση και από τις βελτιώσεις του σχεδιασμού του μηχανισμού και την προσθήκη κινδύνων, είναι εύλογο να ληφθεί ως παραδοχή ένας στόχος για τον συνολικό εσωτερικό έλεγχο παρόμοιο με τα σημερινά αποτελέσματα.

Συμπερασματικά, η διάταξη του ελέγχου φαίνεται σωστά ισορροπημένη. Μέσα από σωστά σχέδια ελέγχου των διαχειριστικών αρχών εκφρασμένα στις ετήσιες στρατηγικές αξιοπιστίας βάσει κινδύνου, είναι δυνατό να αυξάνονται ή να μειώνονται οι μεταβλητές δαπάνες, όπως επιβάλλουν οι μεταβαλλόμενες συνθήκες κινδύνου, εξασφαλίζοντας μια σταθερή ισορροπία κόστους-ωφέλειας.

Όμως, η συνολική διάταξη του ελέγχου είναι πιθανόν να παρουσιάζει μεγάλη ευαισθησία στις αρνητικές διακυμάνσεις του πάγιου κόστους ελέγχου, ιδίως διότι δεν προτείνεται η αύξησή τους σε συνάρτηση με τις συνολικές δαπάνες.

2.3. Μέτρα για την πρόληψη της απάτης και των παρατυπιών

Προσδιορισμός των υφιστάμενων ή προβλεπόμενων μέτρων πρόληψης και προστασίας.

Δεδομένου του πλαισίου κινδύνου εντός του οποίου λειτουργεί η ΓΔ ELARG, τα συστήματά της πρέπει να προβλέπουν την εμφάνιση πιθανού σφάλματος συμμόρφωσης στις συναλλαγές και να βασίζονται στην πρόληψη, την ανίχνευση και τη διόρθωση το συντομότερο δυνατό κατά τη διαδικασία ανάθεσης συμβάσεων και πληρωμής. Αυτό στην πράξη σημαίνει ότι οι έλεγχοι συμμόρφωσης της ΓΔ ELARG θα βασίζονται κατά κύριο λόγο σε σημαντικούς εκ των προτέρων ελέγχους από υπαλλήλους της Επιτροπής στις συναλλαγές προμηθειών καθώς και σε συστηματικούς ελέγχους συστημάτων των αποκεντρωμένων συστημάτων πληρωμών (ενώ θα εξακολουθήσουν να πραγματοποιούν ορισμένους εκ των υστέρων λογιστικούς ελέγχους και ελέγχους), υπερβαίνοντας κατά πολύ τις δημοσιονομικές διασφαλίσεις που επιβάλλει ο δημοσιονομικός κανονισμός. Το πλαίσιο συμμόρφωσης της ΓΔ ELARG αποτελείται από τα ακόλουθα σημαντικά στοιχεία:

- Προληπτικά μέτρα

- υποχρεωτική βασική εκπαίδευση για το προσωπικό διαχείρισης της βοήθειας·

- παροχή καθοδήγησης (και μέσω του διαδικτύου), συμπεριλαμβανομένου του πρακτικού οδηγού συμβάσεων και των διαχειριστικών οδηγιών που παρέχονται βάσει του πλαισίου στρατηγικής ελέγχου της ΓΔ ELARG·

- εκ των προτέρων έλεγχος εθνικών αρχών εφαρμογής πριν την ανάθεση της διαχείρισης, περιλαμβανομένης εκτίμησης για να εξασφαλιστεί ότι έχουν τεθεί σε εφαρμογή τα αναγκαία μέτρα καταπολέμησης της απάτης για την πρόληψη και ανίχνευση της απάτης κατά τη διαχείριση κεφαλαίων της ΕΕ στις διαχειριστικές αρχές των σχετικών κεφαλαίων·

- εκ των προτέρων έλεγχος των μηχανισμών καταπολέμησης της απάτης στη δικαιούχο χώρα, στο πλαίσιο της αξιολόγησης του κριτηρίου επιλεξιμότητας της διαχείρισης δημόσιων οικονομικών για την είσπραξη δημοσιονομικής στήριξης (δηλ. ενεργός δέσμευση για την καταπολέμηση της απάτης και της διαφθοράς, επάρκεια ελεγκτικών αρχών, επαρκής ικανότητα απονομής δικαιοσύνης και αποτελεσματικοί μηχανισμοί αντίδρασης και επιβολής κυρώσεων)·

- εκ των προτέρων έλεγχοι όλων των εθνικών συμβάσεων που έχουν ανατεθεί· απαλλαγή από αυτούς του ελέγχους μετά τη διαπίστωση ότι τα εθνικά συστήματα τηρούν τα πλέον αυστηρά κριτήρια διαχείρισης και ελέγχου·

- Μέτρα ανίχνευσης και διόρθωσης

- διενέργεια εκ των προτέρων ελέγχων των συναλλαγών από υπαλλήλους της Επιτροπής·

- εσωτερικοί και εξωτερικοί λογιστικοί έλεγχοι και επαληθεύσεις, περιλαμβανομένων των ελέγχων του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου·

- αναδρομικοί έλεγχοι και ανακτήσεις.

Επιπλέον, όταν υπάρχει υπόνοια εσκεμμένης παρατυπίας (απάτης), η ΓΔ ELARG έχει στη διάθεσή της και άλλα μέτρα, όπως:

- αναστολή της προθεσμίας πληρωμών και κοινοποίηση στην οντότητα·

- ειδικοί λογιστικοί έλεγχοι (ad hoc/επιτόπου έλεγχος)·

- σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης και ενισχυμένη παρακολούθηση συμβάσεων·

- αναστολή/καταγγελία σύμβασης·

- διαδικασία αποκλεισμού·

- αναστολή εξυπηρέτησης αιτήσεων για κεφάλαια από εθνικά ταμεία·

- αναστολή ή ανάκληση της ανάθεσης της διαχείρισης.

Η ΓΔ ELARG θα επεξεργαστεί διεξοδικότερα τη στρατηγική της για την καταπολέμηση της απάτης, σύμφωνα με τη νέα στρατηγική καταπολέμησης της απάτης της Επιτροπής (ΣΕΚΑ) που εγκρίθηκε στις 24 Ιουνίου του 2011.

3. ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ/ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

3.1. Τομέας(είς) του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και γραμμή(ές) των δαπανών του προϋπολογισμού που επηρεάζονται

– Υφιστάμενες γραμμές του προϋπολογισμού

Με τη σειρά των τομέων του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και των γραμμών του προϋπολογισμού.

Τομέας του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	Γραμμή προϋπολογισμού	Είδος Τύπος δαπανών	Συνεισφορά			
	Αριθμός [Περιγραφή]	ΔΠ/ΜΔΠ ⁽³²⁾	από χώρες ΕΖΕΣ ³³	Υποψηφίων για ένταξη χωρών ³⁴	τρίτων χωρών	κατά την έννοια του άρθρου 18 παρ. 1 στοιχείο αα) του δημοσιονομικού κανονισμού
Τομέας 4	04 01 04 13 Μηχανισμός προενταξιακής βοήθειας (ΜΠΒ) – Σκέλος ανθρώπινοι πόροι – Δαπάνες διοικητικής διαχείρισης	ΜΔΠ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
Τομέας 4	04 06 01 Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ) — Ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων	ΔΠ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
Τομέας 4	05 01 04 03 Προενταξιακή βοήθεια στον τομέα της γεωργίας και αγροτικής ανάπτυξης (IPARD) – Δαπάνες διοικητικής διαχείρισης	ΜΔΠ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
Τομέας 4	05 05 02 Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας για την αγροτική ανάπτυξη (IPARD)	ΔΠ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
Τομέας 4	13 01 04 02 Μηχανισμός προενταξιακής βοήθειας (ΜΠΒ) – Σκέλος περιφερειακής ανάπτυξης – Δαπάνες διοικητικής διαχείρισης	ΜΔΠ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ

³² ΔΠ = Διαχωριζόμενες πιστώσεις / ΜΔΠ = Μη διαχωριζόμενες πιστώσεις

³³ ΕΖΕΣ: Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών.

³⁴ Οι υποψήφιες χώρες και, ενδεχομένως, οι δυνάμει υποψήφιες χώρες των Δυτικών Βαλκανίων.

Τομέας 4	13 05 02 Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΑ) - Συνιστώσα περιφερειακής ανάπτυξης	ΔΠ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
Τομέας 4	13 05 03 01 Διασυνοριακή συνεργασία (ΔΣΣ) - Συνεισφορά από τον υποτομέα 1-β	ΔΠ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
Τομέας 4	13 05 03 02 Διασυνοριακή συνεργασία (ΔΣΣ) και συμμετοχή υποψήφιων και δυνάμει υποψήφιων χωρών στα προγράμματα διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας των Διαρθρωτικών Ταμείων – Συνεισφορά από Τομέα 4	ΔΠ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
Τομέας 4	22 01 04 01 Προενταξιακή βοήθεια – Δαπάνες διοικητικής διαχείρισης	ΜΔΠ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
Τομέας 4	22 01 04 04 Προενταξιακή διευκόλυνση τεχνικής βοήθειας και ανταλλαγής πληροφοριών (ΤΑΙΕΧ)— Δαπάνες διοικητικής μεταχείρισης	ΜΔΠ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
Τομέας 4	22 01 04 30 Εκτελεστικός οργανισμός εκπαίδευσης, οπτικοακουστικών μέσων και πολιτισμού — Συνεισφορά από προγράμματα βάσει του Τομέα 4 στον τομέα πολιτικής για τη διεύρυνση	ΜΔΠ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
Τομέας 4	22 02 01 Βοήθεια μετάβασης και δημιουργίας θεσμών σε υποψήφιες χώρες	ΜΔΠ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ
Τομέας 4	22 02 02 Βοήθεια μετάβασης και δημιουργίας θεσμών σε δυνάμει υποψήφιες χώρες	ΜΔΠ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ
Τομέας 4	22 02 03 Προσωρινές διοικήσεις στα Δυτικά Βαλκάνια	ΜΔΠ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
Τομέας 4	22 02 04 01 Διασυνοριακή συνεργασία (ΔΣΣ) μεταξύ χωρών του ΜΠΒ και συμμετοχή σε διακρατικά / διαπεριφερειακά προγράμματα του ΕΤΠΑ και προγράμματα θαλάσσιων λεκανών ΕΝΠΙ	ΜΔΠ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
Τομέας 4	22 02 04 02 Διασυνοριακή συνεργασία (ΔΣΣ) με κράτη μέλη	ΜΔΠ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
Τομέας 4	22 02 06 Προενταξιακή διευκόλυνση τεχνικής βοήθειας και ανταλλαγής πληροφοριών	ΜΔΠ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ

	<i>(TAIEX)</i>					
Τομέας 4	22 02 07 01 Περιφερειακά και οριζόντια προγράμματα	ΜΔΠ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
Τομέας 4	22 02 07 02 Αξιολόγηση αποτελεσμάτων της βοήθειας της Ένωσης, μέτρα παρακολούθησης και ελέγχου	ΜΔΠ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
Τομέας 4	22 02 10 02 Ενημέρωση και επικοινωνία για τρίτες χώρες	ΜΔΠ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
Τομέας 4	22 02 07 03 Χρηματοδοτική στήριξη για την ενθάρρυνση της οικονομικής ανάπτυξης της τουρκοκυπριακής κοινότητας	ΜΔΠ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
Τομέας 4	32 04 11 <i>Ενεργειακή κοινότητα</i>	ΜΔΠ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ

– Νέες γραμμές του προϋπολογισμού, των οποίων ζητείται η δημιουργία

Με τη σειρά των τομέων του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και των γραμμών του προϋπολογισμού.

Ο προϋπολογισμός του ΜΠΒ II θα καταρτιστεί σύμφωνα με το άρθρο 41 του δημοσιονομικού κανονισμού. Ενώ η συνολική χορήγηση γι' αυτόν τον νομικό μηχανισμό εξυπηρετεί την πολιτική διεύρυνσης, η διαχείριση των συναφών δραστηριοτήτων πραγματοποιείται από κοινού από τις ΓΔ ELARG, ΓΔ REGIO, ΓΔ EMPL και ΓΔ AGRI. Κάθε μία από τις υπηρεσίες αυτές αναλαμβάνει την αρμοδιότητα για τους τομείς πολιτικής της, με την επιφύλαξη του συνολικού συντονιστικού ρόλου της ΓΔ ELARG.

Για τον σκοπό αυτό, οι συνολικές πιστώσεις του ΜΠΒ II θα κατανεμηθούν μεταξύ των τομέων πολιτικής, εξασφαλίζοντας έναν κατάλληλο συνδυασμό πολιτικών, σύμφωνα με τις ανάγκες των δικαιούχων χωρών και σε κοινή συμφωνία με τις τέσσερις ΓΔ. Όταν είναι αναγκαίο για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή των εγγράφων στρατηγικής και του προϋπολογισμού, θα είναι δυνατή η μεταφορά πιστώσεων μεταξύ τομέων πολιτικής, σε συμφωνία με τις αρμόδιες υπηρεσίες για τους σχετικούς τομείς πολιτικής.

Θα διασφαλιστεί η απρόσκοπτη μετάβαση από τον ΜΠΒ στον ΜΠΒ II για την αποτελεσματική και αποδοτική διεκπεραίωση της βοήθειας.

Οι λεπτομέρειες της διάρθρωσης του προϋπολογισμού για να εξασφαλιστεί η συνέπεια με την κατάρτιση του προϋπολογισμού βάσει δραστηριοτήτων και των κανόνων διαχείρισης θα προταθούν στο σχέδιο προϋπολογισμού του 2014.

3.2. Εκτιμώμενες επιπτώσεις στις δαπάνες

3.2.1. Συνοπτική παρουσίαση των εκτιμώμενων επιπτώσεων στις δαπάνες

Σε εκατ. ευρώ (στρογγυλοποίηση στο 3ο δεκαδικό ψηφίο))

Τίτλος του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου:	4	Μια παγκοσμιοποιημένη Ευρώπη
--	----------	------------------------------

ΓΔ: AGRI/ELARG/EMPL/REGIO			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	ΣΥΝΟΛΟ
• Επιχειρησιακές πιστώσεις										
22 02 Χρηματοδοτική συνδρομή σε υποψήφιας/δυνάμει υποψήφιας χώρες	Αναλήψεις υποχρεώσεων	(1)	1842,5	1879,4	1917,0	1955,3	1994,4	2034,3	2075,6	13698,6
04 06 01 Ανθρώπινοι πόροι	Πληρωμές ³⁵	(2)	368,5	1112,9	1872,2	1909,6	1947,8	1986,8	2026,6	11224,4
05 05 02 Αγροτική ανάπτυξη										
13 05 02 Περιφερειακή ανάπτυξη										
13 05 03 ΔΣΣ										
32 04 11 Ενεργειακή κοινότητα										
22 02 07 03 Δημοσιονομική στήριξη για την	Αναλήψεις υποχρεώσεων	(1α)	π.υ.	π.υ.	π.υ.	π.υ.	π.υ.	π.υ.	π.υ.	

³⁵ Οι πληρωμές συνδέονται μόνο με τον νέο μηχανισμό ΜΠΒ.

ενθάρρυνση της οικονομικής ανάπτυξης της τουρκοκυπριακής κοινότητας ³⁶	Εκταμιεύσεις	(2α)	π.υ.	π.υ.	π.υ.	π.υ.	π.υ.	π.υ.	π.υ.	
Πιστώσεις διοικητικής φύσεως από το κονδύλιο ειδικών προγραμμάτων ³⁷	χρηματοδοτούμενες									
22 01 04 01/04/30										
04 01 04 13										
05 01 04 03										
13 01 04 02		(3)	55,4	56,5	57,7	58,8	60,0	61,2	61,8	411,4
ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων Για τις ΓΔ ELARG/AGRI/EMPL/REGIO	Αναλήψεις υποχρεώσεων	=1+1 α +3	1898,0	1935,9	1974,6	2014,1	2054,4	2095,5	2137,4	14110,1
	Πληρωμές	=2+2 α +3	423,9	1169,4	1929,8	1968,4	2007,8	2048,0	2088,5	11635,8

• ΣΥΝΟΛΟ επιχειρησιακών πιστώσεων	Αναλήψεις	(4)	1842,5	1879,4	1917,0	1955,3	1994,4	2034,3	2075,6	13698,6
-----------------------------------	-----------	-----	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	----------------

³⁶ Μέχρι να πραγματοποιηθεί η προσαρμογή η οποία προβλέπεται στο άρθρο 11 παράγραφος 2 του κανονισμού του Συμβουλίου για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για τα έτη 2014-2020, οι χρηματοδοτικές ανάγκες για τη στήριξη της τουρκοκυπριακής κοινότητας θα καλύπτονται από τις συνολικές πιστώσεις που διατίθενται στον Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας.

³⁷ Τεχνική ή/και διοικητική βοήθεια και δαπάνες για τη στήριξη της εφαρμογής προγραμμάτων ή/και δράσεων της ΕΕ (πρώην γραμμές «ΒΑ»), έμμεση έρευνα, άμεση έρευνα.

	υποχρεώ-σεων									
	Πληρωμές	(5)	368,5	1112,9	1872,2	1909,6	1947,8	1986,8	2026,6	11224,4
• ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων διοικητικού χαρακτήρα χρηματοδοτούμενων από το κονδύλιο ειδικών προγραμμάτων		(6)	55,4	56,5	57,7	58,8	60,0	61,2	61,8	411,4
ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων υπό τον ΤΟΜΕΑ 4 ΣΥΝΟΛΟ	Αναλήψεις υποχρεώ- σεων	=4+ 6	1898,0	1935,9	1974,6	2014,1	2054,4	2095,5	2137,4	14110,1
	Πληρωμές	=5+ 6	423,9	1169,4	1929,8	1968,4	2007,8	2048,0	2088,5	11635,8

Τίτλος του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου:	5	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ
--	----------	----------------------------

Σε εκατ. ευρώ (στρογγυλοποίηση στο 3ο δεκαδικό ψηφίο))

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	ΣΥΝΟΛΟ
ΓΔ: AGRI/ELARG/EMPL/REGIO								
• Ανθρώπινο δυναμικό	27,0	26,1	25,7	25,7	25,7	25,7	25,7	181,5
• Άλλες διοικητικές δαπάνες	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	5,3
ΣΥΝΟΛΟ ΓΔ ELARG/AGRI/EMPL/REGIO	27,7	26,8	26,5	26,4	26,4	26,4	26,4	186,8

ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων υπό τον ΤΟΜΕΑ 5 ΣΥΝΟΛΟ	(Σύνολο αναλήψεων υποχρεώσεων = Σύνολο πληρωμών)	27,7	26,8	26,5	26,4	26,4	26,4	26,4	186,8
--	--	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	--------------

Σε εκατ. ευρώ (στρογγυλοποίηση στο 3ο δεκαδικό ψηφίο))

		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	ΣΥΝΟΛΟ
ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων των ΤΟΜΕΩΝ 1 έως 5 ΣΥΝΟΛΟ	Αναλήψεις υποχρεώσεων	1925,7	1962,7	2001,1	2040,6	2080,9	2122,0	2163,9	14296,8
	Πληρωμές	451,7	1196,2	1956,3	1994,9	2034,2	2074,4	2114,9	11822,6

3.2.2. Εκτιμώμενη επίπτωση στις επιχειρησιακές πιστώσεις

Το κόστος είναι στο παρόν στάδιο αβέβαιο ή μεταβλητό, λόγω του επικείμενου σταδίου προγραμματισμού, για το οποίο δεν μπορούν να προδικαστούν τα αποτελέσματα. Συνεπώς, δεν είναι δυνατόν στο παρόν στάδιο να δοθεί εκτίμηση του κόστους κατά μονάδα. Οι εκροές δεν είναι δυνατό να προσδιοριστούν σε καθαρά αριθμητικούς όρους, εφόσον η πρόοδος μετράται σε σχέση με την πρόοδο των χωρών στο πλαίσιο της ενταξιακής τους πορείας στην ΕΕ. Οι εκτιμήσεις δαπανών και του κόστους κατά μονάδα θα παρέχονται βάσει εκτίμησης αναγκών, όταν καταρτιστούν και εγκριθούν τα έγγραφα εθνικών και πολυεθνικών στρατηγικών.

☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση επιχειρησιακών πιστώσεων

☒ Η πρόταση/πρωτοβουλία απαιτεί τη χρησιμοποίηση επιχειρησιακών πιστώσεων

3.2.3. Εκτιμώμενη επίπτωση στις πιστώσεις διοικητικής φύσεως

3.2.3.1. Σύνοψη

☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση πιστώσεων διοικητικού χαρακτήρα

☒ Η πρόταση/πρωτοβουλία απαιτεί τη χρησιμοποίηση πιστώσεων διοικητικού χαρακτήρα, όπως εξηγείται κατωτέρω:

Προς υπόμνηση: Τα στοιχεία για τον τομέα 5 περιλαμβάνουν δεδομένα που αφορούν την ΓΔ ELARG και τις Αντιπροσωπείες της ΕΕ και τις ΓΔ AGRI/REGIO/EMPL. Τα στοιχεία για τον τομέα 4 περιλαμβάνουν δεδομένα που αφορούν τις ΓΔ ELARG/EMPL/AGRI/REGIO.

Σε εκατ. ευρώ (στρογγυλοποίηση στο 3ο δεκαδικό ψηφίο))

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	ΣΥΝΟΛΟ
--	------	------	------	------	------	------	------	--------

TOMEA 5 ΣΥΝΟΛΟ								
Ανθρώπινο δυναμικό	27,0	26,1	25,7	25,7	25,7	25,7	25,7	181,5
Άλλες διοικητικές δαπάνες	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	5,3
Μερικό σύνολο του TOMEA 5 ΣΥΝΟΛΟ	27,7	26,8	26,5	26,4	26,4	26,4	26,4	186,8

Εκτός του ΤΟΜΕΑ 5³⁸ του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου								
Ανθρώπινο δυναμικό	49,9	50,9	52,0	53,0	54,1	55,1	55,7	370,6
Λοιπές δαπάνες διοικητικού χαρακτήρα	5,5	5,6	5,7	5,8	5,9	6,1	6,2	40,8
Μερικό σύνολο εκτός ΤΟΜΕΑ 5(**) του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου Υποσύνολο ΣΥΝΟΛΟ	55,4	56,5	57,7	58,8	60,0	61,2	61,8	411,4

ΣΥΝΟΛΟ	83,2	83,3	84,1	85,3	86,4	87,6	88,3	598,2
---------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	--------------

³⁸ Τεχνική ή/και διοικητική βοήθεια και δαπάνες για τη στήριξη της εφαρμογής προγραμμάτων ή/και δράσεων της ΕΕ (πρώην γραμμές «ΒΑ»), έμμεση έρευνα, άμεση έρευνα.

3.2.3.2. Εκτιμώμενοι απαιτούμενοι ανθρώπινοι πόροι

- ☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση ανθρώπινων πόρων
- ☒ Η πρόταση/πρωτοβουλία συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση ανθρώπινων πόρων, όπως εξηγείται κατωτέρω:

Προς υπόμνηση: Τα στοιχεία για τον Τομέα 5 - Προσωπικό περιλαμβάνουν δεδομένα που αφορούν την ΓΔ ELARG και τις Αντιπροσωπείες της ΕΕ και τις κεντρικές υπηρεσίες των ΓΔ AGRI/REGIO/EMPL και περιλαμβάνουν επίσης τη μείωση θέσεων που συνδέονται με το κλείσιμο Αντιπροσωπειών της Κροατίας.]

Οι αριθμοί του τομέα 4 - Προσωπικό περιλαμβάνουν στοιχεία που αφορούν τις ΓΔ ELARG/EMPL/AGRI/REGIO

Η εκτίμηση εκφράζεται σε πλήρη ποσά (ή το πολύ με ένα δεκαδικό ψηφίο)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	• Θέσεις απασχόλησης του πίνακα προσωπικού (θέσεις μόνιμων και έκτακτων υπαλλήλων)						
22 01 01 01 (Έδρα και γραφεία Αντιπροσωπείας της Επιτροπής)	108,0	107,0	105,0	105,0	105,0	105,0	105,0
04 01 01 01 (Έδρα και γραφεία Αντιπροσωπείας της Επιτροπής)	10,9	10,9	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5
05 01 01 01 (Έδρα και γραφεία Αντιπροσωπείας της Επιτροπής)	9	9	9	9	9	9	9
13 01 01 01 (Έδρα και γραφεία Αντιπροσωπείας της	13	13	13	13	13	13	13

Επιτροπής)							
22 01 01 02 (σε Αντιπροσωπεία) ³⁹	46,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0
22 01 05 01 (έμμεση έρευνα)	μ.δ.	μ.δ.	μ.δ.	μ.δ.	μ.δ.	μ.δ.	μ.δ.
10 01 05 01 (άμεση έρευνα)	μ.δ.	μ.δ.	μ.δ.	μ.δ.	μ.δ.	μ.δ.	μ.δ.

• Εξωτερικό προσωπικό (σε μονάδες ισοδυνάμου πλήρους απασχόλησης: FTE)⁴⁰

22 01 02 01 (ΣΥ, ΠΥ, ΑΕΕ από το «συνολικό κονδύλιο»)	18,6	18,5	18,3	18,1	18,1	18,1	18,1
04 01 02 01 (ΣΥ, ΠΥ, ΑΕΕ από το «συνολικό κονδύλιο»)	-	-	-	-	-	-	-
05 01 02 01 (ΣΥ, ΠΥ, ΑΕΕ από το «συνολικό κονδύλιο»)	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9
13 01 02 01 (ΣΥ, ΠΥ, ΑΕΕ από το «συνολικό κονδύλιο»)	3.5	3.5	3.5	3.5	3.5	3.5	3.5
22 01 02 02 (ΣΥ, ΠΥ, ΝΕΑ, ΤΥ και ΑΕΕ στις Αντιπροσωπείες)	17,7	17,5	17,3	17,2	17,2	17,2	17,2

³⁹

Περιλαμβανομένων 5 FTE για την ολοκλήρωση και παρακολούθηση της συνδρομής του ΜΙΠΒ στην Κροατία το 2014.

⁴⁰

ΣΥ = Συμβασιούχος υπάλληλος· ΠΥ = Προσωρινός υπάλληλος («*Intérimaire*»), ΝΕΑ = Νεαρός εμπειρογνώμονας σε αντιπροσωπεία («*Jeune Expert en Délégation*»), ΤΥ = Τοπικός υπάλληλος, ΑΕΕ = Αποσπασμένος εθνικός εμπειρογνώμονας.

22 01 04 01/04 ⁴¹	- στις κεντρικές υπηρεσίες ⁴²	102,3	100,1	98	96	93,9	91,9	90
	- σε αντιπροσωπείες	399,5	400,6	401,7	402,8	403,9	404,9	405,9
04 01 04 13 (σε Αντιπροσωπεία)		13,2	13,3	13,3	13,3	13,4	13,4	13,4
05 01 04 03 (σε Αντιπροσωπεία)		5	5	5	5	5	5	5
13 01 04 02 (σε αντιπροσωπεία)		39,7	39,8	39,9	40,0	40,1	40,2	40,3
22 01 05 02 (ΣΥ, ΠΥ, ΑΕΕ - Έμμεση έρευνα)		μ.δ.	μ.δ	μ.δ	μ.δ	μ.δ	μ.δ	μ.δ
10 01 05 02 (ΣΥ, ΠΥ, ΑΕΕ- Άμεση έρευνα)		μ.δ.	μ.δ	μ.δ	μ.δ	μ.δ	μ.δ	μ.δ
Άλλη γραμμή του προϋπολογισμού (να προσδιοριστεί)		μ.δ.	μ.δ	μ.δ	μ.δ	μ.δ	μ.δ	μ.δ
ΣΥΝΟΛΟ		789,3	781	777,3	776,2	775,3	774,5	773,7

⁴¹ Επιμέρους ανώτατο όριο εξωτερικού προσωπικού βάσει επιχειρησιακών πιστώσεων (πρώην γραμμές «ΒΑ»)
Αυτή η γραμμή του προϋπολογισμού περιλαμβάνει επίσης πρόβλεψη 22 FTE για την εφαρμογή, την παρακολούθηση και τη σταδιακή κατάργηση της συνδρομής στην τουρκοκυπριακή κοινότητα. Η πρόβλεψη αυτή θα μεταφερθεί στον σχετικό τίτλο του προϋπολογισμού, όταν πραγματοποιηθεί η προσαρμογή η οποία προβλέπεται στο άρθρο 11 παράγραφος 2 του κανονισμού του Συμβουλίου για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για τα έτη 2014-2020.

⁴² Κυρίως για τα Διαρθρωτικά Ταμεία, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας (ΕΤΑ).

Οι ανάγκες σε ανθρώπινους πόρους θα καλυφθούν από προσωπικό της ΓΔ που απασχολείται ήδη στη διαχείριση της δράσης ή/και που έχει μετακινηθεί στο πλαίσιο της ίδιας ΓΔ και θα συμπληρωθούν, ενδεχομένως, από όλα τα συμπληρωματικά κονδύλια που μπορεί να διατεθούν στην αρμόδια για τη διαχείριση της δράσης ΓΔ, στο πλαίσιο της ετήσιας διαδικασίας κατανομής των πιστώσεων με βάση τους δημοσιονομικούς περιορισμούς.

Περιγραφή των καθηκόντων προς εκτέλεση:

Μόνιμοι και έκτακτοι υπάλληλοι	Σχεδιασμός, προγραμματισμός, διαχείριση και παρακολούθηση της χρηματοδοτικής συνδρομής
Εξωτερικό προσωπικό	Σχεδιασμός, προγραμματισμός, διαχείριση και παρακολούθηση της χρηματοδοτικής συνδρομής

3.2.4. Συμβατότητα με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2014-2020

- ☒ Η πρόταση/πρωτοβουλία είναι συμβατή με το ισχύον πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο.
- ☐ Η πρόταση απαιτεί επαναπρογραμματισμό του σχετικού τομέα του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

Να εξηγηθεί ο απαιτούμενος επαναπρογραμματισμός με τον προσδιορισμό των σχετικών γραμμών του προϋπολογισμού και των αντίστοιχων ποσών.

- ☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία απαιτεί τη χρησιμοποίηση του μέσου ευελιξίας ή την αναθεώρηση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου⁴³.

Να εξηγηθεί η ανάγκη με τον προσδιορισμό των σχετικών τομέων και γραμμών του προϋπολογισμού, καθώς και των αντίστοιχων ποσών.

3.2.5. Συνεισφορές τρίτων

- ☒ Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν προβλέπει συγχρηματοδότηση από τρίτα μέρη
- ☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία προβλέπει την εκτιμώμενη κατωτέρω χρηματοδότηση:

Πιστώσεις σε εκατομμύρια ΕΥΡΩ (με 3 δεκαδικά ψηφία)

	Έτος N	Έτος N+1	Έτος N+2	Έτος N+3	...να εγγραφούν όσα έτη απαιτούνται, ώστε να αποτυπώνεται η διάρκεια των επιπτώσεων (βλ. σημείο 1.6)			Σύνολο
Να προσδιοριστεί ο φορέας συγχρηματοδότησης								
ΣΥΝΟΛΟ συγ- χρηματοδοτούμενων πιστώσεων								

⁴³

Βλ. σημεία 19 και 24 της Διοργανικής Συμφωνίας.

3.3. Εκτιμώμενες επιπτώσεις στα έσοδα

- ☒ Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν έχει δημοσιονομικές επιπτώσεις στα έσοδα.
- ☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία έχει τον κατωτέρω δημοσιονομικό αντίκτυπο.
- ☐ στους ιδίους πόρους
- ☐ στα διάφορα έξοδα

εκατ. ευρώ (3 δεκαδικά ψηφία)

Γραμμή του προϋπολογισμού εσόδων:	Διαθέσιμες πιστώσεις για το τρέχον οικονομικό έτος	Επιπτώσεις της πρότασης/πρωτοβουλίας ⁴⁴					
		Έτος N	Έτος N+1	Έτος N+2	Έτος N+3	να εγγραφούν όσα έτη απαιτούνται, ώστε να αποτυπώνεται η διάρκεια του αντικτύπου (βλ. σημείο 1.6)	
Άρθρο							

Για τα διάφορα έσοδα «ειδικού προορισμού» να προσδιοριστεί(-ούν) η(οι) γραμμή(-ές) δαπανών του προϋπολογισμού που έχει(-ουν) επηρεαστεί.

Να προσδιοριστεί η μέθοδος υπολογισμού του αντικτύπου στα έσοδα.

⁴⁴

Όσον αφορά τους παραδοσιακούς ιδίους πόρους (δασμούς, εισφορές ζάχαρης) τα αναγραφόμενα ποσά πρέπει να είναι καθαρά ποσά, δηλ. τα ακαθάριστα ποσά μετά την αφαίρεση του 25% για έξοδα είσπραξης.